VARI NAMONA IOANE NA ETOREATO

Ioane vaḡa-foforina guruḡari

Ioane tu Iesu ḡena apostolo tarimari gabanana ruarua (12) nuḡari ai tarimana ta. Ḡia tamana tu Sebedaio, ma ḡia tu kone ai maina tarimari.

Ioane ḡena mai Vari Namona tu laḡani 85 beiaḡo 95 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Ḡia na mai Vari Namona tu tanobara tarimari mabarari, ḡemaḡuri-ḡenoḡoito ema asi ḡemaḡuri-ḡenoḡoito, ḡeri etoreato.

Ḡia ḡena ura baregona tanobara tarimari mabarari bene vaḡa-ribari, Iesu Nasareta tarimana tu moḡoni Barau Natuna, e Iesu tu moḡoni Barau na tanobara ḡana etuḡu-mariḡoato, tanobara tarimari ḡia ḡenana maḡuri beḡene ḡabia uranai, ema Barau vetoḡana korikorina tu ḡia ḡenana ema vevaḡa-foforiato tarimarima ḡeri ai. Siri baregona Ioane ḡena Vari Namona bukana nuḡanai tu karoa 20:31, “Maiḡeri guruḡa atorerito, korana tu ḡomi na Iesu boḡono vaḡa-moḡonia, ḡia tu moḡoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ḡomi na ḡia boḡo vaḡa-moḡoniani nai tu, ḡia aranai maḡuri vanaḡivanaḡi boḡo ḡabiani.”

Ioane ḡena toretore tu maiḡesina eboioḡaiato:

1. Barau Natuna - karoa 1:1-18
2. Barau ḡena vetuḡunaḡi Iuda tarimari fakari ai ema iaḡo-vinito - karoa 1:19-12:50
3. Barau ḡena vetuḡunaḡi Iesu tauḡena ḡena mero fakari ai ema iaḡo-vinito - karoa 13-17

4. Barau vetuḡunaḡina ema iaḡo-vinito tanobara vaḡa-maḡurina ḡana - karoa 18-21

Maḡuri guruḡana

1 Tovotovonai veḡata Guruḡa etanuto-ḡoi. Mo
Guruḡa tu Barau ḡesi ḡetanuto-ḡoi, ema mo Gu-
ruḡa tu Barau. 2 Ḡia tu tovotovona na veḡata
Barau ḡesi ḡetanuto-ḡoi. 3 Dagara mabarari tu
Barau na ḡia ḡenana eveirito. Ma Barau na dagara
sebona kwariḡutu ta maki dabara borunai ta
maki asi eveiato, asiḡina ḡinavaḡi. 4 Maḡuri tu ḡia
nuḡanai etanuni; mo maḡuri tu tarimarima ḡeri
mama. 5 Mama tu mukuna nuḡanai emamani,
senaḡi mukuna na asi etuḡamaḡi-fakaiato e asi
eḡita-leaiato.

6 Barau na tarima ta etuḡuato, arana tu Ioane.
7 Ḡia tu guruḡa moḡonina kiraḡi-kiraḡina ema
mama vaḡa-foforina ḡana eiaḡomato. Be ḡia
ḡenana tarimarima mabarari na vari beḡene
seḡaḡia e beḡene vaḡa-moḡonia ḡana. 8 Ḡia
tauḡena tu dia mo mama, senaḡi ḡia eiaḡomato
tu, mama benema kiraḡia ḡana. 9 Mo mama
tu mama korikorina, tanobara ḡana eiaḡomato,
tarimarima mabarari mama benema viniri ḡana.

10 Guruḡa tu tanobarai etanuto-ḡoi, ema mo
guruḡa ḡenana Barau na tanobara eveiato, senaḡi
tanobara na tu asi eribaiato. 11 Ḡia tu ḡena tano-
bara ḡana eiaḡomato, senaḡi ḡena tarimarima
na asi ḡeḡabi-raḡeato. 12 A tarimarima kotari
na ḡeḡabi-raḡeato e ḡevaḡa-moḡoniato nai, ḡia
na maoro evinirito, Barau natunai beḡene iaḡo.
13 Ḡia Barau natunai ḡeiaḡoto tu dia tauḡanina

ḡenana. Mo tu dia sina tama rarari na o tauḡani ḡena urai o sina tama ḡeri urai. Asiḡi, tarimarima tu Barau tauḡena ḡereḡana na moḡo ḡia natunai evaḡa-iaḡorini.
14 Mo Guruḡa tu tarimarima tauḡaninai eiaḡoto,
benamo ḡai fakamai ema tanuto. Ḡia marevana e seḡukana baregona ḡaḡitaiato. Moḡa tu Barau na Natuna sebona kwariḡutu eviniato marevana e seḡukana. Varevare-bara ema guruḡa e maḡuri moḡonina na evonuvonu-raḡeto.
15 Ioane na ḡia guruḡana ekiraḡi-foforiato,
ekeato, ekirato, "Au na akiraḡiato tarimana tu maiḡa, akirato, 'Au murigu na beiaḡomani tarimana na au evanaḡiguto. Korana tu au maki roḡosi roḡo bana maḡuri nuḡanai veḡata, ḡia tu etanuto-ḡoi.' "
16 Ḡia tu varevare-bara na evonuvonu-raḡeto.
Mo ḡena varevare-bara lorinai ḡita mabarara
vevaḡa-namo iatai-iatai maki evinirani. 17 Korana
Barau na Mose ḡenana taravatu evinirato, a varevare-bara ema guruḡa e maḡuri moḡonina tu
Iesu Keriso na eḡwa-iaḡomarito. 18 Tovotovona
na veḡata beiaḡoma maitoma tarima ta na Barau asi eḡitaiato. Natuna ḡora ḡereḡa, Tamana sevinai etanuni tarimana, ḡia na Barau ema vaḡa-foforiato.

Ioane Babatiso ḡena guruḡa-fofori
Mataio 3:1-12; Mareko 1:7-8; Luka 3:15-17

19 Ioane ḡena guruḡa-fofori tu maiḡa. Iuda tarimari na Rubu Veaḡa vereri e Levi doḡorona tarimari, (mai tu Rubu Veaḡai vetuḡunaḡi tarimari), kotari Ierusalema na Ioane ḡenai ḡetuḡu-iaḡorito,

beğene danağia ğana, beğene kira, “Ğia tu
deikara?” [20] Benamo Ioane asi evekira-ğuniğauto,
senaği ğoirari ai eguruğa-foforito, ekirato, “Au
tu dia Keriso, (Barau na ekiraği-toreato vevağa-
mağuri tauna).” [21] Ma ğedanağiato, ğekirato, “Ba
ğoi tu deikara? Ğoi tu Elia ba?” Ğia ekirato, “Au
tu dia Elia.” Ma ğekirato, “Ğai na peroveta tari-
mana ğanariani tarimana tu ğoi ba?” Ğia evağa-
veseto, ekirato, “Asiğina!” [22] Benamo ğia na ma
ğedanaği-ğenoğoiato, ğekirato, “Ba ğoi tu deikara?
Ğemu vevağa-vese novini-ginikauma, be beğe
tuğuma tarimari ğeri ai bağana iağo, bağana
vağa-ribari. Ğoi tauğemu varimu tu aiğesi?”
[23] Benamo Ioane tauğena evevari-fiuto, ekirato,
“Au tu garo ta tano fakanai ekea-koğokoğoni,
ekirani, ‘Vereğauka ğena dabara boğono iareva-
toretorea.’ ” Isaia peroveta tarimana na ekiraği-
guineato ilailana.

[24] Mo vetuğu ğeiağo-viniato tarimari tu Farisea
tarimari. [25] Benamo Ioane ğedanağiato, ğekirato,
“Bema ğoi tu dia Keriso, e dia Elia, e dia mo
peroveta tarimana, karase nai ğoi tu ovevağa-
babatisoni?” [26] Ioane evağa-veseto, ekirato, “Au
tu nanu na moğo ababatisoni, senağina tarima ta
tu ğomi fakami ai eruğa-tağoni, ma ğomi tu asi
ribami ğia. [27] Ğia tu au murigu na eiağomani,
ema au tu asi ilaila, ğia ğena tamaka varori
baruğarini.” [28] Mai dagara mabarari tu Betania,
Ioridana ğarukana mo rekenai, ğeğorato, Ioane
ebabatisoto-ğoi gabunai.

Barau ğena ginitağo mamoena

29 Ma elaḡanito nuḡanai, Ioane na Iesu
eḡitaiato, ḡia ḡenai eiaḡomato-ḡoi, benamo
ekirato, "Ḡoboḡe, mani tu Barau ḡena Mamoe
Natuna, ḡia na tanobara ḡena rakava beḡabi-
vaḡiani. 30 Au na tu ḡia akiraḡiato, akirato, 'Au
murigu na eiaḡomani tarimana na evanaḡiguto,
korana tu au roḡosi roḡo bara maḡuri nuḡanai
veḡata, ḡia tu etanuto-ḡoi.' 31 Tovo-tovonai au
tu asi ribagu ḡia, senaḡi au aiaḡomato nanu na
ababatisoni, korana tu Isaraela tarimari na Iesu
beḡene ribaia ḡana."

32 Benamo Ioane ma eguruḡa-foforito, ekirato,
"Iauka aḡitaiato, guba na emariḡoto pune noḡa,
ḡia iatanai etanukauto. 33 Tovotovonai au tu
asi ribagu ḡia, senaḡi Barau na etuḡuguto, bana
iaḡoma tu, tarimarima nanu na bana babatisori
ḡana. Ḡia na evaḡa-guruḡaguto, ekirato, 'Ḡoi na
tarima ta boḡitaiani, Iauka bemariḡoni, iatanai
betanu-kauni. Mo tau tu tarimarima Iauka Veaḡa
na bebabatisorini.' " 34 Ioane ekirato, "Au na
aḡitaiato naima akiraḡi-foforiani, ḡia tu Barau
Natuna."

Iesu ḡena mero giniguineri

35 Ma elaḡanito nai tu, Ioane e ḡena mero
ruarua ḡesi monai ma ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi.
36 Ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi nuḡanai tu, Iesu eraka-
vanaḡito, eḡitaiato, benamo ekirato, "Ḡoboḡe,
Barauna Mamoe Natuna, (ḡena ginitaḡo
mamoena), ḡoḡitaia." 37 Ma Ioane ḡena mero
ruarua na mo guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu
murina na ḡeiaḡoto. 38 Iesu eruḡa-kureto, ma
murinai ḡerakakauto tarimari ruarua eḡitarito,

benamo edanaḡirito, ekirato, "Ḡomi tu kara
ḡourani?" Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, "Rabi,
ḡoi tu ainai otanuni?" Rabi anina tu vevaḡa-
riba tarimana. 39 Ḡia evaḡa-veseto, ekirato,
"Ḡoiaḡoma, ḡoma ḡitaia." Benamo ḡia ḡesi
ḡeiaḡoto, ma ḡena tanu gabuna ḡea ḡitaiato,
mo ḡaro vinubana tu ḡia ḡesi ḡebukato. Mo tu
horaḡauna 4 koloko lavilavi rekenai.

40 Ioane ḡena guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu
murinai ḡerakato tarimana ta tu Anduru, Simona
Petero tarina. 41 Anduru na Iesu eraga-kwaneato.
Asikauna kakana Simona edoḡariato, benamo
ekiraiato, ekirato, "Ḡai na Mesia baḡa doḡaria."
Mesia anina tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato
vevaḡa-maḡuri tarimana). 42 Benamo ḡia na Si-
mona Iesu ḡenai eḡori-iaḡoato. Iesu na eḡitaiato,
benamo ekirato, "Ḡoi aramu tu Simona, Ioane
natuna, senaḡi ḡoi toma aramu beḡe kiraḡiani tu
Kefas beḡe toni." Mai ara "Kefas" ema "Petero"
aniri tu sebona, garo ai anina tu "Fore".

Iesu na Filipo e Natanaela ekearito

43 Ma elaḡanito nai tu, Iesu tu Galilea tanona
ḡana neiaḡo etato. Ḡia na Filipo edoḡariato, be-
namo ekiraiato, ekirato, "Murigu ai noma raka."
44 Filipo tu Betesaida tarimana, Anduru e Pe-
tero ḡesi vanuḡa sebona. 45 Filipo na Natanaela
edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato, "Mose
ḡena taravatu ai ema peroveta tarimari ḡeri
bukai varina ḡetoreato tarimana tu baḡa doḡaria;
ḡia tu Iesu, Nasareta tarimana, Iosefa natuna."
46 Natanaela evedanaḡito, ekirato, "Nasareta na

dagara namona ta beiaḡomani?" Filipo ekirato,
"Noiaḡoma, noma ḡitaia."
47 Iesu na Natanaela eḡitaiato, eiaḡomato-ḡoi,
benamo ḡia ekiraḡiato, ekirato, "Ḡoboḡe, mani
tarima tu Isaraela tarimana korikorina, ḡia ḡenai
ḡofaḡofa ta tu asi etanuni." 48 Natanaela na
edanaḡiato, ekirato, "Kamasi boribagu?" Iesu na
evaḡa-veseato, ekirato, "Filipo tu vau bekeamu.
Au na ḡoi tu baḡita-guinemu figi ḡauna gaburenai
roḡo otanuto-ḡoi nai." 49 Benamo Natanaela na
evaḡa-veseato, ekirato, "Vevaḡa-riba tarimamu,
ḡoi tu Barau Natuna; ḡoi tu Isaraela Verena."
50 Iesu na ma evaḡa-veseato, ekirato, "Ḡoi na au
ovaḡa-moḡoniguni, korana au na bakira-varamu,
ḡoi tu figi ḡauna gaburenai baḡita-guinemu, nene?
Veiḡa tari vau boḡitarini, mai veiḡa maiḡa maki
beḡe vanaḡiani." 51 Benamo ma ekirarito, ekirato,
"Moḡoni veḡata, au na ḡomi akiramini, guba
bevekeo-fakani boḡo ḡitaiani, ema Barau ḡena
aneru beḡe varaḡeni e beḡe mariḡoni boḡo ḡitarini
Tarimarima Natuna ḡenai."

2

Veḡaraḡo verekona Kana vanuḡanai

1 Ḡaro ruarua ḡekorito murinai, Kana vanuḡana
nuḡanai veḡaraḡo verekona ta ḡeveiato. Kana
vanuḡana tu Galilea tanona nuḡanai. Mo
veḡaraḡo verekona nuḡanai tu Iesu sinana maki
monai. 2 Ema Iesu ma ḡena mero ḡesi maki ḡeura-
maḡirito, be mo veḡaraḡo verekona nuḡanai
ḡeraka-toḡato. 3 Vine nanuna o wain ekorito,
benamo Iesu sinana na Iesu evaḡa-guruḡaiato,

ekirato, “Ḡia tu asi ḡari vine nanuna.” 4 Iesu na
evaḡa-veseato, ekirato, “Vavine, karase nai au
oma kira-varaguni? Mani tu ḡomi ḡemi ḡauvei. Au
ḡegu ḡaro tu roḡosi bene votu. 5 Benamo sinana
na vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato,
“Kara bekira-varamini veiḡana boḡono veia.”

6 Monai tu fore gwaḡuturi imaima sebona (6)
vaḡa-ruḡa, Iuda tarimari ḡeri veiareva veiḡari
ḡari ḡeḡauvei-iaḡirito-ḡoi. Mo fore gwaḡuturi tata
nuḡari tauri galon gabana ruarua (20) o gabana
toitoi (30) kavari. 7 Iesu na vetuḡunaḡi tari-
mari ekirarito, ekirato, “Mani gwaḡutu nanu na
ḡovaḡa-vonuri!” Benamo ḡevaḡa-vonu fokafokar-
ito. 8 Moḡa murinai ma ekirarito, ekirato, “Kota
ḡoḡutu-vaḡia, ḡoḡwa-iaḡoa vereko ḡorikauna ta-
rimana ḡenai.” Ḡeḡutu-vaḡito, benamo ḡeḡwa-
iaḡoato, 9 vereko ḡorikauna tarimana na mo nanu,
vine nanunai evaḡa-iaḡoato moḡa, eniu-tovoato.
Ḡia tu asi ribana mo vine nanuna tu ainana
eiaḡomato; a nanu ḡesisiato merori ḡereḡari moḡo
ma ribari. Benamo vereko ḡorikauna tarimana
na veḡaraḡo variḡu tauna ekea-iaḡomaiato, be-
namo evaḡa-guruḡaiato, ekirato, 10 “Tarimarima
mabarari na vine nanuna namo vedaureana tu
ḡetore-rosi guineani, benamo vereko tarimari
ḡeniu-maseni murinai vau, vine nanuna kota
namo raḡina ma ḡetore-rosiani. Senaḡina ḡoi na
tu vine nanuna namo vedaureana tu boḡabi-taria
mo maitoma.”

11 Mai tu Iesu ḡena vetoḡa boruna giniguinena
evaḡa-foforiato Kana vanuḡanai, Galilea tanona
nuḡanai. Monana ḡia marevana e seḡukana
baregona evaḡa-foforiato, ema ḡena mero na

ḡevaḡa-moḡoniato.
12 Moḡa murinai Iesu ma sinana e tarina
merori, ema ḡena mero ḡesi ḡevariḡoto Kaper-
anauma ḡana. Ma monai ḡaro viravira ta
ḡetanuto.

Iesu na Rubu Veaḡa eiarevaiato
Mataio 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luka 19:45-46

13 Iuda tarimari ḡeri Pasova o Iuda tarimari
mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona
ḡoirai ekavinaḡito naima, Iesu tu Ierusalema
ḡana evaraḡeto. 14 Rubu Veaḡa nuḡanai tari-
marima na boromakau, e mamoe, ema pune
ḡevoivoi-iaḡirito-ḡoi, ema tarima kotari teibolo
ai ḡetanuto ma moni ḡesenisito-ḡoi edoḡaririto.
15 Benamo varo kwarina ta evatoato. Mo-
nana Rubu Veaḡa na mamoe e boromakau
mabarari ema lailai-rosirito. Moni ḡesenisirito-
ḡoi tarimari ḡeri fata eḡuke-vebuburito, ḡeri moni
ebubu-lausilausirito. 16 Benamo pune ḡevoito-ḡoi
tarimari ekira-ḡoirito, ekirato, “Maiḡeri dagara
mainana ḡoḡabi-rosiri! Au Tamagu ḡena numa
tu voivoi numanai asi ḡovaḡa-iaḡoa!” 17 Benamo
ḡena mero na Buka Veaḡai evetoreto guruḡana
ḡetuḡamaḡi-doḡariato, ekirani, “Ḡoi ḡemu numa
uravinina nuḡagu ai tu karava noḡa eḡarani.”
18 Moḡa murinai Iuda tarimari na ḡevaḡa-
guruḡaiato, ḡekirato, “Maiḡesi oveini anina tu
kara? Kamara vetoḡa na bevaḡa-foforimuni ḡai
ḡemai, ḡoi tu ma ḡemu maoro maiḡeri boveirini?”
19 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Mai Rubu Veaḡa
ḡorovoa, benamo ḡaro toitoi nuḡanai au na

ma bana vağa-ruğa-vaisi ğenoğoia.” 20 Ğia na
ğekiraiato, ğekirato, “Mai Rubu Veağa tu lağani
gabana vasivasi ma imaima sebona (46) nuğari
ai ğeragaiato. A ğoi na tu ğaro toitoi nuğanai ma
boraga-ğenoğoiani otoni?”
21 Senağı Iesu na tu ğia tauğanina Rubu Veağai
evağa-ilailaiato. 22 Iesu mase na evaisi-rağeto
murinai, ğena mero na mo guruğa ğetuğamağı-
doğariato, benamo ğia na Buka Veağa ema Iesu
na evağa-ribarito guruğari ğevağa-moğonirito.

Iesu ribana tarimarima ğeri veiğa

23 Iesu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna
na evanağirito moğo verekona ğarori ai Ierusale-
mai etanuto-ğoi nai, tarima vovoka na ğevağa-
moğoniato, korana tu vetoğa boruri ğutuma eveir-
ito ğeğitarito nai. 24 Senağı Iesu na ğia asi evağa-
moğonirito, korana tarimarima mabarari ğia tu
ma ribana ginikau. 25 Ema tarima ta tu asi
ilaila ğia tarimarima ğeri mağuri dabarari bekira-
varaiani, korana tarimarima mabarari nuğari tu
ğia ma ribana.

3

Iesu e Nikodemo

1 Farisea tarimana ta etanuto-ğoi arana
Nikodemo; ğia tu Iuda tarimari ğeri veğorikau
tauna ta. 2 Nega ta boğı ai Iesu ğenai eiağoto,
benamo ekirato, “Rabi, ğai ribama, ğoi tu vevağa-
riba tarimamu, Barau ğenana oiağomato, korana
tu vetoğa boruri oveirini maiğeri tu Barau na asi
evağa-kavaiani tarimana na tu asiğina ğinavağı
beveirini riba.”

3 Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Moḡoni
veḡata akiramuni, asi beḡora-ḡenoḡoini tari-
mana na Barau ḡena Basileia tu asiḡina ḡinavaḡi
beḡitaiani.” 4 Benamo Nikodemo na edanaḡiato,
ekirato, “Tarima baregona ta tu kamasi ma
beḡora-ḡenoḡoini? Sinana nuḡanai ma beraka-
toḡani, benamo ma beḡora-ḡenoḡoini?”

5 Iesu ma evaḡa-veseto, ekirato, “Au na akira-
korikorimuni, tarima ta Barau ḡena Basileia
nuḡanai asi berakatoḡa-kavani, senaḡina nanu
ḡenana beḡorani ema Iauka ḡenana maki beḡorani
tarimana vau beraka-toḡani. 6 Tarimarima
tauḡanina ḡenana eḡorani tu tauḡani, ma Barau
Iaukana ḡenana eḡorani tu iauka. 7 Ḡoi nuḡamu
asi bene farevaḡi maiḡesi akiramuni nai, ko-
rana au bakira, ‘Ḡomi mabarami boḡono ḡora-
ḡenoḡoi.’ 8 Iavara etoḡani tu, eurani gaburi
ḡana eḡau-iaḡoni. Guruna tu ḡoseḡaḡiani, senaḡi
ainana eiaḡomani, ma aiḡana eiaḡoni tu asi
ḡoribaiani. Barau Iaukana ḡenana ḡeḡorani tari-
mari mabarari maki moḡesina, asi ḡoribani ka-
masi ḡeḡorani.”

9 Nikodemo ma evedanaḡito, ekirato, “Mai da-
gara tu kamasi beḡe ḡorani?” 10 Iesu ma evaḡa-
veseto, ekirato, “Ḡoi tu Isaraela ḡeri vevaḡa-
riba tarimamu, senaḡi maiḡeri dagara ḡoi tu asi
ribamu? 11 Au na akira-korikorimuni, ḡai tu
ribama dagarari ḡaguruḡa-iaḡirini, ema ḡaḡitarito
dagarari ḡakiraḡi-foforirini, senaḡina ḡema gu-
ruḡa tu asi ḡoḡabi-raḡerini. 12 Au na ḡomi ḡemi tu
tanobara dagarari akiraḡirini, senaḡi asi ḡovaḡa-
moḡoniguni, a guba dagarari bakira-varamini nai

tu, kamasi boḡo vaḡa-moḡoniguni? 13 Tarima ta
guba ḡana asiḡina ḡinavaḡi evaraḡeto, senaḡina
guba na emariḡoto tarimana ḡereḡana moḡo, mo
tu Tarimarima Natuna. 14 Mose na tano fakanai
mota eḡabi-vaisiato ilailanai, Tarimarima Natuna
maki moḡesi beḡe ḡabi-vaisiani. 15 Monana vau
ḡia ḡenai beḡe veḡabidadamani tarimari mabarari
na maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabiani.

16 Korana Barau na tanobara euravini-
baregoato nai, Natuna ḡora ḡereḡa evinirato, be
ḡia beḡe ḡabidadama-viniani tarimari mabarari
tu asi beḡe maseni, a maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe
ḡabiani. 17 Korana Barau na Natuna etuḡu-
mariḡoato tanobara ḡana tu, dia tanobara bene
vaḡa-kotaia ḡana, senaḡi tanobara ḡia bakunai
bene maḡuri ḡana. 18 Ḡia ḡenai eveḡabidadamani
tarimana tu meto asi beviniani, senaḡi asi
eveḡabidadamani tarimana tu varau meto eḡwa-
taḡoani, korana ḡia na tu Barau Natuna ḡora
ḡereḡa asi eḡabidadama-viniani nai. 19 Mo meto
korana tu maiḡesi: Mama tu tanobarai varau
ema foforito, senaḡi tarimarima na mukuna
ḡeuravini-baregoato, korana ḡeri veiḡa tu rakava
nai. 20 Veiḡa rakavari ḡeveini tarimari mabarari
na tu mama ḡeruḡaiani, mama asi ḡeiaḡo-viniani.
Ḡia tu ḡegarini, korana ḡeri veiḡa rakavari beḡe
foforini mamai garina. 21 Senaḡi deikara dabara
moḡonina ekorana-iaḡiani tarimana na mama
eiaḡo-viniani, benamo tarimarima na beḡe ḡita-
ginikauani, ḡena veiḡa namori eveirito tu Barau
ḡenana eveirito.

Iesu ema Ioane

22 Moḡa murinai Iesu ma ḡena mero ḡesi Iudea
tanona rekena ḡana ḡeiaḡoto. Monai Iesu tu ḡena
mero ḡesi ḡetanuto-ḡoi e ebabatisoto-ḡoi. 23 Ioane
maki Aenon ai, Salim rekenai, ebabatisoto-ḡoi,
korana nanu tu barego monai. Tarimarima mo
ḡana ḡeiaḡoto-ḡoi, ea babatisorito-ḡoi. 24 Mo
tu Ioane dibura numanai roḡosi ḡere kou-ḡaua
nuḡanai.

25 Moḡa ḡaronai Ioane ḡena mero Iuda tari-
mana ta ḡesi ḡeveḡare-veḡareto. Ḡia ḡeri gu-
ruḡa tu, kamara veḡuriḡi veiḡanai tu tarimarima
benamo-vedaureani. 26 Ioane ḡena mero Ioane
ḡenai ḡeiaḡoto, benamo ḡekirato, "Vevaḡa-riba
tarimamu, Ioridana ḡarukana mo rekenai ḡoi ḡesi
ḡotanuto-ḡoi e ḡoi na oguruḡa-iaḡiato tarimana
tu ebabatisoni, ema tarimarima vovoka ḡia ḡenai
ḡeiaḡoni."

27 Ioane evaḡa-veseto, ekirato, "Tarima ta
na dagara ta asi beḡoitaḡo-kavaiani, senaḡi Ba-
rau na guba na bevini-riḡoani vau beḡoitaḡoni.
28 Ḡomi tauḡemi na ḡoseḡaḡiguto, be ma ribami
au akirato, 'Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraḡi-
toreato vevaḡa-maḡuri tauna), senaḡi au tu etuḡu-
guineguto ḡia ḡoirana ḡana.' 29 Beveḡaraḡoni
ḡuiatona tu beḡaraḡoani futuana na beḡaraḡoani.
A beveḡaraḡoni futuana ḡatana tu eruḡa-taḡoni
moḡo, (mai tu au, Ioane), ema ḡatana eseḡaḡi-
ḡauni, ma ḡatana beveḡaraḡoni futuana garona
beseḡaḡiani nai tu, beiakuni. Moḡesi naima au
tu iaku na bama vonuvonu-raḡe. 30 Ḡia tu bene
barego, a au tu bana kei."

Iesu tu guba na eiaḡomato

31 “Tuḡuna na emariḡoto tarimana tu dagara
mabarari iatari ai; tano na eiaḡomato tarimana
tu tanobara tarimana ema tanobara guruḡari
moḡo bekiraḡini. Guba na eiaḡomato tarimana
dagara mabarari iatari ai. 32 Ḡia tu monai
eḡitato e eseḡaḡito dagarari ekiraḡi-foforirini,
senaḡi tarima ta na ḡena guruḡa asi eḡabi-raḡeani.
33 Deikara na ḡia ḡena guruḡa eḡabi-raḡeani ta-
rimana na evaḡa-moḡoni korikoriani, Barau tu
moḡoni veḡata. 34 Korana tu Barau na etuḡuato
tarimana na Barau ḡena guruḡa bekiraḡiani, ko-
rana tu Barau na ḡena Iauka Veaḡa eviniato ema
evaḡa-vonuvonu-raḡeani. 35 Tamana na Natuna
eura-viniani, ema dagara mabarari ḡia ḡimanai
etore-kaurito. 36 Deikara na Natuna evaḡa-
moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanaḡi
beḡabiani. A Natuna asi evaḡa-moḡoniani tari-
mana na maḡuri asi beḡabiani, senaḡi Barau ḡena
baru tu ḡia iatanai betanuni.”

4

Iesu ema Samaria vavinena

1 Farisea tarimari tu varau ḡeseḡaḡito, Iesu na
tarima vovoka eḡabirito, ḡena mero ai evaḡa-
iaḡorito e ebabatisorito, ma Ioane na tu asi
vovoka eḡabirito. 2 Senaḡina Iesu tauḡena na
ta tu asi ebabatisoato; mo tu ḡena mero moḡo
ḡebabatisoto-ḡoi. 3 Iesu eribato ḡia varina Farisea
tarimari na eseḡaḡiato, benamo Iudea eiaḡuiato,
Galilea ḡana ma eḡenoḡoi-iaḡoto. 4 Ḡalilea ḡana tu
Samaria tanona na eraka-vanaḡito.

5 Samaria vanuḡana tai eraḡasito. Mo vanuḡa
arana tu Sika. Mo vanuḡa tu Iakobo na natuna
Iosefa eviniato tanono sevinai. 6 Iakobo ḡena
nanu gurina maki monai. Iesu tu eraka-iaḡomato,
be egaugau-raḡeto, benamo mo nanu gurina sev-
inai etanu-tarito. Mo tu horaḡauna 12 koloko
nuḡanai ḡaroḡotai.

7 Etanu-taḡoto-ḡoi nuḡanai, Samaria vavinena
ta nanu ḡutu eiaḡoto, benamo Iesu na enoḡiato,
ekirato, "Nanu kota noma vinigu, be nama
niu." 8 Ḡena mero tu vanuḡa ḡana, ḡaniḡani
voi ḡeiaḡoto. 9 Samaria vavinena evaḡa-veseto,
ekirato, "Ḡoi tu Iuda taumu, ma au tu Samaria
vavinegu, karase nai au ḡegu ai nanu onoḡini?"
Moḡesi ekirato, korana Iuda tarimari tu Samaria
tarimari ḡesi asi ḡevegara-garato-ḡoi. 10 Benamo
Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, "Bema Barau
ḡena varevare dagarana boro riba, ema boro riba
maki, nanu kota ḡemu ai enoḡiani tarimana tu
deikara nai tu, ḡia boro noḡia, benamo ḡia na
maḡuri nanuna bere vinimu." 11 Vavine ekirato,
"Vereḡauka, ḡoi tu asi ḡemu tuḡu-riḡo dagarana
e guri maki variḡo. Mani maḡuri nanuna tu
ainana boḡabiani? 12 Ḡoi tu varaḡe lelevaḡi, ma
ḡai senema Iakobo tu kei, ei? Mai nanu gurina
tu ḡia na evinimato, ema ḡia tauḡena na eniuato-
ḡoi, natuna mabarari na ema ḡena boromakau
e mamoe seriri na maki ḡeniuato-ḡoi." 13 Iesu
na ma evaḡa-veseato, ekirato, "Mai nanu beḡe
niuani tarimari mabarari bokari ma beḡe koke-
ḡenoḡoini. 14 A au na baviniani nanuna beniuani
tarimana tu, bokana asi ma bekoke-ḡenoḡoini.

Korana au na baviniani nanuna tu ḡia nuḡanai
nanu gurinai beiaḡoni, bevoneḡoi-voneḡoini ema
maḡuri vanaḡivanaḡi beviniani.” 15 Mo vavine
na enoḡiato, ekirato, “Vereḡauka, mani nanu
novinigu, be bokagu asi ma bene koke-ḡenoḡoi,
ema maiḡana nanu-ḡutu asi ma bana iaḡoma.”

16 Benamo Iesu na evaḡa-guruḡaiato, ekirato,
“Noiaḡo, ḡaraḡomu noa keaia, benamo taumi ru-
arua boḡono iaḡoma.” 17 Mo vavine evaḡa-veseto,
ekirato, “Au tu asi ḡaraḡogu.” Iesu ekirato, “Mani
tu moḡoni okirani, ‘Au tu asi ḡaraḡogu’ otoni tuna.
18 Ḡemu guruḡa tu moḡoni, korana ḡoi tu vaḡa-
imaima veḡata oveḡaraḡoto, ema mani oḡabiato
tarimana maniḡa tu dia ḡoi ḡaraḡomu. 19 Mo
vavine ekirato, “Vereḡauka, au toma bama riba,
ḡoi tu peroveta tarimamu. 20 Ḡai tubuma ḡatama
na tu mai ḡoro ai Barau ḡetoma-rakariḡo viniato-
ḡoi, a ḡomi Iuda tarimami ḡokirani, toma-rakariḡo
gabuna tu Ierusalemai moḡa, be tarimarima tu
monai beḡene toma-rakariḡo.”

21 Iesu ekirato, “Vavine, ḡegu guruḡa bono
vaḡa-moḡonia, ḡaro ta eiaḡomani, mai ḡoro ai e
Ierusalemai maki Tamara asi boḡo toma-rakariḡo
viniani. 22 Ḡomi Samaria tarimami na ḡotoma-
rakariḡo viniani Barauna tu asi ribami; a ḡai na
ḡatoma-rakariḡo viniani Barauna tu ribama, ko-
rana vevaḡa-maḡuri tu ḡai Iuda tarimama ḡemana
eiaḡomani. 23 Senaḡi ḡarona eiaḡomani ema varau
beraḡasi maiḡa, toma-rakariḡo tarimari moḡoniri
na Tamara Barau tu iaukai e moḡoni ai beḡe toma-
rakariḡo viniani. Korana Tamara na tu moḡesi
beḡe toma-rakariḡo viniani tarimari evetaurini.

24 Barau tu Iauka, ma beḡe toma-rakariḡo viniani
tarimari na tu iaukai ema moḡoni ai beḡene toma-
rakariḡo vinia.” 25 Mo vavine na ekiraiato, eki-
rato, “Au ribagu, Mesia, ḡekiraḡiani Keriso ḡetoni,
tu beiaḡomani. Ḡia beiaḡomani ḡaronai, ḡia na
dagara mabarari bekiraḡi-foforirini.” 26 Benamo
Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Tarimana tu au
maiḡegu, ḡoi avaḡa-guruḡamuni.”

Iesu ḡena mero ḡeḡenoḡoito

27 Iesu moḡesi eguruḡato-ḡoi nuḡanai,
ḡena mero ḡeraḡasito. Ḡia mabarari nuḡari
ḡefarevaḡito, korana Iesu tu vavine ta ḡesi
ḡeguruḡa guruḡato-ḡoi, senaḡi tarima ta asi
ekirato, “Ḡoi tu kara ourani?” O “Karase nai mai
vavine ḡesi ḡoguruḡa-guruḡani?” 28 Benamo mo
vavine na ḡena nanu gwaḡutuna eraga-kwaneato,
eḡenoḡoi-iaḡoto vanuḡa ḡana, benamo vanuḡa
tarimari ea kirarito. 29 Ekirato, “Ḡoiaḡoma,
tarima ta ḡoma ḡitaia. Ḡia na au ḡegu veiḡa
aveirito dagarari mabarabarari bekiraḡi-fofori
foforiri. Betaḡu ḡia tu Keriso, (Barau na
ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), banaḡu?”
30 Benamo tarimarima na vanuḡa ḡeiaḡuiato, ma
Iesu ḡenai ḡeiaḡoto.

31 Mo faka nuḡanai ḡena mero na Iesu
ḡekiraiato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu,
noḡaniḡani.” 32 Senaḡi ḡia evaḡa-veseto, ekirato,
“Au tu ma ḡagu ḡaniḡani, ḡomi asi ribami
ḡaniḡanina.” 33 Moḡesina naima ḡena mero
tauḡeri ḡevedanaḡito, ḡekirato, “Tarima ta na
ḡana ḡaniḡani beḡwa-iaḡoma ba?” 34 Iesu na
ekirarito, ekirato, “Au ḡagu ḡaniḡani tu etuḡuguto

Barauna ḡena ura bana veia, ema eviniguto
ḡauveina bana vaḡa-koria.
35 Ḡomi ma ḡemi sisiba guruḡana, ḡokirani,
'Ḡue vasivasi murinai vau kwakwa ḡarona
beiaḡomani.' A au na akiramini, matami
ḡokeori, benamo vamoka ḡoḡita-ginikauri, tauri
tu varau beḡe gwaḡiḡi, kwakwa ḡarona tu
beraḡasi. 36 Kwakwa tarimana ḡena ḡauvei
voina tu beḡabiani, ema vamoka ḡaniḡanina
bevaḡa-vegogoani tu, maḡuri vanaḡivanaḡi ḡana.
Tauna moḡa, varovarona tarimana e kwakwa
tarimana beḡe iaku-vegogoni. 37 Korana moḡesi
bevetoreni nai tu, iniḡesina ḡekiraḡiani guruḡana
tu moḡoni, 'Tarima ta na tu evaroani, ma ta na tu
ekwaiani.' 38 Au na ḡomi atuḡumito tu, asi ḡovaro-
vekwaraḡito dagarari kwakwari. Varovarori
vekwaraḡiri tu tarima tari ḡevekwaraḡito, a ḡomi
na tu ḡia ḡeri vekwaraḡi dagarari kwakwari boḡo
raka-toḡa."

Samaria tarimari ḡutuma na Iesu ḡevaḡa-moḡoniato

39 Benamo Samaria tarimari vovoka mo
vanuḡa nuḡanai Iesu ḡevaḡa-moḡoniato, korana
tu mo vavine ḡena vevarifiu guruḡana ḡenana
naima, ḡia ekirato, "Au ḡegu veiḡa rakavari
aveirito dagarari mabarabarari bekiraḡi-fofori
foforiri." 40 Moḡesina naima Samaria tarimari
Iesu ḡenai ḡeiaḡomato nai tu, ḡenoḡiato, ḡia ḡesi
roḡo beḡene tanu. Moḡa lorinai Iesu mo vanuḡai
ḡaro ruarua ma etanuto. 41 Ma tarimarima
vovoka na Iesu ḡevaḡa-moḡoniato, korana ḡena
vevarifiu guruḡari na. 42 Benamo ḡia na mo

vavine ḡekiraiato, ḡekirato, "Ḡai na maitoma
Iesu ḡavaḡa-moḡoniani, dia ḡoi ḡemu guruḡa
lorinai, senaḡi ḡai tauḡema na ḡia baḡa seḡaḡia,
ma baḡama riba-ginikau, ḡia tu moḡoni Keriso,
tanobara Vaḡa-maḡurina Tarimana."

Vere ta natuna merona Iesu na keve na evaḡa-maḡuriato

43 Iesu monai ḡaro ruarua etanuto murinai,
Galilea ḡana ma eiaḡoto. 44 Iesu tauḡena na
ekiraḡi-foforiato, ekirato, "Peroveta tarimana tu
ḡena vanuḡa korikorina tarimari na asi beḡe
gubakauani." 45 Benamo Galileai ea votuto nai tu,
Galilea tarimari na ḡeḡabi-raḡeato. Iesu ḡeḡabi-
raḡeato korana Ierusalemai Pasova verekona
nuḡanai tu ḡia maki monai, be Iesu na kara eveir-
ito dagarari mabarari tu, matari na ḡeḡitarito.

46 Benamo Iesu ma eḡenoḡoito Galilea
vanuḡana ta arana Kana ḡana. Kana tu Iesu
na nanu wain ai evaḡa-iaḡoato vanuḡana. Monai
kini ḡena vere ta Kaperanaumai etanuto-ḡoi, ma
ḡia natuna merona tu ekeve-rakavato. 47 Mo
vere eseḡaḡito, Iesu tu Iudea na eiaḡomato
Galilea ḡana, benamo eiaḡoto ḡia ḡenai, benamo
enoḡiato, Kaperanauma ḡana nevariḡo, be ḡia
natuna merona nea vaḡa-maḡuria, korana ḡia
natuna merona tu dori emaseto-ḡoi.

48 Iesu na ekiraiato, ekirato, "Ḡomi tu vetoḡa
boruri e nuḡa-farevaḡi veiḡari asi boḡo ḡitarini
tu, asi boḡo vaḡa-moḡoniguni." 49 Mo vere eki-
rato, "Vereḡauka, si-iaḡo, natugu bemaseni ḡesi."
50 Iesu na ekiraiato, ekirato, "Noiaḡo, natumu

merona tu bemaḡuri bene." Mo tarima na Iesu
ḡena guruḡa evaḡa-moḡoniato, benamo eiaḡoto.
51 Dabara na eḡenoḡoi-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡena
vetuḡunaḡi tarimari ḡesi ḡevedoḡarito, benamo
ḡekira-varaiato, ḡekirato, "Ḡoi natumu merona
tu bemaḡuri." 52 Benamo ḡia na edanaḡirito,
kamara horai natuna merona enamoto. Ḡia
ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, "Ḡoraḡani horaḡauna 1
koloko lavilavi rekenai ḡia mo keve na eraga-
kwaneato." 53 Benamo tamana eriba-maoroto,
mo aoa korikorinai enamoto, Iesu na ḡia evaḡa-
guruḡaiato, ekirato, "Ḡoi natumu tu bemaḡuri."
Benamo ḡia e ḡena numa tarimari mabarari ḡesi
Iesu ḡevaḡa-moḡoniato. 54 Mai tu vetoḡa boruna
vaḡa-ruaruana Iesu na eveiato, Iudea na Galilea
ḡana eiaḡoto murinai.

5

Kou ai Iesu na tarima ta evaḡa-namoato

1 Mai veiḡa murinai Iesu tu Ierusalema ḡana ma
evaraḡeto, korana Iuda tarimari tu ḡeri vereko ta
ḡeveiato-ḡoi.
2 Ierusalemai kou ta tu ḡatama-boka bareg-
ona arana Mamoe Ḡatama-bokana sevinai. Mo
kou arana Heberu garo ai tu Betesda, ma ḡia
sevinai tu iaḡaraḡi foutari imaima (5). 3 Ḡaro
mabarari ai kevekeve tarimari vovoka monai
ḡegena-taḡoto-ḡoi, mata-bubu, kwaku rakava,
ema tauḡaniri ḡemaseto tarimari, [nanu ḡena
ḡareva-ḡareva ḡevaḡa-nogaiato-ḡoi. 4 Korana
aneru ta guba na emariḡoto-ḡoi, mo nanu evaḡa-
ḡareva ḡarevaiato-ḡoi. Mo nanu eḡarevato-ḡoi

nuḡanai, eturu-ferei guineto-ḡoi tarimana tu ḡena keve enamoto-ḡoi.]

5 Monai tarima ta egena-taḡoto-ḡoi, ḡena keve
laḡaniri tu gabana toitoi ma imaima toitoi (38).
6 Iesu na monai genataḡonai eḡitaiato, ma eribato,
ḡia tu ḡaro vovoka veḡata ekeve-iaḡiato. Benamo
Iesu na edanaḡiato, ekirato, "Ḡoi ourani nonamo
ba?"

7 Keve tarimana na evaḡa-veseato, ekirato,
"Vereḡauka, nanu eḡareva-ḡarevani nai, au kou ai
tu asi tau raga tore-reigu tarimana ta. Mainana
tauḡegu kou aiaḡo-viniani nai tu, ta eraka-rei-
guineni. 8 Iesu na ekiraiato, ekirato, "Novariḡisi,
ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka." 9 Benamo
mo tarima ḡena keve asikau enamoto, ma ḡena
geda eḡabi-vaisiato, benamo eruḡa-vaisito, er-
akato.

Mo veiḡa tu Sabadi ai eḡorato. 10 Moḡa lorinai
Iuda tarimari na mo keve na enamoto tarimana
ḡekiraiato, ḡekirato, "Toma tu Sabadi, ḡemu geda
asi bono ḡwa-rakao rakaoa, taravatu." 11 Ḡia na
evaḡa-veserito, ekirato, "Au bevaḡa-namogu tari-
mana na bekiragu, bekira, 'Ḡemu geda noḡabi-
vaisia, be noraka,' besi." 12 Benamo ḡia na
ḡedanaḡiato, ḡekirato, "Mo tu kamara tarima na
bekiramu, 'Ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka,'
besi?" 13 Senaḡi mo Iesu na evaḡa-namoato
tarimana tu asi ribana, dei na evaḡa-namoato,
korana Iesu tu eraka-veḡitato, tarima ḡutuma mo
gabu ai vekaravari na.

14 Gabivau Iesu na mo tarima Rubu Veaḡa
nuḡanai edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato,

“Noseḡaḡi, maitoma ḡoi tu bonamo. Veiḡa raka-
vana ta asi ma bono vei-ḡenoḡoia, rakava barego
vedaureana ta na beḡabimuni ḡesi.” 15 Benamo
mo tarima erakato, eiaḡoto, Iuda tarimari ea kira-
vararito, ḡia tu Iesu na evaḡa-namoato.

16 Monana vau Iuda tarimari na Iesu ḡevaḡa-
rakavaiato-ḡoi, korana Sabadi ai mo vevaḡa-
maḡuri veiḡana eveiato nai. 17 Benamo
Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au Tamagu
tu vanaḡivanaḡi eḡauveini naima, au maki
aḡauveini.” 18 Moḡesi ma ekirato nai, Iuda
tarimari ḡeri ura tu dabara ta veḡata beḡene
ḡoitaḡoa, be Iesu tu beḡene vaḡi-masea ḡetato.
Dia mo Sabadi asi ekorana-iaḡiato moḡo dainai,
senaḡina ekirato, Barau tu ḡia Tamana ma etato.
Korana mo dabarai ḡia tu Barau ḡesi ilaila etato.

Barau Natuna ḡena seḡuka

19 Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato,
“Moḡoni, au na akira-korikorimini, Natuna
ḡereḡana na kara ta asi beveiani, senaḡi
Tamana ḡena veiḡa beḡitarini veiḡari moḡo ḡia
na beveirini. Tamana kara eveini dagarari
mabarabarari Natuna na maki beveirini.
20 Korana tu Tamana na Natuna eura-viniani,
ema ḡia na eveirini dagarari mabarari maki
evaḡa-ḡitaiani. Oba, dagara barego lelevaḡiri
maki ḡenai bevaḡa-foforiani, maiḡeri dagara
maki beḡe vanaḡirini, ḡomi nuḡami beḡene
farevaḡi ḡana. 21 Vaḡa-ilailana Tamana na mase
tarimari evaḡa-vaisi-raḡerini, benamo maḡuri
evinirini kavana, Natuna na maki ḡena ura
tarimari maḡuri evinirini. 22 Tamana na tu

tarima ta asi evaḡa-kotaiani, korana vevaḡa-
kota seḡukana mabarana tu Natuna eviniato.
23 Moḡa tauna tu, tarimarima mabarari na
Natuna beḡene gubakaua, Tamana ḡeguba-kauani
kavana. Natuna asi eguba-kauani tarimana na tu
Tamana maki asi egubakauani, korana Tamana
na tu Natuna etuḡuato.
24 Moḡoni au na akiramini, au ḡegu gu-
ruḡa eseḡaḡiani ema etuḡuguto Barauna evaḡa-
moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanaḡi va-
rau beḡabia. Ḡia tu Barau ḡena Kota nuḡanai
asi beraka-toḡani. Asiḡina. Mase varau beraga-
kwanea, maḡuri nuḡanai varau beraka-toḡa.
25 Moḡoni akiramini, ḡarona roḡo beiaḡomani,
ma varau bevotu, mase tarimari na Barau Natuna
garona beḡe seḡaḡiani, ma beḡe seḡaḡiani tari-
mari tu beḡe maḡurini. 26 Korana tu Tamana
tauḡena ḡenai maḡuri etanuni ilailanai, Natuna
maki moḡesi eviniato, maḡuri ḡenai etanuni.
27 Ema ḡia Natuna maoro eviniato, bene vevaḡa-
kota ḡana, korana ḡia tu Tarimarima Natuna.
28 Nuḡami asi beḡene farevaḡi! Ḡarona mani
eiaḡomani, mase tarimari mabarari roḡo gara
nuḡari ai na Barau Natuna garona beḡe seḡaḡiani.
29 Benamo beḡema raka-rosini: Vei-namo tari-
mari beḡe vaisi-raḡeni, maḡuri beḡene ḡabia ḡana,
a vei-rakava tarimari beḡe vaisi-raḡeni, rakava
voina metona beḡene ḡabia ḡana."

Iesu beḡe kiraḡi-foforiani

30 "Au tu ḡereḡagu na dagara ta asi baveiani
riba. Avevaḡa-kotani maki Barau na ekiraguni
aseḡaḡirini ilailari ai aveirini, moḡa lorinai ḡegu

vevağa-kota tu roroğoto, korana dia au tauğegu
ğegu ura ta akorana-iağiani, senaği au etuğuguto
Barauna ğena ura moğo aveiani.

31 Bema au tauğegu moğo bara vekiraği-fofori
nai tu, au ğegu guruğa tu asi tau vağa-moğonina.
32 Senaği tarima ta na maki au evağa-moğoniguni,
ma au ribagu, ğia na au ekiraği-foforiguni gu-
ruğana tu moğoni.

33 Ğomi na tarima kotari ğotuğu-iağorito Ioane
ğenai, benamo ğia na guruğa moğonina eki-
rağiato. 34 Au vağa-moğonigu guruğari tu dia
tarimarima ğerina eiağomani, a Ioane bakirağia
korana tu, ğomi mağuri boğono doğaria uranai.
35 Ioane tu noğa moğo lamefa eğarato-ğoi ema
emore-tağoto-ğoi, benamo ğomi mo faka kotunai
ğemi ura tu, ğia ğena mamai boğono iaku-tanu
moğo ğotato-ğoi.

36 Senaği au ğevağa-moğoniguni veiğari na,
Ioane na evağa-moğoniguni guruğari, moğeri tu
ğevanağirini. Korana tu Tamagu na eviniguto
ğauveina maitoma aveiani, mainana au evağa-
moğoniguni, au tu Tamagu na etuğuguto. 37 Au tu
Tamagu na etuğuguto, ma ğia tauğena na maki
au ekiraği-foforiguto. Ğomi na ğia garona tu
roğosi ğoro seğağia, ema vetoğana maki roğosi
ğoro ğitaia. 38 Ema ğena guruğa ğomi nuğami ai
tu asi etanuni, korana ğia na etuğuato tarimana
tu asi ğovağa-moğoniani.

39 Ğomi na Buka Veağa guruğari ğovetau-
ginikaurini, korana ğomi ğotuğamağini tu, moğeri
guruğa nuğari ai mağuri vanağivanaği boğo
doğariani. Moğeri guruğa na tu au ğekirağiguni.

40 Senağina ğomi mağuri ğabiğabina uranai au
ğegu ai iağoma tu asi ğourani.
41 Au tu tarimarima ğerina vevağa-rağe tu asi
avetauani. 42 Senaği ğomi aiğesi, au tu ma
ribagu. Au ma ribagu ğomi nuğami o lorumi
ğuturi ai Barau uravinina tu asi etanuni. 43 Au
aiağomato tu Tamagu aranai, ma asi ğoğabi-
rağeguni. Senaği tarima boruna ma beiağomani
tauğena aranai nai tu, boğo ğabi-rağeani. 44 Ğomi
tu tauğemi fakami ai moğo ğovevağa-rağeni tu
ğoğabi-rağerini. Senaği mo vevağa-rağe tu Barau
ğereğana na moğo beveiani. Ma Barau ğenana
eiağomani mo vevağa-rağe, ğomi na tu asi ğourani
boğono ğabia. Bema ğomi maniğesi tauğemi
fakami ai moğo ğovevağa-rağeni nai tu, kamasi au
boğo vağa-moğoniguni?
45 Asi boğono tuğamaği, au na Tamagu ğoiranai
bavağa-dağamini, asiğina. Vağa-dağa tarimana
tu ğoğabi-rağeani tarimana, Mose, ğia na ğomi
bevağa-dağamini. 46 Bema ğomi na Mose moğoni
boğoro vağa-moğonia nai tu, au maki boğoro
vağa-moğonigu, korana ğia na tu au varigu etore-
ato. 47 Senağina bema ğia na etoreato guruğana
asi boğo vağa-moğoniani nai, au ğegu guruğa tu
kamasi boğo vağa-moğoniani?”

6

Iesu na dağara imaima (5,000) eğuburito
Luka 9:10-17

1 Moğa murinai Iesu Galilea kouna na evanaği-
iağoto tavi ta reke ğana. Mo kou arana ta tu
Tiberia. 2 Benamo tarimarima vovoka tabutabu

ḡia murina na ḡeiaḡoto, korana vetoḡa boruri
eveito keve tarimari ḡeri ai ḡeḡitarito nai. 3 Moḡa
murinai Iesu ḡoro ḡana evaraḡeto, benamo
monai ḡena mero ḡesi ḡetanu-tarito. 4 Iuda
tarimari ḡeri vereko arana Pasova ekavinaḡito-ḡoi ḡoirai. (Mai tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo, asi evaḡirito, verekona).

5 Iesu eboḡe-vaisito, tarimarima asisebo ḡia
ḡenai ḡeiaḡomato-ḡoi, benamo ḡia na Filipo ekira-iato, ekirato, “Ḡita ḡaniḡani tu ainai toma tavoini, maiḡeri tarimarima mabarari taḡubu-iaḡirini?”
6 Iesu moḡesi ekirato, korana Filipo nuḡana bene
ribaia ḡana. A ḡia tu ma ribana kara beveiani.

7 Filipo na evaḡa-veseato, ekirato, “Silva moniri
sinau ruarua (200) na ḡaniḡani dagarari bita voini, senaḡi asi beḡe ilailani, mai tu koturi koturi moḡo maki asi veḡata mabarari beḡe ḡanini.” (Silva moniri sinau ruarua (200) tu tarima ta davana ḡue imaima toitoi (8) nuḡanai beḡabini kavana).

8 Ḡena mero ta arana Anduru, Simona Petero
tarina, ḡia na ma evaḡa-veseato, ekirato, 9 “Mero
misina ta maiḡa, ḡia tu ma ḡana beredi imaima (5) e maḡani-kone ruarua (2). Senaḡi asi beḡe ilailani mai tarimarima mabarari ḡeri ai tu-na.”

10 Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima
ḡokirari, ḡetanutanu-tari.” Mo gabu moḡa ḡauḡana tu vovoka. Benamo tarimarima mabarari ḡetanutanu-tarito. Tau ḡereḡari moḡo mabarari tu 5,000 kavana. 11 Benamo Iesu na
mo beredi eḡabirito, Barau evaḡa-namoato, benamo ḡetanutanu-tarito tarimari mabarari ḡevini-vaḡa-ḡaurito. Maḡani-kone maki moḡesi

eveirito, mabarari ḡeḡabito ḡeri ura ilailari ai.
12 Ḡia mabarari ḡeḡani-maseto, benamo Iesu
na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Beredi kwari
mabarari ḡovaḡa-vegogori, misina ta maki asi
bene rekwa-rekwa.” 13 Benamo mo beredi
ḡeḡanirito kwakwari moḡeri mabarari ḡevaḡa-
vegogorito, boseḡa gabanana ruarua (12) ḡevaḡa-
vonurito.
14 Tarimarima na Iesu na mai vetoḡa boruna
eveiato ḡeḡitaiato nai, ḡekirato, “Moḡoni, mai
tu peroveta tarimana tanobara ḡana beiaḡomani
ḡetato tarimana.” 15 Iesu eribato, tarimarima
tu beḡe iaḡomani, ḡia beḡema ḡabi-tariani ḡeri
kini ai beḡene vaḡa-iaḡoa ḡana. Moḡesina naima
ḡereḡana ḡoro ḡana ma eiaḡo-ḡenoḡoito.

Iesu nanu iatanai erakato
Mataio 14:22-33; Mareko 6:45-52

16 Elaviboḡi-iaḡoto nai, Iesu ḡena mero kou
ḡana ḡevariḡoto. 17 Monai ḡasi tai ḡeraḡeto,
benamo kou na ḡevanaḡito, Kaperanauma ḡana
ḡeiaḡoto. Mo tu varau eboḡito, ma Iesu tu roḡosi
bere rakakau ḡia ḡeri ai. 18 A iavara bareg-
ona tu eragato-ḡoi, be mo kou ureurena maki
ebaregoto. 19 Iesu ḡena mero kilomita imaima
(5) o imaima sebona (6) kavana ḡasi ḡelevaiato
nuḡanai, ḡia na Iesu ḡeḡitaiato, nanu iatana
na eraka-iaḡomato-ḡoi, ḡasi eiaḡoma-viniato-ḡoi,
benamo ḡia tu ḡegarito. 20 Iesu na ekirarito,
ekirato, “Asi ḡogari, mai tu au.” 21 Benamo ḡia
ḡeḡabi-raḡeato, ḡasi ai eraḡekauto, ma asikauna
tu ḡeiaḡo-viniato-ḡoi gabunai ḡevotuto.

Tarimarima na Iesu ḡevetauato

22 Elaḡanito boḡiboḡinai, tarimarima vovoka
Iesu ḡena mero ḡasi ai ḡeraḡeto gabunai ḡeruḡa-
taḡoto-ḡoi. Ḡia ḡeribato, tovotovonai monai
ḡasi tu sebona moḡo mo kou rikinai. Ema
ma ribari maki, Iesu tu ḡena mero ḡesi mo
ḡasi ai asi eraḡeto, ḡena mero tu ḡereḡari moḡo
ḡeraḡeto ema ḡevanaḡi-iaḡoto. 23 Ḡasi kotari
Tiberia na ma ḡeiaḡomato, kou rikinai ḡema
darokauto. Ḡia ḡedarokauto gabuna moḡa tu,
Vereḡauka na beredi Barau evaḡa-namoato muri-
nai, tarimarima evinirito, ḡeḡanirito gabuna sev-
inai. 24 Mo tarimarima ḡeriba-maoroto, Iesu ma
ḡena mero ḡesi monai tu asiḡina, benamo mo ḡasi
ai ma ḡeraḡekauto, Kaperanauma ḡana ḡevanaḡi-
iaḡoto, Iesu ḡea vetauato.

Iesu tu maḡuri ḡaniḡanina

25 Tarimarima na Iesu kou tavi ta kefonai
ḡedoḡariato, benamo ḡekiraiato, ḡekirato, "Ve-
vaḡa-riba tarimamu, ḡoi tu aitoma mainai boma
votu?" 26 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Au na
moḡoni akiramini, ḡomi na au ḡovetauguni korana
tu mo beredi ḡoḡanito, benamo ḡoḡani-maseto, a
dia mo vetoḡa boruri ḡoḡitarito nai, ḡovetauguni.
27 Ma beḡe rakavani ḡaniḡaniri ḡauveiri asi boḡono
vei, senaḡi ḡaniḡani roḡo betanu-iaḡoni, beiaḡoni
mo, maḡuri vanaḡivanaḡi, ḡauveina boḡono vei.
Mo ḡaniḡani tu Tarimarima Natuna na bevini-
mini, korana Tamana Barau na ḡia ḡenai vetoḡa
ta eveiato, mo tu ḡia evaḡa-moḡoniato vetoḡana."
28 Benamo ḡedanaḡiato, ḡekirato, "Ḡai Barau
ḡena ura ḡauveiri ḡaveini baḡa toni tu kara baḡana
veia?" 29 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Barau

ḡena ḡauvei ḡomi na boḡono veia etoni ḡauveina
tu maiḡa moḡo: Etuḡuato tarimana boḡono vaḡa-
moḡonia." 30 Ḡia na ma ḡedanaḡiato, ḡekirato,
"Ḡoi na ḡai ḡema tu kamara vetoḡa boruna
boveiani baḡa ḡitaiani, benamo ḡoi baḡa vaḡa-
moḡonimuni? Ḡoi na kara boveiani? 31 Ḡai senema
na tu mana ḡeḡaniato tano fakanai, Buka Veaḡa
nuḡanai ekirani kavana, maiḡesi ekirani, 'Ḡia na
beredi guba na evini-riḡorito ḡeḡanito.' "

32 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Moḡoni
veḡata akiramini, dia Mose na mo beredi guba na
evinimito. Asiḡi. Au Tamagu na tu moḡoni beredi
korikorina guba na evinimini. 33 Korana Barau
ḡena beredi tu guba na emariḡoto tarimana. Ḡia
na tanobarai ḡetanuni tarimari maḡuri evinirini."
34 Benamo ḡia na ḡekiraiato, ḡekirato, "Vereḡauka,
mani beredi ḡaro mabarari ai bono vinima."

35 Iesu na ekirarito, ekirato, "Maḡuri beredina
tu au maiḡegu. Au ḡegu ai beiaḡomani tarimana
tu asi ma bevitoani, ema au bevaḡa-moḡoniguni
tarimana tu, bokana asi ma bekokeni. 36 Senaḡi
au na ḡomi tu varau akiramito, ḡoḡitaguni,
senaḡi asi ḡovaḡa-moḡoniguni. 37 Tamagu na au
eviniguto tarimari mabarari tu, au ḡegu ai beḡe
iaḡomani, ema deikara au ḡegu ai beḡe iaḡomani
tarimari, au na asi balai-ḡenoḡoirini. 38 Korana
au guba na amariḡoto tu, dia au ḡegu ura bana
veia ḡana, senaḡina au etuḡuguto Barauna ḡena
ura bana veia ḡana. 39 Ema au etuḡuguto Barauna
ḡena ura tu, au eviniguto tarimari mabarari ta asi
bana vei-rekwa rekwaia, a mabarabarari mase
na ma bana vaḡa-variḡisi ḡenoḡoiri ḡaro mago-

nai. 40 Korana au Tamagu ḡena ura tu, Natuna
beḡe ḡitaiani ema beḡe vaḡa-moḡoniani tarimari
mabarari na maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabiani,
ma ḡaro dokonai ma bavaḡa-variḡisi ḡenoḡoirini."

41 Benamo Iuda tarimari ḡemugu-muguto, ko-
rana ḡia ekirato, "Au tu guba na amariḡoto bere-
dina." 42 Benamo ḡekirato, "Mai tarima tu Iesu,
Iosefa natuna, nene? Ḡia tamana e sinana tu ḡita
ribara. Ma kamara dabarai ḡia tu ekirani, 'Au tu
guba na amariḡoto'?"

43 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Ḡomi
tauḡemi fakami ai mugumugu ḡovaḡa-dokoa.
44 Au ḡegu ai ta asi beiaḡoma-kavani, senaḡina
Tamagu, au etuḡuguto Barauna, ḡia na deikara
au ḡegu ai beinu-kaviani tarimana moḡo. Ema
au ḡegu ai beiaḡomani tarimana tu, au na ḡaro
dokonai mase na bavaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani.
45 Peroveta tarimari na maiḡesi ḡetoreato, 'Ḡia
mabarari Barau na bevaḡa-ribarini.' Tamagu
ḡeseḡaḡi-viniani ema ḡenana riba ḡeḡabini
tarimari mabarari tu, au ḡegu ai beḡe iaḡomani.
46 Au tu asi akirani, tarima ta na Tamagu eḡitaiato
atoni, senaḡi Barau ḡenana eiaḡomato tarimana
ḡereḡana na moḡo Tamagu eḡitaiato. 47 Moḡoni
akiramini, au evaḡa-moḡoniguni tarimana na
maḡuri vanaḡivanaḡi beḡabiani. 48 Maḡuri
beredina tu au maiḡegu. 49 Ḡomi senemi na tano
fakanai mana ḡeḡanito-ḡoi, senaḡi ma ḡemaseto.
50 A guba na emariḡoni beredina tu maiḡea, ḡia
beḡaniani tarimana tu asi bemaseni. 51 Au tu
maḡuri beredina guba na amariḡoto. Tarima
ta na mai beredi beḡaniani, ḡia tu bemaḡuri-

vanaḡi vanaḡini. Mai beredi au na baviniani tu au viriḡogu. Au viriḡogu bavini-fitoḡaiani korana tu, tanobarai ḡetanuni tarimari na maḡuri beḡene ḡabia ḡana."

52 Mainana Iuda tarimari tauḡeri fakari ai
veḡare-veḡare baregona eḡorato, ḡia ḡekirato, "Mai tarima na tu kamara dabarai ḡia viriḡona bevinirani bita ḡaniani?"

53 Iesu na ekirarito, ekirato, "Moḡoni akiramini,
bema ḡomi na Tarimarima Natuna viriḡona asi
boḡo ḡaniani ema rarana asi boḡo niuani nai,
ḡomi nuḡami ai maḡuri asi betanuni. 54 Deikara
na au viriḡogu beḡaniani ema raragu beniuani
tarimana tu, maḡuri vanaḡivanaḡi beḡabiani, ema
au na ḡaro dokonai mase na bavaḡa-variḡisi
ḡenoḡoiani. 55 Korana au viriḡogu tu ḡaniḡani
korikorina, ema au raragu maki niuniu dagarana
korikorina. 56 Deikara au viriḡogu beḡaniani
e raragu beniuani tarimana tu, au nuḡagu ai
betanuni, ema au maki ḡia nuḡanai batanuni.
57 Tamagu maḡurina na etuḡuguto ema au tu ḡia
koranai amaḡurini. Moḡa ilailanai au viriḡogu
beḡaniani tarimana maki bemaḡurini, korana au
amaḡurini. 58 Au tu guba na emariḡoto beredina
maiḡegu. Ḡomi senemi tu mana ḡeḡanito ma
ḡemaseto. Senaḡi mai beredi beḡaniani tarimana
tu bemaḡuri-vanaḡi vanaḡini." 59 Iesu na maiḡeri
guruḡa Iuda tarimari rubu ai ekiraḡirito, Kaper-anaumai evevaḡa-ribato-ḡoi nuḡanai.

Maḡuri vanaḡivanaḡi guruḡari

60 Iesu ḡena mero ḡutuma na mai guruḡa
ḡeseḡaḡiato nai tu, ḡekirato, "Mai vevaḡa-riba

guruḡana tu gwaḡiḡi rakava, dei na beḡabi-
raḡeani.” 61 Iesu ribana ḡena mero na mo
guruḡa ḡemugumugu-iaḡiato-ḡoi, benamo eki-
rarito, ekirato, “Mai guruḡa na bevaḡa-daḡa-
raḡemi? 62 Bema ḡomi na Tarimarima Natuna
boḡo ḡitaiani, beḡenoḡoi-varaḡeni, etanu-iaḡiato
gabuna ḡana tu kamasi? 63 Barau Iaukana na
maḡuri evinirani; tauḡani na asi bevaḡa-kavarani.
Au na avaḡa-guruḡamini guruḡari tu Iauka, ema
ḡia nuḡari ai tu maḡuri etanuni. 64 Senaḡi ḡomi
kotari na tu asi ḡovaḡa-moḡoniguni.” Iesu rib-
ana tovotovona na veḡata, deikara ta na tu asi
evaḡa-moḡoniato-ḡoi ema deikara na maki ḡia
berevaiani. 65 Ma ekirato, “Moḡesina naima au
na akiramito, ta au ḡegu ai asi beiaḡoma-kavani,
senaḡi Tamagu na bevaḡa-moḡoniani tarimana
vau beiaḡomani.”

66 Mo guruḡa ḡeseḡaḡiato, monana Iesu ḡena
mero ḡutuma ḡia ḡenana ḡeraka-veḡitato, ema ḡia
ḡesi asi ma ḡerakao-vegogoto-ḡoi. 67 Benamo Iesu
na ḡena mero gabanana ruarua (12) edanaḡirito,
ekirato, “Ḡomi maki ḡourani boḡono raka-veḡita
ba?”

68 Simona Petero na evaḡa-veseato, ekirato,
“Vereḡauka, ḡai tu deikara ḡenai ma baḡa iaḡoni?
Maḡuri vanaḡivanaḡi guruḡari tu ḡoi ḡemu
ai. 69 Ḡai na ḡavaḡa-moḡonimuni ema ḡariba-
korikorini, ḡoi tu Barau ḡena Veaḡa Tarimana.”

70 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au na ḡomi ga-
banana ruarua (12) aḡabi-viriḡimito nene? Senaḡi
sebomu ta tu bodiabolo.” 71 Ḡia na tu Iudas, Si-
mona Isakariota natuna, ekiraḡiato. Iudas maki

mo mero gabanana ruarua (12) fakari merona ta, senağī ğia na Iesu vau berevaiani.

7

Iesu ma tarina merori ğesi

1 Moğa murinai Iesu tu Galileai erakaoto-ğoi.
Ğia asi eurato, Iudea ğana bene iağo, korana
Iuda tarimari monai ğeri ura tu, ğia beğene
vağia. 2 Iuda tarimari ğeri Fouta Verekona ğarona
ekavinağito. (Mai fouta verekona ğeveiato-ğoi nai tu, fouta ğeragato-ğoi, benamo nuğari ai ğetanuto-ğoi, korana seneri tano fakanai fouta nuğari ai ğetanuto-ğoi, moğa beğene tuğamaği-
iağia ğana). 3 Benamo Iesu tarina merori na
ğekiraiato, ğekirato, "Mai gabu noraga-kwanea, Iudea ğana bono iağo, benamo oveirini da-
garari ğemu mero na beğene ğitari. 4 Korana
deikara tauğena bene vevağa-fofori etoni tarimana, beğene ribaia uranai tu, kara ta asi bevei-vekuretoğaiani. Ma ğoi tu maiğeri veiğa oveirini, be tanobara mabarari ai novevağa-
fofori!" 5 Korana Iesu tarina mabarari na maki
ğia tu asi ğevağa-moğoniato-ğoi.
6 Moğa lorinai Iesu na ekirarito, ekirato, "Au ğegu ğaro tu roğosi bene rağasi. A ğomi ğemi ai
ğaro mabarari tu loriri ai moğo. 7 Tanobara na
ğomi tu asi ebaru-vinimini, senağī au tu ebaru-viniguni, korana au tu veiğa rakavari eveirini
dagarari akirağī-foforirini. 8 Ğomi boğono iağo mo
vereko ğana. A au tu asi baiağoni, korana au ğegu ğaro korikori tu roğosi roğo bene rağasi." 9 Iesu
moğesi ekirato, benamo Galileai etanuto.

Iesu Ierusalema ai

10 Iesu tarina merori ḡeiaḡoto mo vereko ḡana,
muriri ai Iesu maki ma eiaḡoto. Senaḡi asi
eraka-foforito, a vekuretoḡai eiaḡoto. 11 Mo
vereko gabuna Iuda tarimari na tu mo vereko
nuḡanai ḡevetauato-ḡoi, ḡevedanaḡi-vedanaḡito-
ḡoi, ḡekirato-ḡoi, "Ḡia tu ainai?" 12 Mo ḡutuma-
bara nuḡanai Iesu kiraḡi-ḡairiḡairina tu ebarego-
rakavato. Tarima kotari ḡekirato-ḡoi, "Ḡia tu
tarima namona" ḡetato. Ma kotari tu ḡekirato-
ḡoi, "Asiḡi, ḡia na tarimarima eḡorikau-darere
darererini." 13 Senaḡi tarima ta na asi eguruḡa-
iaḡi foforiato, korana ḡia mabarari Iuda vereri
gariri ḡeveito-ḡoi.

14 Vereko ḡarori kotari ḡekorito, kotari roḡo
moḡeri nuḡanai vau, Iesu Rubu Veaḡai eraka-
toḡato, benamo evevaḡa-ribato. 15 Benamo
Iuda tarimari ḡeḡaba-vedaureato, ḡekirato, "Mai
tarima vevaḡa-riba guruḡari tu kamasi eribato,
ḡia vevaḡa-riba gabuna ta ḡana riba-vetau tu asi
eiaḡoto." 16 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, "Kara au
avevaḡa-riba iaḡini tu dia au ḡegu vevaḡa-riba,
senaḡi au etuḡuguto Barauna ḡenana ḡeiaḡomani.
17 Bema tarima ta eurani Barau ḡena ura bene
veiri etoni tarimana na, au ḡegu vevaḡa-riba
guruḡari beribarini. Beribani, au ḡegu vevaḡa-
riba guruḡari Barau ḡenana ḡeiaḡomani, o au
tauḡegu ḡeguna moḡo. 18 Tarima ta deikara ḡena
ura guruḡari ekiraḡini tu, tauḡena arana vaḡa-
raḡena dabarana evetauani. Senaḡi au etuḡuguto
Barauna vaḡa-raḡena dabarana eveiani tarimana
ḡenai tu, guruḡa moḡonina etanuni, a ḡia ḡenai

ḡofaḡofa ta tu asi etanuni. 19 Mose na ḡomi
taravatu tu evinimito, ene? Senaḡi ḡomi ta na mo
taravatu tu asi ḡokorana-iaḡiani. Ma karase nai
ḡomi na au tu ḡovaḡigu ḡotoni?"

20 Mo tarimarima ḡutuma ḡevaḡa-veseto,
ḡekirato, "Ḡoi tu iauka rakavana ta na
eboroḡimuto. Deikara na nevaḡimu otoni?"
21 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Au na
mainai Ierusalemai veiḡa boruna sebona aveiato
nai, ḡomi mabarabarami nuḡami ḡefarevaḡini.
22 Mose na mero tauḡaniri kefi-lamavaḡi veiḡana
evinimito, moḡa lorinai ḡomi na mero keiri
Sabadi ai maki kefiri ḡolama-vaḡirini. Mo kefi-
lamavaḡi veiḡana tu dia Mose na esinaiato,
senaḡi ḡomi senemi na ḡesinaiato. 23 Bema
mero tauḡaniri kefiri Sabadi ai ḡolama-vaḡirini
Mose ḡena taravatu boḡo vanaḡiani ḡesi, kara
dainai au tu ḡobaru-viniguni, Sabadi ai tarima
ta bavaḡa-namo ginikaua nai, ei? 24 Ḡomi na
dagara tu murikari vetoḡari ai asi boḡono ḡita-
viriḡiri, senaḡi dagara mabarari veiḡa roroḡotori
ai boḡono ḡita-viriḡiri."

Mai tarima tu Keriso ba?

25 Benamo Ierusalema tarimari kotari ḡekirato,
"Mai beḡene vaḡia ḡetoni tarimana tu maiḡa.
26 Ḡoḡitaia, ḡia tu ma guguraḡina ḡesi eguruḡani,
ma ta na ḡenai guruḡa ta asi ekiraḡiani. Ba betaḡu
kanisoro tarimari beḡe riba, Keriso korikorina
tu maiḡa. 27 Senaḡi Keriso, (Barau na ekiraḡi-
toreato vevaḡa-maḡuri tauna), beiaḡomani nai, ta
asi beribani ḡia tu ainana beiaḡomani. A mai

tarima ainana eiağomato ğita tu mabarara ma
ribara.”
28 Iesu roğo Rubu Veağai evevağa-ribato-ğoi
nuğanai, eguruğa-baregoto, ekirato, “Moğoni,
ğomi ma ribami au tu deikara e ainana aiağomato.
Senaği au tu dia tauğegu ğegu urai moğo
aiağomato. Au etuğuguto Barauna tu moğoni. Ma
ğomi tu asi ribami ğia. 29 Senaği au ğia tu ma
ribagu, korana au tu ğia ğenana aiağomato e ğia
na etuğuguto.”
30 Benamo ğeğabi-taria ğetato, senaği tarima ta
ğimana ğia ğenai asi evenabakauto, korana ğena
ğaro korikori tu roğosi bere votu bene. 31 Senaği
tarimarima vovoka mai ğutuma nuğanai ğia
ğevağa-moğoniato, ğekirato, “Keriso beiağomani
nai, vetoğa boruri veiveiri ai mai tarima be-
vanağiani ba?”

Nariğau tarimari ğetuğurito Iesu beğene ğabia ğana

32 Farisea tarimari ğeseğağito, tarimarima
ğutuma na mo guruğa Iesu ğenai ğekiraği-
ğairiğairito-ğoi. Moğa ğaramanai Farisea tarimari
e Rubu Veağa vereri baregori na Rubu Veağa
ğitağauna tarimari kota ğetuğurito, Iesu beğene
ğabia ğana. 33 Iesu ekirato, “Au tu ğaro viravira
moğo ğomi ğesi bita tanuni, moğa murinai ma
baraka-veğitani, etuğuguto Barauna ğenai ba-
iağoni. 34 Ğomi na boğo vetauguni, senaği asi boğo
doğariguni; ema au batanuni gabuna ğana, ğomi
tu asi boğo iağoni riba.”
35 Benamo Iuda tarimari tauğeri ğevedanağito,
ğekirato, “Ğia tu aiğana beiağoni, be ğita na

asi bita doḡariani riba etoni? Betaḡu ḡia tu
beiaḡoni irau bese tarimari ḡeri tanobara ḡana,
Iuda tarimari ḡutuma maki ḡia fakari ai ḡetanuni
gaburi, monai irau bese tarimari bea vaḡa-
ribarini. 36 Mai tu kamara guruḡa ḡia na eki-
raḡiani, ekirani, 'Boḡo vetauguni, senaḡi asi boḡo
doḡariguni,' ema, 'Au batanuni gabuna ḡana ḡomi
tu asi boḡo iaḡoni riba'?"

Maḡuri eviniani nanuna

37 Vereko magona ḡarona, mo tu ḡaro barego
lelevaḡina, Iesu eruḡa-vaisito, benamo eguruḡa-
fouto, ekirato, "Deikara nanu na bokana beko-
keni tu, au ḡegu ai bene iaḡoma, nanu benema
niu. 38 Buka Veaḡa nuḡanai ekirani ilailanai,
ekirani, 'Au bevaḡa-moḡoniguni tarimana nuḡana
na tu maḡuri nanuna beḡaru-rosini.' " 39 Iesu na
Iauka moḡesi ekiraḡiato-ḡoi, kamara tarima Iesu
ḡevaḡa-moḡoniani tarimari na vau beḡe ḡabiani.
Mo ḡaro ai Iauka Veaḡa tu Barau na roḡosi bere
viniri, korana Iesu na Barau ḡena mareva bareg-
ona maki roḡosi bere ḡabia nai.

Tarimarima tauḡeri ḡevetavito

40 Tarima kota mo ḡutuma nuḡari ai mo gu-
ruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo ḡekirato, "Moḡoni,
ḡita na peroveta tarimana tanariani tarimana
tu maiḡea." 41 Tarima kotari ḡekirato, "Mai tu
Keriso." Senaḡi kotari ḡekirato, "Asiḡi, Keriso
tu Galilea na asi beiaḡomani. 42 Buka Veaḡa
nuḡanai ekirani, Keriso tu Davida besena na
beiaḡomani, ema Betelehemai, Davida etanuto-
ḡoi vanuḡanai, bemaḡurini." 43 Moḡesina naima
tarima tauḡeri fakari ai moḡo ḡevetore-kirato,

korana Iesu ḡaramanai. 44 Tarima kota ḡeurato
beḡene ḡabia, senaḡina ta ḡimana ḡia ḡenai asi
evenabakauto.

Iuda vereri na Iesu asi ḡevaḡa-moḡoniato

45 Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari ḡeḡenoḡoito,
benamo Rubu Veaḡa vereri baregori ema Farisea
tarimari na ḡedanaḡirito, ḡekirato, “Karase nai
ḡia tu asi boḡo ḡori-iaḡomaia?” 46 Rubu Veaḡa
ḡitaḡauna tarimari ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Mai
tarima eguruḡani kavana, ta roḡosi bene gu-
ruḡa.” 47 Benamo Farisea tarimari na ḡekirarito,
ḡekirato, “Be, ḡomi maki ḡia na beḡofami?
48 Veḡorikau tarimana ta o Farisea tarimana ta
na ḡia evaḡa-moḡoniani ba? Asiḡina! 49 A mai
tarimarima na ḡevaḡa-moḡoniani, ḡia tu Mose
ḡena taravatu asi ribari tarimari. Barau na ḡeri
rakava voiri bevinirini.”

50 Farisea tarimana ta monai arana Nikodemo.
Ḡia tu boḡi ta eiaḡoto Iesu ea ḡitaiato tarimana.
Ḡia na ekirarito, ekirato, 51 “Ḡita ḡera tara-
vatu ekirani, tarima tu ḡena guruḡa ḡeseḡaḡi-
guineani roḡo, moḡa murinai vau ḡena rakava
voina metona beḡe viniani.” 52 Ḡia na ḡevaḡa-
veseato, ḡekirato, “Ḡoi maki Galilea tarimamu
ba? Buka Veaḡa nuḡana bono vetaua, monana
boribani, peroveta tarimana ta Galilea na tu asi
beiaḡomani.”

[53 Benamo tarimarima mabarari ḡeri numa
ḡana ḡeiaḡoto.

8

Veḡura-vanaḡi vavinena

1 Senağı Iesu tu Olive Ğorona ğana eiağoto.
2 Ma elağanito boğiboğı iamoiamo tu ğia ma
eğenoğoito Rubu Veağa ğana. Monai tarimarima
mabarari ğeiağomato ğenai, ğetanu-ğeğerağiato,
benamo etanu-tarito, evağa-ribarito. 3 Benamo
taravatu ğevevağa-riba iağirito-ğoi tarimari e
Farisea tarimari na vavine ta Iesu ğenai ğeğori-
iağoato. Mo vavine tu eveğura-vanağito-ğoi
nuğanai ğedoğariato, benamo ğeğori-iağoato mo,
Iesu ğesi ğetanu-tağoto-ğoi tarimari mabarari
ğoirari ai ğea vağa-ritoğoato. 4 Iesu ğekiraiato,
ğekirato, “Vevağa-riba tarimamu, mai vavine
tu eveğura-vanağini-ğoi nuğanai beğe ğoitağoa.
5 Ma Mose ğena taravatu ekirani, moğesi beğe
veini vavineri tu, fore na bağana taki-maseri.
Ğoi tu kara mani otoni?” 6 Moğesi ğekirato tu,
Iesu ğeriba-ğaniato, beğene vağa-dağaia ğana.
Senağı Iesu etutuğu-tarito, tano ai didina ta na
etoretoreto. 7 Ğia na roğo Iesu ğedanağiato-
ğoi nai, eruğa-vaisito, benamo ekirarito, ekirato,
“Deikara ğomi fakami ai roğosi roğo bene vei-
rakava nai tu, ğia na fore bene ğabia, mai
vavine bene ğidara-guinea.” 8 Benamo Iesu ma
etoğa-tarito, tano ai ma etoretoreto. 9 Ğia na
mo guruğa ğeseğağiato nai, ğia tata nuğari ai
ğeribato ma ğeri vei-rakava, benamo irau sebori-
sebori ğerakaraka-veğitato; tau ğaukari ğeraka-
guineto murinai vau ğuru-gabi ma ğerakato.
Iesu ğereğana moğo etanuto, monai roğo eruğa-
tağoto-ğoi vavinena ğesi.

10 Ğia eruğa-vaisito nai tu, tarima ta asi
eğitaiato, mo vavine moğo, benamo edanağiato,

ekirato, “Ḡoi beḡe vaḡa-daḡamu tarimari tu
aiḡeri? Ta na ḡemu rakava voina metona asi
bevinimu?” 11 Mo vavine evaḡa-veseto, ekirato,
“Vereḡauka, sebona ta maki asiḡina.” Benamo
Iesu ekirato, “Au na maki ḡemu rakava voina
metona asi bavinimuni. Noiaḡo, senaḡi asi ma
bono vei-rakava ḡenoḡoi.”]

Iesu tanobara mamana

12 Benamo Iesu na tarimarima ma eḡobata-
vinirito, ekirato, “Au tu tanobara mamana.
Deikara au murigu ai berakani tarimana tu,
mukunai asi berakani, senaḡi maḡuri mamana
beḡabiani.”

13 Farisea tarimari na ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi
tu tauḡemu ovekiraḡini; be ḡoi ḡemu vekiraḡi tu
asi moḡoni.” 14 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Asiḡi,
au tauḡegu avekiraḡini, senaḡina au na kara
akiraḡiani tu moḡoni. Korana au ribagu ainana
aiaḡomato ema aiḡana ma baiaḡoni. A ḡomi tu
asi ribami au ainana aiaḡomato ema aiḡana ma
aiaḡoni. 15 Ḡomi tu tarimarima ḡeri vevaḡa-maoro
dabaranai ḡovevaḡa-maoroni. Au na ta tu asi
avaḡa-maoroani. 16 Senaḡi bema au bavevaḡa-
maoroni nai, ḡegu vevaḡa-maoro tu moḡoni. Ko-
rana au tu dia ḡereḡagu moḡo avevaḡa-maoroni,
senaḡina Tamagu, au etuḡuguto Barauna, au ḡesi
baḡa vevaḡa-maoroni. 17 Ḡomi ḡemi taravatu ai
maki maiḡesi ekirani, tarima ruarua na guruḡa
sebona moḡo ḡekiraḡiani nai tu moḡoni. 18 Au
tu tauḡegu avekiraḡini; ema Tamagu, etuḡuguto
Barauna, na maki au ekiraḡiguni. 19 Benamo ḡia
na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ḡoi tamamu tu ainai?”

Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡomi tu asi ribami au, ma Tamagu maki asi ribami. Bema au boḡoro ribagu tu, Tamagu maki ḡoro ribaia.”
20 Iesu na mai ḡena guruḡa tu Rubu Veaḡai evevaḡa-ribato-ḡoi, moni ḡevaḡa-vegogoto-ḡoi mauḡana gabunai. Tarima ta asi evenabakauto ḡenai, korana ḡia ḡena ḡaro roḡosi bere votu.

Au baiaḡoni gabuna ḡana ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba

21 Iesu na ma evaḡa-guruḡa ḡenoḡoirito, ekirato, “Au tu araka-veḡitani. Ma ḡomi na boḡo vetauguni, senaḡi ḡemi vei-rakava nuḡanai boḡo maseni. Au baiaḡoni gabuna ḡana, ḡomi tu asi
boḡo iaḡoni riba.” 22 Benamo Iuda tarimari
ḡekirato, “Ḡia bekira, ḡia beiaḡoni gabuna ḡana ḡita tu asi bita iaḡoni. Moḡa tauna ḡia tu tauḡena
bevevaḡini ba?” 23 Iesu evaḡa-veseto, ekirato,
“Ḡomi tu mai tanobara maiḡa mainana eveimito, senaḡi au tu tuḡuna na amariḡoto. Ḡomi tu mai tanobara tarimari, senaḡi au tu dia mai tanobara
tarimagu. 24 Moḡa lorinai au na ḡomi bakirami,
ḡemi rakavai boḡo maseni. Korana bema au, Keriso, asi boḡo vaḡa-moḡoniguni nai tu, ḡemi rakavai boḡo maseni.”
25 Benamo ḡia na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ḡoi tu deikara?” Iesu na ma evaḡa-veserito, ekirato, “Tovotovonai veḡata ḡemi akiraḡito-ḡoi kavana.
26 Guruḡa vovoka bara kiraḡiri ema bara vevaḡa-maoro vinimi, korana ḡemi veiḡa lorinai. Senaḡina sebona moḡo, au etuḡuguto Barauna tu moḡoni, ma ḡia ḡenana aseḡaḡito guruḡari tanobarai ḡetanuni tarimari akira-vararini.”

27 Ḡia tu asi ḡetuḡamaḡi-fakato Iesu na mo tu
Tamana ekiraḡiato-ḡoi. 28 Benamo ma ekirarito,
ekirato, "Ḡomi na Tarimarima Natuna ḡau ḡesi
boḡo ḡabi-vaisiani murinai vau, boḡo ribani au tu
Keriso. Benamo boḡo ribani, au ḡereḡagu na kara
ta ḡegu urai moḡo asi aveiani, senaḡi Tamagu
na au kara evaḡa-ribaguni guruḡari moḡo, au
na ḡomi akira-varamini. 29 Ema au etuḡuguto
Barauna tu au ḡesi, au asi eraga-kwaneguni; ko-
rana au na vanaḡi-vanaḡi tu ḡia na eiaku-iaḡirini
veiḡari moḡo aveirini." 30 Tarima vovoka na Iesu
ḡevaḡa-moḡoniato, maiḡeri guruḡa ekiraḡirito-ḡoi
nai.

Aberahamo natuna

31 Benamo Iesu na mo Iuda tarimari, ḡia
ḡevaḡa-moḡoniato tarimari, ekirarito, ekirato,
"Bema ḡomi na au ḡegu vevaḡa-riba guruḡari
boḡo korana-iaḡirini nai, ḡomi tu moḡoni au ḡegu
mero korikori. 32 Benamo guruḡa moḡonina boḡo
ribaiani, ma mo guruḡa moḡonina na beruḡa-
vaḡimini, dagara ta na asi ma bebarubarumini."
33 Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, "Ḡai tu Abera-
hamo garakana ema ḡai tu tarima ta ḡena tuḡu-
rakaorakao tarimanai tu asi ḡaiaḡoto. Ma ḡoi ka-
masi nai tu okirani, 'Guruḡa moḡonina na beruḡa-
vaḡimini'?"
34 Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, "Akira-
korikorimini, deikara rakava eveini, ḡia tu vei-
rakava ḡena tuḡu-rakaorakao tarimana. 35 Tuḡu-
rakaorakao tarimana tu numai asi betanu-vanaḡi
vanaḡini, senaḡi numa tarimana natuna tu numai
betanu-vanaḡi vanaḡini. 36 Moḡa lorinai bema

Barau Natuna na beruḡa-vaḡimini nai, ḡomi tu
boḡo raka-vaḡi korikorini, dagara ta na asi ma
bebarubarumini.
37 Au ribagu ḡomi tu Aberahamo garakana,
senaḡi ḡomi ḡourani, au tu boḡono vaḡigu, korana
ḡomi na ḡegu vevaḡa-riba guruḡari tu, asiḡina
ḡinavaḡi moḡo ḡoḡabi-raḡerini. 38 Au na tu
kara Tamagu ḡenai aḡitarito dagarari ḡomi akira-
varamini, a ḡomi tu tamami ḡenana ḡoseḡaḡito
dagarari ḡomi na ḡoveirini."
39 Ḡia na Iesu ma ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, "Ḡai
tamama tu Aberahamo." Iesu na evaḡa-veserito,
ekirato, "Bema ḡomi moḡoni Aberahamo natuna
nai, ḡia na eveirito veiḡari ḡomi na maki ḡoro
veiri. 40 Au tu Barau ḡenana aseḡaḡirito guruḡari
moḡoniri mabarari ḡomi akira-varamini, senaḡi
ḡomi ḡourani tu, au ḡovaḡigu ḡotoni. Aberahamo
moḡesi asi eveito. 41 Ḡomi tu tauḡemi tamami,
(Diabolo), na kara eveini veiḡana ḡoveiani."
Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, "Ḡai tu dia kuḡa-
gara tarimama. Ḡai Tamama tu Barau moḡo
ḡereḡana."

Diabolo natuna

42 Iesu na ekirarito, ekirato, "Bema Barau
moḡoni ḡomi Tamami nai tu, au ḡoro ura-vinigu.
Korana au tu Barau sevina na aiaḡomato. Au
ḡegu urai asi aiaḡomato, senaḡi ḡia na etuḡuguto.
43 Karase nai au na kara akiraḡiani guruḡana
asi ḡotuḡa-maḡi-fakani? Korana au ḡegu guruḡa
tu asi ilaila boḡo seḡaḡirini. 44 Ḡomi tu tamami
Diabolo ḡena tarimarima, be ḡomi ḡourani tu
tamami na euravini-rakavarini veiḡari boḡono

veiri. Tovotovona na veḡata ḡia tu vevaḡi-deba
tarimana ema guruḡa moḡonina tu asi ekorana-
iaḡiani, korana ḡia nuḡanai guruḡa moḡonina ta
tu asi etanuni. Ḡia eḡofaḡofani, moḡa tu ḡia ḡena
maḡuri korikori. Korana ḡia tu ḡofaḡofa tari-
mana, ema ḡofaḡofa mabarari tamari. 45 Senaḡi
au na ḡomi tu guruḡa moḡonina akira-varamini,
nuḡanai ḡomi na au tu asi ḡovaḡa-moḡoniguni.
46 Ḡomi ta na au ḡegu ai vei-rakava ta bodoḡaria
ba? A bema au na guruḡa moḡonina akiraḡiani
nai, kara dainai au tu asi ḡovaḡa-moḡoniguni,
ei? 47 Barau natuna na Barau ḡena guruḡa be-
seḡaḡiani. A ḡomi tu dia Barau natuna, moḡa
lorinai asi ḡoseḡaḡini."

Iesu ema Aberahamo

48 Benamo Iuda tarimari na Iesu ḡekiraiato,
ḡekirato, "Ḡai tu moḡoni ḡamaoroni. Ḡoi tu
Samaria tarimamu ema iauka rakavana na be-
boroḡimu." 49 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, "Au
tu iauka rakavana na asi beboroḡigu. Au tu
Tamagu agubakauani, senaḡi ḡomi na au tu asi
ḡogubakauguni. 50 Au tauḡegu aragu vaḡa-raḡena
dabarana asi avetauani; senaḡi tarima ta na
evetauani, ma ḡia tu Kota eseḡaḡini tarimana.
51 Moḡoni veḡata, akiramini, au ḡegu guruḡa
bekorana-iaḡirini tarimana tu asi bemaseni."

52 Iuda tarimari ḡekirato, "Ḡai toma baḡa riba-
ginikau, ḡoi tu iauka rakavana na eboroḡimuto.
Aberahamo emaseto, peroveta tarimari maki
ḡemaseto, a ḡoi okirani, deikara na ḡoi ḡemu gu-
ruḡa bekorana-iaḡirini tarimana tu asi bemaseni.
53 Ḡai tamama Aberahamo emaseto. Ḡoi na

ḡia, tamama Aberahamo, ovanaḡiato, ei? Ḡia emaseto ema peroveta tarimari maki ḡemaseḡosito. Ḡoi otuḡamaḡini, ḡoi tu deikara?”
54 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Bema au tauḡegu bara vevaḡa-raḡe, ḡegu vevaḡa-raḡe tu asi tauna. Senaḡina au tu Tamagu na evaḡa-raḡeguni. Ma ḡia tu ḡomi na ḡokiraḡiani, ḡokirani, ḡomi ḡemi Barau ḡotoni.
55 Ḡomi tu asi ribami ḡia, senaḡi au tu ma ribagu ḡia. Bema au bara kira, au asi ribagu ḡia, au tu ḡofaḡofa tarimagu ḡomi kavana, senaḡi au ma ribagu ḡia ema ḡena guruḡa akorana-iaḡirini.
56 Ḡomi tamami Aberahamo etuḡa-maḡito, au ḡegu iaḡoma ḡarona beḡitaiani etato, benamo eiakuto. Eḡitaiato, benamo iauna enamoto.”
57 Iuda tarimari na Iesu ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi ḡemu maḡuri laḡaniri tu gabana imaima (50) maki roḡosi bene doḡaria, ma kamasi tu Aberahamo oḡitaiato otoni?”
58 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Moḡoni akiramini, Aberahamo roḡosi roḡo bere ḡora veḡata, au tu atanuto-ḡoi.”
59 Benamo fore ḡeḡabito, ḡetakia ḡetato, senaḡi Iesu egumuto, benamo vekaravari na Rubu Veaḡa na eraka-rosito.

9

Iesu na mata-bubu tarimana evaḡa-namoato

1 Iesu eraka-vanaḡito-ḡoi nuḡanai, tarima ta eḡitaiato. Mo tarima tu mata-bubu emaḡurito.
2 Ḡena mero na Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, deikara evei-rakavato, benamo mai tarima matana bubu emaḡurito? Ḡia

ba tamana sinana?” 3 Iesu evaḡa-veseto, ekirato,
“Dia ḡia ḡena rakava o dia tamana sinana ḡeri
rakava dainai, senaḡi maiḡesi evetoreto korana
tu, Barau ḡena seḡuka ḡia ḡenana bene fofori ḡana.
4 Au etuḡuguto Barauna ḡena ḡauvei tu laḡani
nuḡanai bisini veiri. Boḡi mani eiaḡomani, ma ta
asi beḡauveini riba. 5 Au roḡo tanobarai atanuni
nuḡanai, au tu tanobara mamana.”

6 Mai guruḡa ekiraḡiato murinai, Iesu tano
ai ekanunuto. Kanununa na nigo emoḡeato,
benamo mo nigo na mata-bubu tarimana matana
eianaiato. 7 Ma ekiraiato, ekirato, “Noiaḡo,
ḡoiramu Siloam kounai noa ḡuriḡia.” Siloam
anina tu “Barau na etuḡuato tarimana.” Benamo
eiaḡoto, ḡoirana ea ḡuriḡiato, ma eḡenoḡoito nai,
matana tu varau eiaḡaiato.

8 Ḡia sevina tarimari e vanaḡi-vanaḡi
enoḡinoḡito-ḡoi gabunai ḡeḡitaiato-ḡoi tarimari
ḡevedanaḡito, ḡekirato, “Mai tarima tu noḡinoḡi
gabunai etanu-taḡoto-ḡoi tarimana ene?” 9 Kota
ḡekirato, “Tarimana tu maniḡa.” Senaḡi kota
ḡekirato, “Asiḡina, mani tu tarima boruna ta,
senaḡina ḡitaḡitana moḡo ḡia kavana.” Benamo
ḡia tauḡena ekirato, “Tarimana tu au maiḡegu.”
10 Tarimarima ḡekirato, “Be ḡoi matamu tu
kamasi boiaḡaia?” 11 Ḡia evaḡa-veseto, ekirato,
“Mo tarima arana Iesu, ḡia na nigo bemoḡea, ma
au matagu ai beianaia, benamo bekiragu, ‘Siloam
kounai noa ḡuriḡia.’ Baiaḡo, baḡuriḡia, benamo
matagu baiaḡaia.” 12 Ma ḡedanaḡiato, ḡekirato,
“Tarimana tu aiḡa?” Ḡia evaḡa-veseto, ekirato,
“Au asi ribagu.”

Farisea tarimari na mo enamoto tarimana ḡevedanaḡi-iaḡiato

13 Benamo matana enamoto tarimana Farisea
tarimari ḡeri ai ḡeḡori-iaḡoato. 14 Mo ḡaro Iesu na
nigo emoḡeato, ma mata-bubu tarimana matana
evaḡa-namoato tu Sabadi ḡarona. 15 Moḡa lorinai
Farisea tarimari na ma ḡedanaḡi-ḡenoḡoiato, ka-
masi matana eiaḡaiato. Ḡia na ekirarito, ekirato,
"Mo tarima na matagu nigo na eianaiato, benamo
ḡoiragu aḡuriḡiato, ma toma tu aboḡeboḡeni."
16 Farisea tarimari kotari ḡekirato, "Mai tarima
tu dia Barau ḡenana eiaḡomato, korana ḡia na
Sabadi asi ekorana-iaḡiani." Ma kotari ḡekirato,
"Vei-rakava tarimari na moḡesina veiḡari tu ka-
masi beḡe veirini?" Monana ḡia tauḡeri fakari ai
ḡevetavi-kirato.

17 Benamo Farisea tarimari na mo tarima
ma ḡedanaḡiato, ḡekirato, "Ḡoi okirani ḡia na
matamu bevaḡa-iaḡaia otoni? Ḡoi na ḡia tu
kamasi oḡitaiani?" Ḡia evaḡa-veseto, ekirato,
"Ḡia tu peroveta tarimana." 18 Iuda tarimari na
mai tarima ḡena guruḡa asi ḡevaḡa-moḡoniato,
korana ekirato, 'Tovotovonai au matagu tu bubu,
a mai vau aboḡeboḡe-ginikauni.' Moḡa lorinai
tamana e sinana ḡekea-iaḡomarito. 19 Benamo ḡia
na ḡedanaḡirito, ḡekirato, "Mai tu ḡomi natumi
ba? Ma moḡoni ḡia tu mata-bubu emaḡurito
ḡotoni? Ma kamasi nai tu vau mai ma eboḡe-
boḡeni?" 20 Benamo tamana e sinana ḡevaḡa-
veseto, ḡekirato, "Ḡai ribama, ḡia tu ḡai na-
tuma, ema ḡai ribama maki, ḡia tu mata-
bubu emaḡurito. 21 Senaḡi ḡai tu asi ribama,

maitoma tu kamara dabarai eboḡeboḡeni. Ḡai
maki asi ribama, dei na matana bevaḡa-namoa.
Ḡodanaḡia, ḡia tu mero barego, be tauḡena
bevaḡa-veseni." 22 Tamana e sinana moḡesi
ḡekirato, korana Iuda tarimari gariri ḡeveito
nai. Korana Iuda tarimari na ḡevaḡa-moḡoniato,
tarima ta na Iesu bekiraḡiani Keriso betoni tari-
mana tu, rubu na beḡe tore-veḡitaiani. 23 Moḡesi
naima tamana e sinana ḡekirato, "Ḡia mero
barego, be ḡodanaḡia," ḡetato.

24 Matana enamoto tarimana ma ḡekea-
ḡenoḡoiato, benamo ḡekiraiato, ḡekirato, "Barau
novaḡa-raḡea, be noguruḡa-korikori. Ḡai ribama,
ḡoi matamu bevaḡa-namoa tarimana tu vei-
rakava tarimana." 25 Matana enamoto tarimana
evaḡa-veseto, ekirato, "Au asi ribagu, ḡia tu vei-
rakava tarimana ba asiḡi. Dagara sebona moḡo
ma ribagu: Au matagu tu bubu, senaḡi toma tu
aboḡeboḡeni."

26 Ḡia na ḡekiraiato, ḡekirato, "Mo tarima tu
kara eveiato ḡoi ḡemu ai? Ḡoi matamu bubu na
tu kamasi evaḡa-fafaiato?" 27 Ḡia evaḡa-veseto,
ekirato, "Au na ḡomi tu varau bakira-varami,
senaḡi ḡomi asi ḡoseḡaḡini. Karase nai ḡourani
ma ḡoseḡaḡi-ḡenoḡoi ḡotoni? Ḡomi maki ḡia ḡena
mero ai boḡono iaḡo ḡotoni ba?"

28 Benamo ḡia na ḡeguruḡa-gwaḡiḡi viniato,
ḡekirato, "Ḡoi neḡi ḡia ḡena mero, ḡai tu Mose
ḡena mero. 29 Ḡai ribama Barau na Mose evaḡa-
guruḡaiato. A mani tarima, ḡai asi ribama ḡia tu
ainana eiaḡomato!" 30 Matana enamoto tarimana
evaḡa-veseto, ekirato, "Ia, ḡomi tu kamasi ma

ḡoguruḡani, ma ḡokirani ḡomi tu asi ribami ḡia tu
ainana eiaḡomato ḡotoni? Senaḡina ḡoḡitaia, ḡia
na tu au matagu bevaḡa-namoa. 31 Ḡita ma rib-
ara, Barau na vei-rakava tarimari tu asi eseḡaḡi-
vinirini, a deikara na ḡia ḡekorana-iaḡiani e ḡena
ura veiḡari ḡeveirini tarimari, ḡia na tu eseḡaḡi-
vinirini. 32 Tanobara evesinato na veḡata tarima
ta roḡosi tara seḡaḡi, tarima ta mata-bubu eḡorato
tarimana matana evaḡa-iaḡaiato. 33 Bema mai
tarima Barau ḡenana asi bere iaḡoma, ḡia na
dagara ta asi bere veia riba." 34 Ḡia ḡevaḡa-
veseto, ḡekirato, "Ḡoi tu omaḡurito veḡata na
rakava tarimamu, ma kamasi tu ḡai novaḡa-
ribama otoni?" Benamo rubu nuḡana na ḡelai-
rosiato.

Farisea tarimari ḡeri mata-bubu

35 Iesu eseḡaḡito, matana enamoto tarimana tu
ḡelai-rosiato, benamo tarimana edoḡariato nai tu,
ekiraiato, ekirato, "Tarimarima Natuna ovaḡa-
moḡoniani ba, ei?" 36 Mo tarima evaḡa-veseto,
ekirato, "Vereḡauka, ḡia tu dei? Nokira-varagu, be
bana vaḡa-moḡonia." 37 Iesu na ekiraiato, ekirato,
"Tarimana tu varau oḡitaiani maiḡa, ḡoi initoma
ḡia ḡesi ḡoguruḡa-guruḡani." 38 Benamo matana
enamoto tarimana ekirato, "Vereḡauka, avaḡa-
moḡonimuni." Benamo evetui-tarito, Iesu etoma-
rakariḡo viniato.

39 Iesu ekirato, "Au tu vevaḡa-kota uranai mai
tanobara ḡana aiaḡomato, mata-bubu tarimari
beḡene boḡeboḡe ḡana, ema ḡeboḡeboḡeni tari-
mari matari beḡene bubu ḡana." 40 Farisea tari-
mari kota monai ḡia ḡesi, mai guruḡa ḡeseḡaḡiato,

benamo ḡekiraiato, ḡekirato, "Ḡoi okirani, ḡai tu
mata-bubu otoni?" 41 Iesu evaḡa-veseto, eki-
rato, "Bema ḡomi mata-bubu nai tu, ḡomi asi
ḡemi rakava ḡoro tanu, senaḡi ḡomi ḡokirani 'Ḡai
matama tu iaḡataḡo' ḡotoni, naima ḡomi ḡemi
rakava tu roḡo iatami ai."

10

Mamoe narinariri tarimana

1 Iesu ekirato, "Moḡoni, au na ḡomi akira-
korikorimini, mamoe maḡuna ḡatama bokana na
asi beraka-toḡani, senaḡi dabara ta na befaḡa-
seḡini tarimana tu lema e verari-verari tarimana.
2 A mamoe ḡitaḡauri tarimana tu ḡatama-boka
na beraka-toḡani. 3 Ḡatama-boka narinarina
tarimana na ḡena ḡatama-boka bekeoani, ben-
amo mamoe na ḡia garona ḡeseḡaḡiani. Ḡia
na ḡena mamoe arari evatorini, benamo eḡori-
rosirini. 4 Ḡena mamoe mabarari eḡori-rosirini,
benamo ḡia ḡoirari ai erakani, ma ḡena mamoe
ḡia murinai ḡerakakauni, korana mamoe ma rib-
ari ḡia garona. 5 A tarima boruna ta murina
na tu asi beḡe iaḡoni, asiḡina ḡinavaḡi; tarima
boruna ḡenana tu beḡe raga-kwareḡani, korana
ḡia garona mamoe tu asi ribari." 6 Iesu na
mo barabore ekira-vararito, senaḡi ḡia tu asi
ḡetuḡamaḡi-fakato.

Iesu tu mamoe ḡitaḡauri tarimana namona

7 Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Au na
moḡoni akiramini. Au tu mamoe ḡeri ḡatama-
boka. 8 Ḡeiaḡoma-guineto tarimari mabarari tu
lema e verari-verari tarimari. A mamoe na

garori asi ḡeseḡaḡirito. 9 Au tu ḡatama-boka.
Deikara au ḡeguna beraka-toḡani tarimana tu
bemaḡurini. Beraka-toḡani, beraka-rosini, ema
ḡaniḡani beḡoitaḡoni. 10 Lema tarimana tu asi
beiaḡoma-kavani. Senaḡi ḡia tu lema beiaḡomani,
vaḡivaḡi beiaḡomani, vevaḡa-rakava kwaikwai
beiaḡomani. A au aiaḡomato tu, maḡuri beḡene
ḡabia, ema maḡuri na beḡene vonuvonu-raḡe
ḡana.

11 Au tu mamoe ḡitaḡauri tarimagu namona.
Mamoe narinariri tarimana namona tu ḡena
maḡuri etore-tariani mamoe urari ai. 12 Ḡauvei ta-
rimana ḡevoiani vau mamoe eḡitaḡauni tarimana,
ḡia tu dia mamoe ḡitaḡauri tarimana korikori,
ema ḡia tu dia mamoe biagunari. Moḡa lorinai
boḡa kwaivana rakavana eiaḡomani beḡitaiani
nai, mamoe beiaḡuirini ma beraga-kwareḡani.
Benamo boḡa kwaivana rakavana na beḡabi-
taririni, benamo bevaḡa-gari lausirini. 13 Ma
voina tarimana eraga-kwareḡani, korana ḡia tu
vetuḡunaḡi tarimana ma voina, ema mamoe maki
asi etuḡamaḡi-kaurini.

14 Au tu mamoe narinariri tarimagu namona.
Ḡegu mamoe ribagu e ḡegu mamoe maki ma
ribari au. 15 Vaḡa-ilailana Tamagu ribana au e au
maki ribagu Tamagu kavana. Ema ḡegu maḡuri
maki atore-tariani ḡia urari ai. 16 Au ma ḡegu
mamoe irauri kotari ḡetanuni. Senaḡi ḡia mai seri
nuḡanai tu asi tauri roḡo. Au na ḡia maki baḡori-
iaḡomarini. Ḡia na au garogu beḡe seḡaḡiani,
ema ḡia maki mai seri sebonai beḡe iaḡoni e
ḡitaḡauri tarimana maki sebona. 17 Tamagu

na eura-viniguni, korana ḡegu maḡuri tu atore-
tariani, ema ma baḡabi-ḡenoḡoiani. 18 Tarima ta
na au ḡegu maḡuri asi beḡabi-vaḡiani au ḡeguna.
Au tauḡegu ḡegu urai atore-tariani. Au tu ma
ḡegu seḡuka batore-tariani, ema ma ḡegu seḡuka
baḡabi-ḡenoḡoiani. Moḡa tu au Tamagu na eki-
raguto bana veia."
19 Mai guruḡa ḡaramanai Iuda tarimari tauḡeri
vekaravari ai moḡo ma ḡevevarekira-ḡenoḡoito.
20 Tarima vovoka ḡekirato, "Ḡia tu iauka raka-
vana na beboroḡia, be bebabo. Karase nai
ḡia ḡoseḡaḡi-viniani?" 21 Senaḡi tarima kotari
ḡekirato, "Tarima ta iauka rakavana na be-
boroḡiani nai tu, maiḡesi asi beguruḡani. Iauka
rakavana na mata-bubu tarimari matari tu ka-
masi bevaḡa-fafarini?"

Iuda tarimari na Iesu ḡebaru-viniato

22 Monai Rubu Veaḡa Vaḡa-veaḡana Verekona
Ierusalemai ḡarona eḡabiato. Mo tu faraka ḡueri
nuḡanai. 23 Ma Iesu tu Rubu Veaḡai Solomona
ḡena touraḡe na eraka-iaḡoto-ḡoi. 24 Benamo
Iuda tarimari na ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiato, benamo
ḡedanaḡiato, ḡekirato, "Ḡai tu roḡo ḡadaradarani.
Aitoma vau bokira-varamani, ḡoi tu deikara?
Bema ḡoi moḡoni Keriso, (Barau na ekiraḡi-
toreato vevaḡa-maḡuri tauna), nai tu, ḡemai
novekiraḡi-fofori ginikau."
25 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Au na tu va-
rau akiramito, senaḡina asi ḡovaḡa-moḡoniguni.
Au Tamagu aranai aveirini veiḡari na tu au
ḡevaḡa-foforiguni. 26 Senaḡi ḡomi na asi ḡovaḡa-
moḡoniguni, korana ḡomi tu dia au ḡegu mamoe.

27 Au ḡegu mamoe na tu au garogu ḡeseḡaḡiani.
Ema au ribagu ḡia, ema ḡia tu au murigu ai
ḡerakani. 28 Benamo au na maḡuri vanaḡivanaḡi
avinirini, ema ḡia tu asiḡina ḡinavaḡi beḡe maseni;
ema ta na au ḡeguna asi beḡabi-ḡerevaḡirini.
29 Ḡia tu au Tamagu na au eviniguto, e au Tamagu
tu iaru-korokoro, ta na asi bevanaḡiani. Ema ta
na maki asi ilaila ḡia ḡena veḡitaḡau seḡukana
ḡenana beḡabi-ḡerevaḡirini. 30 Au ema au Tamagu
tu sebona moḡo."

31 Benamo Iuda tarimari fore ma ḡeḡabito,
ḡetakia ḡetato. 32 Iesu na ekirarito, ekirato, "Veiḡa
namori vovoka ḡomi ḡoirami ai aveirito. Mo veiḡa
mabarari tu au Tamagu na eviniguto bana veiri
etato. Moḡeri veiḡa mabarari fakari ai tu, kamara
veiḡa ḡaramanai ḡourani au ḡotakigu ḡotoni?"

33 Iuda tarimari ḡekirato, "Veiḡa namona ta
ḡaramanai ḡoi tu asi ḡatakimuni, senaḡi ḡoi na
Barau okira-fitoḡaiani nai. Ḡoi tu tarimarima
moḡo, senaḡi tauḡemu Barau ai ovevaḡa-iaḡoni."

34 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Ḡomi ḡemi
taravatu nuḡanai guruḡa ta tu maiḡesi ekirani,
'Au akirato, ḡomi tu barau.' 35 Ḡita ma ribara, kara
Buka Veaḡai ekiraḡiani guruḡana tu etanu-vanaḡi
vanaḡini. Barau na mo tarimarima ekiraḡirito
'barau', ma Barau na ḡena guruḡa evinirito tari-
mari tu ḡia. 36 A au tu Tamagu na eḡabi-viriḡiguto,
ema etuḡuguto tanobara ḡana; ma kamasi nai tu
ḡokiraguni, ḡokirani, au na Barau akira-fitoḡaiani,
korana au akirani, 'Au tu Barau Natuna' atoni ei?
37 Bema au Tamagu ḡena veiḡa asi aveirini nai,
asi boḡono vaḡa-moḡonigu. 38 Senaḡi ḡena veiḡa

aveirini nai, mo veiḡa boḡono vaḡa-moḡoniri, bema au asi boḡono vaḡa-moḡonigu ḡotoni tu. Boḡono riba ema boḡono vaḡa-moḡonia, Tamagu tu au nuḡagu ai etanuni, ema au maki Tamagu nuḡanai atanuni.”

39 Mo guruḡa ḡaramanai ḡeurato, Iesu ma
ḡeḡabi-taria ḡetato, senaḡina ḡimari na moḡo ma
eveḡabi-vaḡito, erakato. 40 Benamo monana Iesu
ma eḡenoḡoito. Eraka-iaḡoto, Ioridana ḡarukana
eraka-vanaḡito, eiaḡoto reke ta kefo, guinenai
Ioane ebabatisoto-ḡoi gabuna ḡana; monai ea
tanuto. 41 Tarima vovoka ḡia ḡenai ḡeiaḡoto,
benamo ḡekirato, “Ioane na vetoḡa boruna ta asi
eveiato, senaḡi mai tarima guruḡana ekiraḡirito
guruḡari mabarari tu moḡoni veḡata.” 42 Monai
tarima vovoka Iesu ḡevaḡa-moḡoniato.

11

Lasaro ḡena mase

1 Betania tarimana ta arana Lasaro ekeveto.
Betania tu Maria ma tobana ḡuiatona Mareta
ḡeri vanuḡa. 2 Mai Maria maiḡa mainana
Vereḡauka muramura bonana namo vedaureana
na edioroato, ema Vereḡauka kwakuna maki
ḡuina na edau-kaukauato ḡuiatona. Lasaro tu
Maria tobana futuana. 3 Benamo mai ḡuiato
ruarua na Iesu ḡena guruḡa ḡetuḡuto, ḡekirato,
“Vereḡauka, ḡoi na oura-viniani tarimana tu
bekeve.” 4 Iesu na mo vari eseḡaḡiato nai tu,
ekirato, “Mani keve na tu asi bevei-maseani.
Mani tu Barau ḡena seḡuka e mareva baregona

bene fofori ğana. Ema maniğa ğenana Barau
Natuna beğene vağa-rağea.”

5 Iesu na Mareta ma tarina ğuiatona Maria
ema Lasaro tu eura-vinirito-ğoi. 6 Senaği Lasaro
ğena keve varina eseğağiato tu, ğaro ruarua roğo
ma etanuto, mo etanuto-ğoi gabunai. 7 Mo ğaro
ruarua muriri ai ğena mero evağa-guruğarito,
ekirato, “Ğita tu ma siğenoğoi-iağo Iudea ğana.”
8 Ğena mero na ğekiraiato, ğekirato, “Vevağa-
riba tarimamu, ini ğorağani Iuda tarimari na tu
fore na ğetakimu ğetato, a toma tu siğenoğoi-
iağo ma otoni.” 9 Iesu na evağa-veserito, ekirato,
“Ğaro ta nuğanai horağauna mabarana tu 12 ene?
Bema tarima ta lağani mamanai erakani nai tu,
asi bevefutu-nağini, korana ğia tu mai tanobara
lağani mamanai eboğeboğeni. 10 Senaği mukunai
erakani tarimana tu evekağe-kağekauni, korana
ğia nuğanai mama tu asi etanuni.”

11 Iesu maiğesi evağa-guruğa-ğosirito muri-
nai, ma ekirarito, ekirato, “Ğita ğatara Lasaro
tu egenani, senaği au tu aiağoni, gena na
navağo-tatağaia ğana.” 12 Benamo ğena mero
ğekirato, “Vereğauka, bema egenani nai tu, vau
ma benamoni.” 13 Senağina Iesu na mo tu
emaseto ekirağiato-ğoi. A ğena mero mataboru
ğekirato-ğoi tu, eiağarağini nai egena-maseto eki-
rağiani, ğetato-ğoi. 14 Benamo Iesu na ekiravara-
ginikaurito, ekirato, “Lasaro tu bemase. 15 Senaği
ğomi ğemi namo atuğamağiani nai aiakuni, mo
ğaro ai au ğia ğesi tu asiği, korana maiğa ğenana
au boğo vağa-moğoniguni. Be si-iağo ğenai.”

16 Benamo Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa

ḡetato-ḡoi, na Iesu ḡena mero kotari ekirarito, ekirato, "Ḡita maki ḡia ḡesi si-iaḡo, be ḡia ḡesi bisini mase-sebona."

Iesu tu maḡuri korana

17 Iesu ma eraḡasito nai eribato, Lasaro
tauḡanina tu ḡaro vasivasi (4) guri ai varau
begena. 18 Betania e Ierusalema vefakari tu
kilomita toitoi (3) kavana. 19 Ema Iudea tarimari
vovoka Mareta e Maria ḡeri ai ḡeiaḡoto, tauri
beḡene vaḡa-gwaḡiḡiri ḡana, korana tobari
emaseto bene.
20 Mareta eseḡaḡito, Iesu tu eiaḡomato-ḡoi
nai, eraga-raka toreḡau-iaḡoto Iesu ḡesi ḡea ve-
doḡarito. A Maria tu numai etanu-gwaḡiḡito.
21 Benamo Mareta na Iesu ekiraiato, ekirato,
"Vereḡauka, ḡoi bere mainai kavana tu, au tobagu
asi bere mase. 22 Senaḡi au ribagu, initoma
maki kara dagara Barau bonoḡiani tu, Barau na
bevinimuni."
23 Iesu na ekiraiato, ekirato, "Ḡoi tobamu tu
bevariḡisi-ḡenoḡoini." 24 Mareta na Iesu evaḡa-
veseato, ekirato, "Au ribagu, ḡaro magonai
variḡisi-ḡenoḡoi ḡaronai ḡia tu ma bevariḡisi-
ḡenoḡoini." 25 Iesu na Maria ekiraiato, ekirato,
"Au tu variḡisi-ḡenoḡoi ema maḡuri. Au bevaḡa-
moḡoniguni tarimana tu bemaseni, senaḡina roḡo
maḡuri betanuni. 26 Ema deikara maḡuri etanuni
nuḡanai, au evaḡa-moḡoniguni tu asiḡina ḡinavaḡi
bemaseni. Mai guruḡa ovaḡa-moḡoniani ba?"
27 Mareta na ekiraiato, ekirato, "Oi Vereḡauka,
au na avaḡa-moḡoni korikorimuni, ḡoi tu moḡoni
Keriso, Barau Natuna, tanobara ḡana boiaḡomani
tarimamu."

Iesu etaḡito

28 Mareta moḡesi ekirato murinai eḡenoḡoi-
iaḡoto, benamo tarina Maria vekuretoḡai ea
kea-ḡairiato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimana tu
beiaḡoma ema ḡoi ekeamuni.” 29 Maria na mo
guruḡa eseḡaḡiato nai, asikauna evariḡisito, be-
namo Iesu ḡenai eiaḡoto. 30 Mo horai Iesu
tu vanuḡai roḡosi roḡo bere raka-toḡa, ḡia
roḡo Mareta na mo edoḡariato gabunai roḡo.
31 Iuda tarimari, Maria ḡetanu-dukudukuato-ḡoi
tarimari, na Maria ḡeḡitaiato, eraga-variḡisito ma
eraka-rosito nai tu, murina na ḡerakato. Ḡia
mataboru ḡekirato, Maria tu gara ḡana eiaḡoni,
mase tarimana nea taḡi-vinia ḡana.

32 Maria eiaḡoto, Iesu sevinai eraḡasito,
ma Iesu eḡitaiato nai tu, kwakuna koranai
evetui-tarito, benamo evaḡa-guruḡaiato, ekirato,
“Vereḡauka, ḡoi bere mainai kavana tu, au tobagu
asi bere mase.”

33 Iesu na Maria eḡitaiato etaḡito-ḡoi, ema mo
Iuda tarimari, ḡia ḡesi ḡeiaḡomato tarimari, maki
ḡetaḡito-ḡoi nai tu, ḡia nuḡana maki tuḡamaḡina
eḡabi-rakavaiato, dori etaḡito. 34 Benamo Iesu na
edanaḡirito, ekirato, “Ainai ḡotoreato?” Ḡia na
ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Vereḡauka, noiaḡoma,
be noma ḡitaia.” 35 Iesu etaḡito. 36 Benamo
Iuda tarimari ḡekirato, “Ḡoḡitaia, Lasaro tu
euravini-rakavaiani.” 37 Senaḡi Iuda tarimari
kotari ḡekirato, “Mai tarima na mata-bubu tari-
mana matana evaḡa-iaḡaiato, be Lasaro maki asi
veḡata bere vaḡa-masea, ene?”

Iesu na Lasaro mase na evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato

38 Monana Iesu nuḡana ma evaḡa-vekwaraḡi
lelevaḡiato, benamo gara gabuna ḡana eiaḡoto.
Mo gara forena kouḡana tu fore ta na ḡetabe-
ḡauato. 39 Iesu ekirato, “Fore ḡoḡabi-veḡitaia.”
Ma Mareta, mo mase tarimana tobana, na
Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡia emaseto
ḡarona na beiaḡoma toma tu ḡaro vaḡa-vasivasina
(4), be bonana tu rakava kwaikwai banaḡu.”
40 Iesu na Mareta ekiraiato, ekirato, “Au na ḡoi
tu bakiramu, bema bovaḡa-moḡoniguni nai, Ba-
rau marevana baregona boḡitaiani basi, ene?”
41 Benamo mase tarimana ḡetoreato gabuna na
fore ḡeḡabi-veḡitaiato. Moḡa murinai Iesu eboḡe-
vaisito, benamo ekirato, “Tamagu o, au na ḡoi
atanikiumuni, korana ḡoi na varau boseḡaḡigu.
42 Au ribagu, ḡoi na vanaḡivanaḡi oseḡaḡiguni.
Senaḡi maiḡesi akirani korana tu mai tarimarima
ḡeruḡa-taḡoni maiḡeri urari ai. Be ḡia na beḡene
vaḡa-moḡonia, au tu ḡoi na otuḡuguto.”

43 Moḡesi eguruḡato murinai ekea-fararato,
ekirato, “Lasaro, noma rakarosi!” 44 Benamo
mo emaseto tarimana mase dabuḡari na ḡimana
kwakuna viriviri-tari e ḡoirana ekumu-iaḡiato
dabuḡana ḡesi ema raka-rosito. Iesu na ekirarito,
ekirato, “Ḡoruḡaia, be neraka.”

Iesu vaḡivaḡina dabarana ḡevetauato
Mataio 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luka 22:1-2

45 Benamo mo Iuda tarimari vovoka, Maria
ḡenai ḡeiaḡoto moḡeri, Iesu na mo veiḡa eveirito
ḡeḡitarito nai, vovoka tu Iesu ḡevaḡa-moḡoniato.

46 Senaḡi kotari tu ḡeḡenoḡoi-iaḡoto Farisea tari-
mari ḡeri ai, benamo Iesu na kara eveirito
dagarari ḡea kira-vararito. 47 Benamo Rubu
Veaḡa vereri baregori ema Farisea tarimari
na kanisoro tarimari ḡekea-vegogorito, ben-
amo ḡekirato, “Ḡita tu kara toma taveiani?
Mai tarima na vetoḡa boruri vovoka eveirini.
48 Bema ḡia maiḡesi ḡita na bita ḡita-ḡuiraḡiani
moḡo nai tu, tarimarima mabarari na ḡia beḡe
vaḡa-moḡoniani. Benamo Roma tarimari beḡe
iaḡomani, ḡita ḡera gabu (o Rubu Veaḡa) ema ḡera
tanobara ḡita ḡerana beḡema ḡabi-vaḡiani.”

49 Benamo ḡia fakari ai tarima ta arana Kaiafas,
ḡia mo laḡani ai tu Rubu Veaḡa verena baregona,
ḡia na ekirarito, ekirato, “Ḡomi dagara ta tu asi
ribami! 50 Ḡomi asi ḡotuḡamaḡi-fakani, namona
tu tarima sebona moḡo tarimarima mabarari
urari ai bene mase, a mai tanobara mabarana
beḡe vaḡa-rakava ḡosiḡosiani tu asi namo.” 51 Ḡia
moḡesi ekirato tu, dia ḡia tauḡena nuḡana siga
moḡo eguruḡato; senaḡi ḡia mo laḡani ai tu Rubu
Veaḡa verena baregona, moḡa lorinai ḡia mo tu
eperovetato, Iesu tu bene mase Iuda tarimari
mabarari urari ai. 52 Ema Iesu tu dia Iuda
tarimari moḡo urari ai bemaseni. Senaḡi Ba-
rau natuna gabu irauirau ai ḡetanu-lausilausini
tarimari mabarari bene ḡabi-vegogori, doḡoro
sebonai bene vaḡa-iaḡori ḡana.

53 Moḡa lorinai mo ḡaro na evesinato eiaḡoto
tu, Iuda tarimari baregori na Iesu kamasi beḡe
vaḡi-maseani dabarana ḡevetauato. 54 Moḡesina
naima Iuda tarimari ḡoirari ai Iesu asi eraka-

foforito-ḡoi. Mo gabu na eraka-veḡitato, eiaḡoto tano fakana asi tarimarimana gabuna sevinai, vanuḡa ta arana Efraim ḡana. Ḡena mero ḡesi monai ḡea tanuto-ḡoi.
55 Iuda tarimari ḡeri Pasova verekona tu ekav-
inaḡito. (Moḡa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo, asi evaḡirito verekona). Ma Iuda tarimari vovoka mo tanobarai ḡetanuto Ierusalemai ḡema raka-vegogoto. Ḡia ḡema raka-vegogoto tauna korikori, Barau ḡoiranai beḡene veiareva vauro, Pasova verekona bene vesina.
56 Ḡia na Iesu ḡeḡita-vetauato-ḡoi, ma Rubu
Veaḡa nuḡanai ḡeruḡa-vegogoto nai tu, tauḡeri fakari ai moḡo ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, "Ḡomi tu kamasi mani ḡotuḡamaḡini? Mai vereko ai toma ema ḡoira-refoni ba?" 57 Rubu Veaḡa
vereri baregori ema Farisea tarimari na vevaḡa-naḡi guruḡana tu varau Iuda tarimari ḡevinirito, ḡekirarito, bema ta beseḡaḡini Iesu tu ainai, ḡia tu maoromaoro bene iaḡo, Iuda vereri benea kira-varari, be beḡene ḡabia.

12

Maria na Iesu ediḡaiato Betania ai

1 Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na
evanaḡirito moḡo verekona tu ḡaro imaima sebona (6) roḡo ḡoirai nuḡanai, Iesu Betania ḡana eiaḡoto. Lasaro tu Betaniai etanuto-ḡoi, ema monai emaseto, ma Iesu na mase na evaḡa-variḡisiato. 2 Monai Iesu ḡabiraḡena
ḡaniḡanina ḡeveiato. Mareta na ḡari ḡaniḡani edabaraiato, ma Lasaro maki monai ḡaniḡani

gabunai ḡetanu-vegogoto tarimari ḡesi ḡetanu-
vegogoto, ḡeḡaniḡanito. 3 Benamo Maria na
muramura bonana namo vedaureana lita
kwana kavana eḡabiato, benamo Iesu kwakuna
fanafanana ediḡa-iaḡiato, ema ḡuina na Iesu
kwakuna fanafanana ma edau-kaukauato. Ma
numa mabarana tu mo muramura bonana na
evaiato. Mo muramura tu ḡauḡa arana nad
ḡokana na ḡeveito-ḡoi, ema voina tu varaḡe
rakava. 4 Senaḡi Iesu ḡena mero ta arana Iudas
Isakariota, mai tu Iesu vau ma bea revaiani
tarimana, ekirato, 5 “Karase mai muramura
mabarana tu silva moniri sinau toitoi (300) ai
asi bevoivoi-iaḡia? (Mai tu tarima ta davana
laḡani ta nuḡanai kavana). Bere voivoi-iaḡia, be
voina monina bere ḡabia tu, asi ḡeri-ḡari tarimari
bere viniri.” 6 Ḡia moḡesina eguruḡato tu, dia
asi ḡeri-ḡari tarimari evetuḡa-ḡwarito-ḡoi lorinai,
senaḡi korana ḡia tu lema tarimana naima. Ḡia
na tu moni fusena eḡwa-rakao rakaoato-ḡoi, ma
mo fuse ai moni elemarito-ḡoi, benamo ḡena ura
dagarari evoi-iaḡirito-ḡoi.
7 Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ḡoraga-
kwanea, mai vavinena tu kara bere veia dagarana
beveia, ḡia na au tauḡanigu muramura na bedau-
guinea, guriguriguḡana. 8 Asi ḡeri-ḡari tarimari
tu vanaḡivanaḡi ḡomi ḡesi boḡo tanuni, a au tu
vanaḡivanaḡi ḡomi ḡesi asi batanuni.”

Rubu Veaḡa vereri baregori na Lasaro beḡene vaḡia ḡetato

9 Iuda tarimari vovoka tabutabu ḡeseḡaḡito
Iesu tu Betania ai. Benamo moḡana ḡeiaḡoto,
dia Iesu moḡo uranai, senaḡi Lasaro maki beḡene

ḡitaia ḡana. Lasaro tu mase na Iesu na evaḡa-
variḡisi ḡenoḡoiato. 10 Moḡesi naima Rubu
Veaḡa vereri baregori tu ḡeboioḡato, Lasaro maki
beḡene vaḡi-masea ḡetato. 11 Korana tu ḡia dainai
Iuda tarimari vovoka ḡia ḡerina ḡeraka-veḡitato,
benamo Iesu ḡevaḡa-moḡoniato.

Iesu ḡena rakatoḡa Ierusalemai ḡevonevone-raḡe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Luka 19:28-40

12 Ma elaḡanito nai, vereko uranai ḡeiaḡomato
tarimari vovoka ḡeseḡaḡito, Iesu tu Ierusalema
ḡana varau eraka-iaḡomato-ḡoi. 13 Galamo lauri
noḡa dagarari ḡeḡabito, benamo Iesu ḡenai
ḡeiaḡoto, ḡeḡabato, ḡekirato,

“Hosana!
Isaraela ḡeri Kini sivaḡa-namoa,
Vereḡauka aranai eiaḡomani
tarimana sivaḡa-namoa!”

14 Ma Iesu na doniki natuna ta edoḡariato, be-
namo iatanai etanukauto, Buka Veaḡa nuḡanai
ekirani ilailanai,

15 “Siona natuna,
(Ierusalema tarimami), asi ḡogari,
ḡoboḡe, ḡemi Vere eiaḡomani,
ḡia tu doniki natuna iatanai betanukau.”

16 Mo ḡaro ai ḡena mero na maiḡeri tu asi
ḡetuḡamaḡi-fakarito. Senaḡi Barau na Iesu evaḡa-
raḡeato e mareva baregona eviniato murinai vau,
ḡia ḡeriba-maoroto, maiḡeri mabarari ḡetorerito
tu, ḡia ḡekiraḡiato. Ema ḡeribato, mo veiḡa
mabarari tu ḡia ḡenai ḡeveirito.

[17] Iesu na Lasaro gara forena kouḡana na ekea-
rosiato, ema mase na evaḡa-variḡisiato ḡaronai,
tarimarima tu ḡutuma-bara ḡia ḡesi. Benamo
moḡeri tarima na mo veiḡa ḡeḡitaiato varina tu
roḡo ḡevari-fiuato-ḡoi. [18] Tarima ḡutuma ḡeiaḡoto
Iesu ḡesi vedoḡari, korana ḡeseḡaḡito, Iesu na
mo vetoḡa boruna eveiato dainai. [19] Moḡesina
nai Farisea tarimari tauḡeri fakari ai ḡevedare-
mutukato, ḡekirato, "Ḡoḡitaiani, ḡomi tu asi
ḡokokoreni. Ḡoboḡe, mai tanobara tarimana
mabarana tu ḡia murinai ḡerakani."

Grik tarimari kotari na Iesu ḡevetauato

[20] Vereko ḡaronai toma-rakariḡo uranai
Ierusalema ḡana ḡevaraḡeto tarimari fakari ai tu,
Grik o Helene tarimari kotari maki ḡerakakauto.
[21] Ḡia ḡeiaḡoto Filipo ḡenai, benamo ḡekiraiato,
ḡekirato, "Verebara, ḡai ḡaurani tu Iesu ḡaḡitaia
ḡatoni." Filipo tu Galilea tanonai vanuḡa arana
Betesaida tarimana. [22] Filipo eiaḡoto Anduru
ea kiraiato, benamo tauri ruarua ḡeiaḡoto, Iesu
ḡekiraiato. [23] Iesu na evaḡa-veserito, ekirato,
"Ḡarona varau bema-raḡasi, Tarimarima Natuna
mareva baregona beḡabiani. [24] Moḡoni korikori
akiramini, widi ḡuena tano nuḡanai beketo-ḡurani
ema bemaseni vau, vovokari ḡia ḡenana beḡe
ḡorani. A widi ḡuena tano ai asi beketoni ema
asi maki bemaseni nai, ḡereḡana moḡo betanuni.
[25] Ḡena maḡuri eura-viniani tarimana na maḡuri
vanaḡivanaḡi tu asi beḡabiani, beleaiani. A
mai tanobarai ḡena maḡuri etuḡamaḡi-fitoḡaiani
tarimana na, ḡena maḡuri tu etore-taḡoani maḡuri

vanağivanaği ğana. 26 Au vetuğunağigu eiağo-
vinini tarimana tu au murigu na bene raka; be
au ainai, au vetuğunağigu eiağo-vinini tarimana
maki monai au ğesi. Au vetuğunağigu eiağo-vinini
tarimana tu, au Tamagu na ğia maki bevağa-
namoani."

Iesu ğena mase eguruğa-iağiato

27 "Maitoma au nuğagu tu evekwarağini, e ğegu
tuğamaği bebarego. Be kara batoni? Nakira,
'Tama, mai hora na noma vağa-mağurigu' nasi?
Asiğina, au ğegu iağoma tauna korikori aoanai
tu mai bama rağasi maiğea. 28 Tamagu, ğoi
aramu novağa-rağea." Benamo garo ta guba
na emariğoto, ekirato, "Au na aragu tu varau
bavağa-rağea, ema mai maki ma bavağa-rağe
ğenoğoiani."

29 Tarima ğutuma monai ruğa-vegogo na mo
garo ğeseğağiato, benamo ğekirato, "Guba be-
gurua." Ma kotari ğekirato, "Aneru ta na
bevağa-guruğaia." 30 Iesu na evağa-veserito,
ekirato, "Mani garo tu dia au uragu ai nai
beiağoma, senaği ğomi urami ai nai beiağoma.
31 Maitoma tu tanobarai Barau na vevağa-maoro
eveiani. Maitoma Barau na mai tanobara ver-
ena, Satani, evağa-darereani. 32 Benamo au
tano iatana na beğe ğabi-vaisiguni, monana tari-
marima mabarari au ğegu ai bainu-kavirini."
33 Ğia maiğesi eguruğato tu, ğia ğena mase ai tu
aiğesi bemaseni moğa ekirağı-rosiato.

34 Tarimarima ğevağa-veseto, ğekirato, "Ğai
taravatu guruğari na ğaseğağito, Keriso tu
betanu-vanaği vanağini, ma ğoi kamasi nai

tu okirani, Tarimarima Natuna tu beḡe ḡabivaisiani? Tarimarima Natuna tu deikara ei?”
35 Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mama ḡomi
ḡesi tu asi betanu-maukani. Mama roḡo ḡomi ḡesi
nuḡanai, mamai ḡoraka, mukuna na beḡabimini
garina. Mukuna nuḡanai erakani tarimana tu
asi ribana, ḡia tu aiḡana eiaḡoni. 36 Mama roḡo
ḡomi ḡesi nuḡanai, mama boḡono vaḡa-moḡonia,
be mama natunai boḡono iaḡo.”

Maiḡeri guruḡa ekiraḡi-ḡosirito murinai eragakwanerito, benamo eiaḡoto, asi beḡe ḡoitaḡoani gabunai etanuto-ḡoi.

Iuda tarimari na Iesu roḡo asi ḡevaḡa-moḡoniato-ḡoi

37 Iesu na Iuda tarimari ḡoirari ai vetoḡa boruri
vovoka eveirito, senaḡi roḡo mo asi ḡevaḡa-
moḡoniato-ḡoi. 38 Monana peroveta tarimana
arana Isaia ḡena guruḡa emoḡonito, Isaia maiḡesi
ekirato,

“Vereḡauka, deikara na ḡai ḡema guruḡa bevaḡa-moḡonirini?

Deikara ḡenai Vereḡauka ḡena seḡuka befoforini?”

39 Ḡia na Iesu asi ḡevaḡa-moḡoniato anina tu,
Isaia gabu tai ḡena toretore ai ma ekirato,

40 “Barau na matari evaḡa-tufarito,

ema nuḡari evei-mukunarito,

korana matari na asi beḡene boḡeboḡe,

ema nuḡari ai asi beḡene tuḡamaḡi-faka ḡana.

Au ḡegu ai beḡe ḡenoḡoini,

benamo bavaḡa-namorini garina.”

41 Isaia moḡesi ekirato, korana ḡia na Iesu mare-
vana e seḡukana baregona eḡita-guineato nai,
benamo ḡia eguruḡa-iaḡiato.
42 Iuda ḡorikauna vereri vovoka na maki Iesu
ḡevaḡa-moḡoniato, senaḡi Farisea tarimari gariri
ḡeveito-ḡoi, be Iesu asi ḡekiraḡi-foforiato-ḡoi. Ko-
rana bema beḡe kiraḡi-foforiani nai tu, Farisea
tarimari na rubu na beḡe tuḡu-vaḡirini garina.
43 Korana mo Iuda vereri ḡeri ura baregona tu,
tarimarima na beḡene vaḡa-raḡeri, a Barau na
bene vaḡa-raḡeri tuḡamaḡina tu asi ḡeveiato-ḡoi.

Iesu ḡena guruḡa na tarimarima bekota-vinirini

44 Iesu efararato, ekirato, "Au bevaḡa-
moḡoniguni tarimana tu dia au evaḡa-moḡoniguni,
senaḡi au etuḡuguto Barauna evaḡa-moḡoniani.
45 Ema au eḡitaguni tarimana na tu au etuḡuguto
Barauna eḡitaiani. 46 Au tu mama, mai tanobara
ḡana aiaḡomato, be au bevaḡa-moḡoniguni
tarimana tu mukuna nuḡanai asi betanuni. 47 Ma
bema tarima ta na au ḡegu guruḡa eseḡaḡiani,
senaḡi asi evaḡa-moḡoniani, au na mo tarima tu
asi bakota-viniani. Korana au tu dia tanobara
kota-vinina ḡana aiaḡomato. Asiḡina. Au tu
tanobara vaḡa-maḡurina ḡana aiaḡomato. 48 Au
eruḡaguni ema au ḡegu guruḡa asi eḡabi-raḡerini
tarimana, kota-vinina tarimana ta etanuni. Au
na akiraḡirito guruḡari, moḡeri guruḡa na ḡia
beḡea kota-viniani mo ḡaro magonai. 49 Korana
au tu dia tauḡegu ḡegu maoro ai aguruḡani.
Senaḡi Tamagu, au etuḡuguto Barauna, na evaḡa-
naḡiguto au na kara guruḡana bana kiraḡia ema

kamasi bana kirağia. 50 Au ribagu, Tamagu
ğena guruğa na tarimarima mağuri vanağivanaği
beğe ğabini. Moğa lorinai au na kara akirağirini
guruğari tu, kara dagara Tamagu na ekiraguni
bana kirağiri etoni guruğari moğo.”

13

Iesu na ğena mero kwakuri eğuriğirito

1 Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na
evanağirito moğo verekona tu dori eğabiato-ğoi,
benamo Iesu eribato, mai tanobara beiağuiani
ma Tamana ğenai bevarağeni ğarona tu varau be-
rağasi. Mai tanobarai ğena tarimarima ğetanuto
euravini-rakavarito, ma ğena veuravini ğeri ai tu
asi edokoto, eiağoto mo magona.

2 Iesu ma ğena mero ğesi lavilavi ğaniğanina
ğeğaniato-ğoi nuğanai, Diabolo na Iudas Isakari-
ota, Simona natuna, nuğana eğaniato, Iesu bene
revaia ğana. 3 Iesu ribana, Tamana na da-
gara mabarari tu ğia ğena seğuka gaburenai
etorerito. Ema ribana maki, ğia tu Barau ğenana
eiağomato, ema ma beğenoğoini Barau ğenai;
4 benamo ğaniğani gabuna na evariğisito, ğena
koudi ekoki-vağiato, benamo tauğela eriğoato.
5 Benamo nağu ai nanu ebubuto, benamo ğena
mero kwakuri eğuriğirito, ma eriğoato tauğelana
na tu edau-kaukaurito.

6 Kwakuri eğuriği-iağomato mo, Simona Petero
ğenai erağasito, benamo Petero na ekiraiato, eki-
rato, “Vereğauka, ğoi tu au kwakugu noğuriğia

otoni?” [7] Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Mait-
oma au na kara aveiani veiḡana tu asi otuḡamaḡi-
fakaiani, senaḡi gabivau boribani.” [8] Petero na
ekiraiato, ekirato, “Asiḡi, au kwakugu ḡoi na tu
asiḡina ḡinavaḡi boḡuriḡiani.” Iesu na evaḡa-
veseato, ekirato, “Bema au na ḡoi kwakumu asi
baḡuriḡiani nai, ḡoi tu dia au ḡegu mero.” [9] Simona
Petero ekirato, “Vereḡauka, dia kwakugu moḡo,
senaḡi ḡimagu ema debagu maki.” [10] Iesu na
ekiraiato, ekirato, “Efouni tarimana tauḡanina
mabarana tu veiareva, be ḡia tu kwakuna moḡo
beḡuriḡiani. Ḡomi mabarami tu veiareva, senaḡi
sebona ta moḡo asi veiareva.” [11] Iesu ma ribana
deikara na ḡia berevaiani; moḡesina nai ekirato,
“Dia mabarami veiareva.”

[12] Kwakuri eḡuriḡi-ḡosito murinai, ḡena dabuḡa
baregona ma eveiato, ema eiaḡoto ḡena tanutanu
gabunai ea tanu-tarito, benamo ekirarito, ekirato,
“Au na ḡomi ḡemi ai kara baveia veiḡana tauna
korikori boḡo tuḡamaḡi-fakaia ba? [13] Ḡomi na
au ḡokiraḡiguni, ḡokirani ‘Vevaḡa-riba Tarimana’
ema ‘Vereḡauka’, mo tu moḡoni ḡokiraḡiguni, ko-
rana au tu moḡoni Vevaḡa-riba Tarimagu ema
Vereḡauka. [14] Bema au ḡomi ḡemi Vereḡauka
ema Vevaḡa-riba tarimagu na ḡomi kwakumi
baḡuriḡiri nai, ḡomi maki tauḡemi fakami ai moḡo
karomi tari kwakuri boḡono ḡuriḡiri. [15] Korana
au na bavaḡa-ḡitami, be au na kara ḡomi ḡemi ai
baveia veiḡana, ḡomi na maki boḡono veia. [16] Au
na ḡomi moḡoni akiramini, ḡauvei merona na
ḡena vere asi bevanaḡiani, e vetuḡunaḡi merona
na betuḡua tarimana asi bevanaḡiani. [17] Toma

maiḡeri dagara mabarari ḡomi na boḡo ribari, bema boḡo veirini nai tu boḡo iakuni.

Iesu ḡena mase ekiraḡi-foforiato

18 Au na ḡomi mabarami asi akiraḡimini, au
na aḡabi-viriḡirito tarimari tu au ribagu. Senaḡi
mai tu Buka Veaḡa nuḡanai ḡetorerito guruḡari
beḡene moḡoni ḡana: 'Deikara au ḡesi beredi baḡa
ḡani-vegogoani tarimana tu, kwakuna gwadirina
beḡabi-vaisiani au ḡegu ai.' (Moḡa anina tu,
Iesu ma bekira-fitoḡaiani, benamo vaḡi-masena
dabarana beveiani). 19 Toma au na ḡoirai beḡe
ḡorani dagarari akira-varamini, be beḡe ḡorani
nai tu boḡono riba-maoro, (Barau na etuḡuato)
Tarimana tu Au. 20 Moḡoni akiramini, au na
atuḡuani tarimana eḡabi-raḡeani tarimana na tu
au eḡabi-raḡeguni. Ma au eḡabi-raḡeguni tari-
mana na au etuḡuguto tarimana, Barau, eḡabi-
raḡeani."

Iesu Iudas Isakariota na berevaiani ekiraḡiato
Mataio 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luka 22:21-23

21 Iesu na maiḡeri guruḡa ekiraḡirito murinai,
nuḡana evekwaraḡi-baregoto, benamo eguruḡa-
foforito, ekirato, "Akira-korikorimini, ḡomi ta
na tu au borevaguni." 22 Benamo ḡena mero
ḡeveḡita-veḡitato, asi ribari deikara ekiraḡiato.
23 Ḡena mero vekaravari ai Iesu na eura-viniato-
ḡoi merona tu ḡia ḡenai evetabekauto. 24 Ma
Simona Petero na vetoḡai moḡo Ioane evaḡa-
guruḡaiato, eurato, Iesu nedanaḡia deikara eki-
raḡiani. 25 Benamo (Iesu na eura-viniato-ḡoi
merona) Iesu ḡenai ma evetabekauto, benamo

edanağiato ekirato, “Vereğauka, mo tu deikara,
ei?” 26 Iesu evağa-veseto, ekirato, “Au na beredi
bafereiani, benamo ğia baviniani tarimana tu
moğea.” Benamo Iesu na beredi efereiato, ma
Simona natuna, Iudas Isakariota, eviniato.
27 Iudas na mo beredi eğabiato, benamo Sa-
tani nuğanai eraka-ğurato. Benamo Iesu na
ekiraiato, ekirato, “Kara ourani noveia tu novei-
ğarimoğia.” 28 Senaği mo ğeğaniğani-vegogoto
tarimari tu sebona ta maki asi eribato, karase
nai Iesu na moğesi ekiraiato. 29 Moğa nuğanai
Iudas tu moni mauğa-mauğana eğita-ğauato-ğoi.
Moğesina naima ğia kotari ğetuğamağito, Iesu
na tu bekiraia, vereko ai karakara ğeura-vinirini
dagarari nea voiri, o asi ğeri-ğari tarimari dagara
tari nea viniri ğetato. 30 Iudas na mo beredi
eğabi-rağeato murinai tu, asikauna mo numa na
eraka-rosito. Mo tu varau eboğito.

Iesu Petero na bekira-ğuniğauani ekirağiato

31 Iudas eraka-rosito murinai, Iesu ekirato,
“Maitoma Tarimarima Natuna beğe vağa-
rağeani, ema Barau maki Natuna ğenana beğe
vağa-rağeani. 32 Bema Barau na Iesu bakunai
vevağa-rağe e mareva baregona beğabiani nai
tu, Barau tauğena na maki tauğena ğena mareva
baregona Tarimarima Natuna beviniani. Ma
Barau na asikauna beviniani. 33 Natugu, au ğomi
ğesi tu asi bita tanu-maukani. Benamo ğomi na
au ma boğo ğita-vetauguni. Au na Iuda tarimari
avağa-guruğarito ilailanai, ğomi maki mo guruğa
sebona avinimini: Au aiağoni gabuna ğana, ğomi
tu asi boğo iağoni riba. 34 Taravatu guruğana

variḡuna avinimini. Tarikakami ḡesi boḡono
veuravini. Au na ḡomi aura-vinimini ilailanai,
ḡomi maki tarikakami ḡesi boḡono veuravini.
35 Bema ḡomi tarikakami ḡesi boḡo veura-vinini
nai, tarimarima mabarari beḡe ribani, ḡomi tu au
ḡegu mero."
36 Simona Petero na Iesu edanaḡiato, eki-
rato, "Vereḡauka, ḡoi tu aiḡana oiaḡoni?" Iesu
evaḡa-veseto, ekirato, "Au aiḡana aiaḡoni gabuna
ḡana, maitoma au murigu na tu asi boḡo
iaḡomani, senaḡi gabivau boḡo iaḡomani murigu
na." 37 Petero na Iesu ekiraiato, ekirato,
"Vereḡauka, kara dainai toma au ḡoi murimu na
tu asi baiaḡosini riba? Au tu ḡoi uramu ai ḡegu
maḡuri batore-tariani, bamaseni."
38 Iesu na Petero evaḡa-veseato, ekirato, "Ḡoi
ḡemu maḡuri tu au uragu ai botore-tariani otoni?
Akira-korikorimuni, kokoroku roḡosi roḡo bene
goḡi nuḡanai, ḡoi na au tu vaḡa-toitoi bokira-
ḡuniḡauguni."

14

Iesu tu dabara

1 "Nuḡami asi beḡene raḡe, ema asi boḡono
tuḡamaḡi-ḡutuma. Barau boḡono vaḡa-moḡonia,
ema au maki boḡono vaḡa-moḡonigu. 2 Au Tam-
agu ḡena numai daiḡutu tu asisebo; bema asiḡi
nai tu, mai guruḡa ḡomi asi bara kira-varami:
Au aiaḡoni tu, ḡomi ḡemi gabu ta arovina-toreani.
3 Benamo aiaḡoni, ḡomi ḡemi gabu barovina-
toreani. Barovinatore-ḡosiani vau, ma baḡenoḡoi-
iaḡomani, benamo ḡomi baḡori-iaḡomini au ḡesi
bita tanuni. Be au ainai batanuni gabunai, ḡomi

maki monai au ḡesi bita tanuni. 4 Au baiaḡoni
gabuna dabarana tu ḡomi ma ribami."

5 Tomasi na ekiraiato, ekirato, "Vereḡauka, ḡai
tu asi ribama ḡoi aiḡana oiaḡoni, ma dabara tu ka-
masi baḡa ribaiani?" 6 Iesu na ekiraiato, ekirato,
"Dabara tu au, e moḡonina maki au, ema maḡuri
maki au. Tarima ta Tamagu ḡenai dabara boruna
na ta asi beiaḡoni. Asiḡina ḡinavaḡi. Au ḡeguna
moḡo. 7 Bema moḡoni au ḡomi na ḡoribaguto
tu, au Tamagu maki ḡoro ribaia. Ma toma vau
ḡoribaiani ema varau boḡo ḡitaia."

8 Filipo na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vereḡauka,
Tamara novaḡa-ribama, be nuḡama beḡene
genatari." 9 Iesu na ekiraiato, ekirato, "Filipo,
au ḡoi ḡesi tu kai-veḡata atanuto, ma ḡoi na
au tu roḡosi roḡo boro ribagu? Au eḡitaguni
tarimana na Tamagu eḡitaiani. Ma ḡoi tu kamasi
nai okirani, 'Tamara novaḡa-ribama otoni?' 10 Ḡoi
na asi ovaḡa-moḡoniani, au tu Tamagu nuḡanai,
ma Tamagu tu au nuḡagu ai, ei? Au na ḡomi
avaḡa-guruḡamini guruḡari tu dia au tauḡegu
ḡegu maoro ai avaḡa-guruḡamini. Asiḡina. Mai
tu Tamagu, ḡia tu nuḡagu ai etanuni, ḡia na ḡena
ḡauvei eveirini. 11 Au akirani, au tu Tamagu
nuḡanai atanuni ema Tamagu tu au nuḡagu ai
etanuni atoni nai tu boḡono vaḡa-moḡonigu.
Bema asiḡina nai, mai veiḡa aveirini ḡoḡitarini
nai boḡono vaḡa-moḡonigu.

12 Moḡoni akiramini, au evaḡa-moḡoniguni ta-
rimana tu, au na aveirini veiḡari, ḡia na maki
beveirini. Ema ḡia na tu veiḡa barego leleva̧ḡiri
beveirini, au na aveirini veiḡari tu bevanaḡirini.

Korana au tu Tamagu ḡenai ma aiaḡoni. 13 Ema
au aragu ai karakara boḡo noḡirini tu, au na
baveirini. Monana Tamagu beḡe vaḡa-raḡeani
Natuna bakunai. 14 Au aragu ai kara boḡo
noḡi-raḡerini dagarari mabarari tu, veiḡari au na
baveirini."

Iesu na Iauka Veaḡa ekiraḡi-toreato

15 "Bema ḡomi na au ḡoura-viniguni nai tu,
au ḡegu taravatu guruḡari boḡo korana-iaḡirini.
16 Benamo au na Tamagu banoḡiani, bena ḡia
na vevaḡa-kava tarimana ta ma bevinimini. Mo
vevaḡa-kava tarimana tu ḡomi ḡesi betanu-vanaḡi
vanaḡini. 17 Ḡia tu guruḡa moḡonina evaḡa-
foforiani Iaukana. Ḡia tu tanobara maḡurinai
ḡetanuni tarimari na asi beḡe ḡabi-raḡeani riba,
korana asi ḡeḡitaiani ema asi ḡeribaiani. Senaḡi
ḡia ḡomi tu ma ribami, korana ḡia tu ḡomi ḡesi
ḡotanuni ema ḡomi nuḡami ai betanuni.
18 Au na ḡomi ḡereḡami gara noḡa asi ba-
iaḡuimini. Au ma baḡenoḡoi-iaḡomani ḡomi ḡemi
ai. 19 Tanobara tarimari na asi ma beḡe ḡitaguni
ḡarona tu asi manaḡa, senaḡi ḡomi na tu boḡo
ḡitaguni. Ḡomi tu au amaḡuri-taḡoni bakunai,
be boḡo maḡuri-taḡoni. 20 Mo ḡaro ai ḡomi boḡo
ribani, au tu Tamagu nuḡanai atanuni, ema ḡomi
au nuḡagu ai ḡotanuni, ema au ḡomi nuḡami ai
atanuni. 21 Au ḡegu taravatu guruḡari eḡabi-
raḡerini ema ekorana-iaḡirini tarimana na tu au
eura-viniguni. Ema au eura-viniguni tarimana
tu au Tamagu na maki beura-viniani. Au na
maki baura-viniani ema au tauḡegu ḡia ḡenai
bavevaḡa-foforini."

22 Iudas, dia Iudas Isakariota, na ekiraiato,
ekirato, “Vereḡauka, kamasi nai ḡoi tauḡemu ḡai
ḡemai tu bovevaḡa-foforini, senaḡi tanobara ḡenai
tu asiḡina?” 23 Iesu na evaḡa-veseato, ekirato,
“Au eura-viniguni tarimana na au ḡegu vevaḡa-
riba bekorana-iaḡiani. Benamo au Tamagu na
mo tarima beura-viniani. Benamo tauma ruarua
baḡa iaḡoni ḡia ḡenai, bena ḡia ḡesi baḡa tanu-
vanaḡi vanaḡini. 24 Au asi eura-viniguni tarimana
tu, au ḡegu guruḡa asi ekorana-iaḡirini. Mai gu-
ruḡa ḡoseḡaḡirini tu dia au ḡegu, senaḡi Tamagu
ḡena; au tu ḡia na etuḡuguto.

25 Ḡomi ḡesi roḡo atanuni nuḡanai, maiḡeri
guruḡa ḡomi akira-varamini. 26 A ḡomi vaḡa-
kavami tarimana tu Iauka Veaḡa. Ḡia tu au
aragu ai Tamagu na betuḡu-iaḡomaiani. Ḡia na
dagara mabarari bevaḡa-ribamini, ema au na
kara akiraḡirito dagarari, ḡemi tuḡamaḡi ai ma
bevaḡa-fofori ḡenoḡoirini. 27 Maino ḡomi ḡesi mai
aiaḡuiani. Mai tu au ḡegu maino ḡomi avini-
mini. Ema mai maino au na ḡomi avinimini
tu, dia tanobara tarimari na ḡomi ḡevinimini ka-
vana avinimini. Nuḡami asi beḡene raḡe e asi
boḡono tuḡamaḡi-ḡutuma ema asi boḡono gari.
28 Au baguruḡa boḡo seḡaḡia, au bakira, ‘Au tu
araka-ḡerevaḡini, senaḡi ma baḡenoḡoi-iaḡomani
ḡomi ḡemi ai.’ Bema au boḡoro ura-vinigu nai
tu, Tamagu ḡenai aiaḡoni, be ḡoro iaku, korana
au Tamagu tu iaru-korokoro, au iata-raḡegu ai.
29 Mai veiḡa tu roḡosi roḡo bere ḡora nuḡanai
akira-varamini. Be mai veiḡa befoforini nai,
boḡono vaḡa-moḡonigu. 30 Au ḡomi ḡesi asi bita

guruḡa-guruḡa maukani, korana mai tanobara
eḡori-kauani verena, Satani, tu dori eraḡasini. Ḡia
tu asi kokorena, be au ḡegu ai kara ta asi beveiani.
31 Senaḡi mai tanobara tarimari beḡene riba, au
na Tamagu aura-viniani. Ema au tu Tamagu na
ekiraḡiato ilailanai aveini.
Be ḡovariḡisi, mai gabu na siraka-veḡita."

15

Vine ema legana

1 "Au tu vine ḡauna korikori, ma au Tamagu
tu vine tavoḡana ḡauvei-iaḡina tarimana. 2 Vine
legari au ḡegu ai kafakau dagarari, asi ḡeḡwani
legari tu, ḡia na ebasi-vaḡirini; ma lega mabarari
ma ḡwari tu, ḡia na eiarevarini, beḡene ḡwa-
vovoka uranai. 3 Ḡomi tu varau boḡo iareva-ḡosi.
Mo guruḡa avinimito moḡeri na beḡe iarevami.
4 Au ḡegu ai boḡono kafakau, be au maki ḡomi
ḡemi ai kafakau-taḡo bana tanu. A vine legana
ta ḡereḡana moḡo nai tu asi beḡwani, senaḡi vine
ḡauna ḡenai bekafakau-taḡoni vau beḡwani. Ḡomi
maki moḡesi, bema au ḡesi asi boḡo sebonani nai,
ḡwaḡwami ta asi bevetoreni.
5 Au tu vine, a ḡomi tu lega. Au ḡegu ai
bekafakauni, au ḡia ḡenai bakafakauni kavana,
tarimana tu ḡwaḡwana asisebo bevetoreni. Bema
au boḡo iaḡuiguni nai, dagara ta asi boḡo veiani.
6 Au ḡegu ai asi ekafakauni tarimana tu, vine
ḡauna legana noḡa beḡe ḡabiani, ma beḡe fi-
toḡaiani, benamo bea kaukauni. Mo ḡau legari
kakorori tu ḡeḡabi-vegogorini, benamo karavai
ḡefiu-raḡerini, benamo ḡegaburini. 7 Bema ḡomi

au ḡegu ai boḡo kafakauni o au ḡesi boḡo sebo-
nani, ma au ḡegu guruḡa ḡomi ḡemi ai betanuni
nai tu, kara ḡoura-vinirini dagarari boḡo noḡini tu,
ḡemi noḡinoḡi dagarari boḡo ḡoitaḡorini. 8 Bema
ḡwaḡwami asisebo asisebo beḡe vetoreni nai tu,
tarimarima na au Tamagu ḡevaḡa-raḡeani, ema
ḡomi maki au ḡegu mero korikori ai boḡo iaḡoni.

9 Tamagu na au eura-viniguni ilailanai, au
na ḡomi maki aura-vinimini. Vanaḡivanaḡi au
ḡegu veuravini nuḡanai boḡono tanu. 10 Bema
au ḡegu taravatu guruḡari boḡo korana-iaḡirini
nai, ḡomi tu au ḡegu veuravini nuḡanai boḡo
tanuni, ilailana au Tamagu ḡena taravatu gu-
ruḡari akorana-iaḡirini, benamo ḡia ḡena veu-
ravini nuḡanai atanuni kavana. 11 Au na maiḡeri
guruḡa ḡomi bavinimi anina tu, au ḡegu iaku
ḡomi nuḡami ai bene tanu, be ḡomi maki nuḡami
iaku na beḡene vonuvonu-raḡe. 12 Au ḡegu
taravatu guruḡana tu maiḡa, tauḡemi fakami
ai karomi ḡesi boḡono veuravini, au na ḡomi
aura-vinimini kavana. 13 Ma ḡena veuravini
barego lelevaḡina tarimana tu, karona urari ai
ḡena maḡuri gwaina asi eḡabiani, etore-tariani.
Ma ḡena veuravini barego tarimana korikori tu
moḡa, ma boruna ta tu asiḡina maia. 14 Bema
au na kara akiramini veiḡari boḡo veirini nai,
ḡomi tu au ḡatagu. 15 Au na ḡomi tu vetuḡunaḡi-
iaḡovini tarimami asi ma bakiraḡimini, korana
vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana na ḡena vere na
kara eveiani, ḡia tu asi ribana. A ḡomi tu
ḡata batoni, korana au Tamagu ḡenana kara
aseḡaḡirito dagarari mabarari tu, ḡomi varau

avağa-ribamito. 16 Ğomi na au asi ğoğabi-
viriğiguto, senaği au na ğomi ağabi-hidimito, ema
avağa-ruğamito boğono iağo, ğwağwami boğono
vağa-ğorari, ma moğeri tu namo moğo beğene
tanu-vanaği vanaği. Moğesina tu karakara ğoura-
vinirini dagarari au aragu ai Tamagu boğo noğiani
tu, Tamagu na bevinimini. 17 Au ğegu taravatu
guruğana ğomi avinimini tu maiğa, karomi ğesi
boğono veuravini.”

Tanobara tarimari na Iesu ğena mero ğeiau-rakava vinirito

18 “Bema tanobara tarimari na beğe iau-rakava
vinimini nai, boğono riba, au tu ğeiau-rakava
vini-guineguto. 19 Bema ğomi tanobara ğena
tarimarima roğo ğoro tanu tu, tanobara tari-
mari na beğere ura-vinimi, korana ğomi tu ğia
ğeri tarimarima bene. Senaği ğomi tu dia tano-
bara ğena tarimarima. Asiğina. Ğomi tu varau
ağabi-viriğimito, ma tanobara mağurina nuğana
na ağabi-vağimito. Moğa lorinai tanobara tari-
mari na ğeiau-rakavamini. 20 Akiramito guruğana
boğono tuğamaği-tağoa: ‘Vetuğunaği merona na
etuğu-nağiani tarimana asi bevanağiani.’ Bema
au ğevağa-midigu midiguguto, ğomi maki beğe
vağa-midigu midigumini. Bema au ğegu guruğa
ğekorana-iağirito, ğomi ğemi guruğa maki beğe
korana-iağirini. 21 Ğia na maiğeri veiğa asi namori
mabarari ğomi ğemi ai beğe veirini tauna korikori
tu, ğomi na au aragu ğokorana-iağiani nai; korana
au etuğuguto Barauna ğia tu asi ribari. 22 Bere au
asi bara iağoma, ma asi bara guruğa-viniri, ğia tu
asi ğeri rakava. Senaği ğia maitoma ğeri rakava

na tu asi ḡeri raga-maḡuri dabarana. 23 Au eiau-
rakavaguni tarimana na au Tamagu maki eiau-
rakavaiani. 24 Bere au na nuḡa-farevaḡi veiḡari,
tarima tari na roḡosi roḡo beḡene veiri dagarari,
ḡia vefakari ai asi bara veiri, ḡia tu asi ḡeri vei-
rakava. Senaḡi maitoma ḡia na moḡeri nuḡa-
farevaḡi veiḡari tu beḡe ḡitari, ma nuḡanai ḡia
na au ma Tamagu ḡesi tauma ruarua tu ḡeiau-
rakavamani. 25 Senaḡi maiḡeri veiḡa ḡeḡorani
korana tu, taravatu nuḡanai ḡetoreato guruḡana
bene moḡoni ḡana. Mo guruḡa tu iniḡesi ekirani:
'Au tu ḡeiau-rakava-kavaguto moḡo, asi korana
tai.'
26 Vevaḡa-kava Iaukana tu beiaḡomani. Ḡia tu
guruḡa moḡoniri kiraḡi-kiraḡiri Iaukana, Tamagu
ḡenana beiaḡomani. Au na ḡomi ḡemi ai batuḡuani,
Tamagu sevinai batanuni nai tu. Ḡia na au bema
kiraḡi-foforiguni. 27 Ḡomi na maki au roḡo boḡono
kiraḡi-foforigu, korana ḡomi tu au ḡesi tatanuni
tovotovona na veḡata bene."

16

1 "Au na maiḡeri guruḡa akira-varamini, korana
asi aurani ḡemi veḡabidadama na boḡono raka-
veḡita. 2 Iuda tarimari ḡeri rubu na beḡe tore-
veḡitamini. Aba, ḡarona mani eiaḡomani, tau ta na
bevaḡi-masemini nai tu, ḡia mataboru bekirani,
ḡia tu Barau vetuḡunaḡina eiaḡo-viniani. 3 Maiḡeri
veiḡa ḡomi ḡemi ai beḡe veirini korana tu ḡia
na au Tamagu asi ḡeribaiato, ema au maki asi
ḡeribaguto. 4 Senaḡi au na maiḡeri guruḡa tu
nakiravara-guinemi. Be ḡoirai vau tarimarima na

veiḡari ḡemi ai beḡea veirini nai, maiḡeri guruḡa
bakira-varami boḡono tuḡamaḡiri.

Iauka Veaḡa ḡena ḡauvei

Tovotovonai au tu roḡo ḡomi ḡesi tatanuto-
ḡoi naima, maiḡeri guruḡa ḡemi asi akiraḡirito.
5 Senaḡi toma tu etuḡu-mariḡoguto Barauna ḡenai
ma aḡenoḡoi-iaḡoni, ma ta na tu asi odanaḡiguni,
'Ḡoi tu aiḡana oiaḡoni?' asi otoni. 6 Ḡomi
tu maiḡeri guruḡa bakira-varami nai, nuḡami
ḡevekwaraḡini e ḡetaḡitaḡini. 7 Senaḡi moḡoni
akiramini, mai tu ḡomi ḡemi namo uranai ḡomi
vekaravami na araka-ḡerevaḡini, arakani. Ko-
rana tu bema au asi barakani nai, vevaḡa-kava
Iaukana ḡemi ai asi beiaḡomani. Senaḡi bema au
baiaḡoni nai tu, ḡemi ai batuḡu-iaḡomaiani. 8 Ma
ḡia beiaḡomani nai, mai tanobara tarimari ḡeri
vei-rakava ma Barau ḡena vei-iobukaiobuka ema
Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini aniri
bevaḡa-fofori ginikaurini. 9 Ḡeri vei-rakava tauna
korikori tu, au asi ḡevaḡa-moḡoniguni. 10 Barau
ḡena vei-iobukaiobuka tauna korikori tu maiḡa,
au tu Tamagu ḡenai aiaḡoni, be asi ma boḡo ḡita-
ḡenoḡoiguni. 11 Ema Barau na tanobara tarimari
bekota-vinirini anina tu maiḡea, mai tanobara
verena tu varau ekota-viniato.

12 Dagara vovoka roḡo aurani nakira-varami,
senaḡi mabarari maitoma tu asi ilaila boḡo
tuḡamaḡi-fakarini e asi boḡo ḡabi-raḡerini.
13 Senaḡi guruḡa moḡoni Iaukana beiaḡomani,
ḡia na vau ḡomi beḡori-kaumini, benamo guruḡa
moḡoniri boḡo ribarini. Korana ḡia tu dia tauḡena
ḡena tuḡamaḡi guruḡari bekiraḡirini. Asiḡina.

Ḡia tu au ḡeguna beseḡaḡini guruḡari moḡo
bekiraḡirini. Ema gabivau beḡe ḡorani dagarari
bekiravara-guinemini. 14 Ḡia na au bevaḡa-
raḡeguni, korana au ḡeguna beḡabirini guruḡari
ḡomi bekira-varamini. 15 Au Tamagu ḡena dagara
mabarari tu au ḡegu. Moḡesi naima au bakira,
'Ḡia na au ḡeguna beḡabirini guruḡari ḡomi bekira-
varamini.' "

"Ḡemi nuḡa-midigumidigu tu iaku verere ai beḡe iaḡoni"

16 "Ḡaro asi manaḡa nuḡanai, ḡomi na au asi ma
boḡo ḡitaguni, ma ḡaro asi manaḡa murinai tu,
ma boḡo ḡitaguni. [Korana au tu Tamagu ḡenai
aiaḡoni.]" 17 Benamo ḡena mero kotari tauḡeri
vefakari ai moḡo ḡeguruḡa-guruḡato, ḡekirato,
"Mai ḡia na tu kara ekiraḡiani, ekirani, 'Ḡaro asi
manaḡa nuḡanai au asi ma boḡo ḡitaguni, ma ḡaro
asi manaḡa murinai tu ma boḡo ḡitaguni,' e ma
ekirani, 'Korana au tu Tamagu ḡenai aiaḡoni?' "
18 Moḡesina naima ḡekirato, "Mai ḡia na tu kara
ekiraḡiani, ekirani, 'Ḡaro asi manaḡa' etoni? Ḡita
asi taribani ḡia na tu kara ekiraḡiani!"
19 Iesu eribato, ḡena mero ḡeri ura tu ḡedanaḡia
ḡetato-ḡoi, naima ḡia na evaḡa-guruḡarito, eki-
rato, "Ḡomi tu tauḡemi ḡereḡami au na kara baki-
raḡia vedare-mutukana ḡoveini ei? Au bakira,
'Ḡaro asi manaḡa nuḡanai asi ma boḡo ḡitaguni,
ma ḡaro asi manaḡa murinai tu ma boḡo ḡitaguni,'
basi anina ḡovetauani? 20 Moḡoni akiramini,
ḡomi tu boḡo taḡini e boḡo taḡi-vanoro vanoroni,
senaḡi tanobara tarimari tu beḡe iakuni, beḡe
verereni. Ḡomi tu boḡo nuḡa-midigu midiguni,

senaḡi ḡemi nuḡa-midigumidigu tu iaku verere
ai beḡe iaḡoni. 21 Vavine ta mero nevaḡa-
maḡuria ḡana tu, emidigumidiguni, korana ḡena
ḡabi aoana eraḡasini. Senaḡi mero emaḡurini
nai, ḡenai mo midigumidigu tu etuḡa-rekwaiani,
korana mero ta tanobarai varau bevaḡa-maḡuria
iakunai. 22 Ḡomi maki moḡesina: Toma tu
ḡonuḡa-midigu midiguni, senaḡi au na ma baḡita-
ḡenoḡoimini, be ma boḡo iakuni. Ma tarima ta na
ḡomi ḡemi mo iaku tu asi ilaila ḡemina ma beḡabi-
veḡitaiani.

23 Ma mo ḡaro ai ḡomi na au dagara ta asi
ma boḡo noḡiguni. Moḡoni akiramini, au aragu
ai karakara boḡo noḡirini dagarari mabarari, au
Tamagu na bevinimini. 24 Beiaḡoma mo init-
oma, ḡomi na au aragu ai dagara ta roḡosi roḡo
boḡoro noḡia. Au aragu ai boḡono noḡi-raḡe, be
boḡono doḡari; benamo nuḡami iaku na beḡene
vonuvonu-raḡe."

Iesu na tanobara ḡena seḡuka evaḡa-ketoato

25 "Maiḡeri guruḡa au na ḡomi ḡemi tu barabore
ai akiraḡirini, senaḡi ḡaro ḡoirai tu barabore ai
asi ma bavaḡa-guruḡamini. Ḡoirai vau au Tam-
agu varina tu ḡemi bakiraḡi-fofori ginikauani.
26 Mo ḡaro beraḡasini nai, ḡomi tu au aragu
ai boḡo noḡinoḡini. A au tu asi akirani, au
na ḡomi urami ai Tamagu banoḡiani; 27 korana
Tamagu tauḡena na ḡomi eura-vinimini. Ḡomi
eura-vinimini, korana ḡomi na au ḡoura-viniguni,
ema ḡovaḡa-moḡoniguni, au tu Barau ḡenana

aiağomato. 28 Au tu Tamagu sevina na mai tano-
bara ğana amariğoto. Ma toma tu mai tanobara
aiağuiani, Tamagu ğenai ma ağenoğoi-iağoni."
29 Ğena mero na ğevağa-guruğaiato, ğekirato,
"Oğitaiani, toma ğoi tu oguruğa-fofori ginikauni,
asi oguruğa-baraboreni. 30 Toma ğai ğama riba-
korikorini, ğoi tu dagara mabarari ma ribamu.
Tarima ta na nedanağimu betoni vedanağina
maki, ğoi na tu boriba-guineani. Moğa lorinai
ğavağa-moğonimuni, ğoi tu moğoni Barau ğenana
oiağomato."
31 Iesu na evağa-veserito, ekirato, "Mai vau
ğovağa-moğoniguni, ei? 32 Moğoni, ğarona mani
eiağomani, varau berağasi, ğomi tu boğo raga-
rovorovoni, tata ğemi ura ragana boveini, be-
namo au tu ğereğagu boğo iağui-momorağiguni.
Senaği au tu dia ğereğagu, korana Tamagu tu
au sevigu ai. 33 Au aurani, au ğegu ai boğono
kafakau, be au ğegu ai maino boğono ğabi
uranai, au na maiğeri guruğa ğomi bakira-varami.
Mai tanobarai ğotanuni nai, midigumidigu boğo
ğoitağoani. Senaği boğono kokore! Au na tano-
bara ğena seğuka avağa-ketoato."

17

Iesu ğena ğuriğuri

1 Iesu moğesi eguruğa-ğosito murinai, egaga-
rağeto, guba eğitaiato, benamo ekirato, "Tamagu,
horana tu maiğa. Natumu marevana baregona
novağa-foforia, be Natumu na ğoi marevamu
baregona maki bene vağa-foforia. 2 Korana ğoi
na maoro ğia oviniato, tarimarima mabarari

ḡia ḡena veḡitaḡau gaburenai beḡene tanu. Be
ḡoi na ḡia oviniato tarimari mabarari maḡuri
vanaḡivanaḡi bene viniri. 3 Maḡuri vanaḡivanaḡi
tu maiḡa: Maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabiani tari-
mari mabarari beḡene riba, Barau moḡonimu tu
ḡoi sebomu kwariḡutu moḡo, ema Iesu Keriso
beḡene ribaia. Iesu Keriso tu ḡoi na otuḡuato
tanobara ḡana. 4 Au na ḡoi tanobarai bavaḡa-
raḡemu. Ḡoi na oviniguto bana veia otato
ḡauveina varau bavaḡa-koria. 5 Tama, tanobara
roḡosi bere vesina ema au maki roḡo ḡoi ḡesi
atanuto-ḡoi nuḡanai, au ḡegu ai tu mareva bareg-
ona etanuto-ḡoi. Toma aurani, mo mareva ḡoi
tauḡemu ḡoiramu ai ḡegu ai novaḡa-foforia."

Iesu ḡena mero ḡeri eḡauḡauto

6 "Tanobara maḡurina nuḡana na oḡabi-
vaḡirito, benamo oviniguto tarimari ḡeri ai
ḡoi tu avaḡa-foforimuto. Moḡeri tu ḡoi ḡemu
tarimarima, ḡoi na au oviniguto. Ma ḡia na
ḡoi ḡemu guruḡa ḡekorana-iaḡiato. 7 Toma ḡia
beḡe riba, ḡoi na oviniguto dagarari mabarari
tu ḡoi ḡemuna moḡo ḡeiaḡomato. 8 Korana
ḡoi na oviniguto guruḡari mabarari akira-
vararito. Ḡia na mo guruḡa mabarari ḡeḡabi-
raḡerito, ma ḡeriba-maoroto, au tu ḡoi sevimu
na aiaḡomato. Ema ḡevaḡa-moḡoniani, au ḡoi na
otuḡu-iaḡomaguto.
9 Au tu ḡia ḡeri aḡuriḡurini. Au tu dia mai tano-
bara maḡurinai ḡetanuni tarimari ḡeri aḡauḡauni.
Senaḡi au oviniguto tarimari ḡeri aḡauḡauni, ko-
rana ḡia tu ḡoi ḡemu tarimarima. 10 Au ḡegu tari-
marima mabarari tu ḡoi ḡemu tarimarima. Ema

ḡoi ḡemu tarimarima mabarari tu au ḡegu tari-
marima. Ema ḡia ḡerina au aragu evaraḡeni, ko-
rana au ḡegu mareva baregona ḡevaḡa-foforiani.
11 Au tu ḡoi ḡemu ai aiaḡosini, mai tanobarai
asi batanu-rovaḡini. Senaḡi ḡia tu tanobarai
roḡo beḡe tanuni. Tamagu Veaḡamu, ḡoi na au
oviniguto tarimari ḡoi aramu seḡukana na bono
ḡitaḡauri. Be ḡia mabarari beḡene sebona, ḡita
taura ruarua kavana. 12 Au tanobarai roḡo ḡia
ḡesi atanuto-ḡoi nuḡanai, ḡoi aramu seḡukana na
ḡia anariḡaurito-ḡoi. Ḡoi na au oviniguto tari-
mari tu aḡitaḡau-ginikaurito, be ta asi erekwarek-
wato; bene rekwarekwa tauna moḡo, moḡoni
erekwarekwato, Buka Veaḡai ḡetoreato guruḡana
vaḡa-moḡonina ḡana.

13 Senaḡi toma au tu ḡoi ḡemu ai aiaḡosini.
Au tu roḡo tanobarai maiḡegu nuḡanai, maiḡeri
guruḡa bakiraḡiri, au ḡegu iaku e verere na ḡia
nuḡari bene vaḡa-vonuvonu raḡeri ḡana. 14 Ḡoi
ḡemu guruḡa au na ḡia varau avinirito. Ma
tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari na ḡeiau-
rakavarini, korana ḡia toma tu dia mai tanobara
tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara
tarimagu. 15 Au tu dia ḡia mai tanobara na bono
ḡabi-vaḡiri ḡuriḡurina aveini. Senaḡi anoḡimuni,
bono nariḡauri, be Tarima Rakavana, Satani, na
asi bene ḡabiri atoni. 16 Ḡia tu dia mai tano-
bara tarimari, au kavana, au tu dia mai tano-
bara tarimagu. 17 Ḡoi ḡemu guruḡa moḡonina
na novaḡa-veaḡari; ḡoi ḡemu guruḡa tu moḡoni.
18 Ḡoi na tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari
fakari ai au otuḡu-toḡaguto ilailanai, au na ḡia

maki tanobara mağurinai roğo ğetanuni tarimari
vekaravari ai batuğu-toğari. 19 Ğia urari ai au
tauğegu avevağa-veağani, be ğia maki beğene
veağa-korikori."

Iesu eğuriğurito veğabidadama tarimari mabarari ğeri

20 "Au tu dia ğia ğena mero ğereğari ğeri moğo
ağauğauni. Asiği. Au tu ğia na vari beğea fiuani
nai, au beğe vağa-moğoniguni tarimari mabarari
maki ğeri ağuriğurini. 21 Be ğia mabarari sebonai
beğene iağo, Tama, ğoi au nuğagu ai otanuni ema
au ğoi nuğamu ai atanuni ilailana. Moğesi kavana
au aurani, ğia maki beğene sebona moğo, ma
ğita nuğarai beğene tanu, be tanobara mağurinai
roğo ğetanuni tarimari beğene riba, au tu ğoi na
otuğu-mariğoguto. 22 Ğoi na au mareva bareg-
ona oviniguto dagarana ğia avinirito, ğia sebonai
beğene iağo uranai, be ğita taura ruarua sebona
kavana, ğia maki beğene sebona. 23 Au ğia
nuğari ai, ma ğoi au nuğagu ai, be ğia maki
beğene sebona-kwariğuto korikori. Benamo mo-
nana tanobara mağurinai roğo ğetanuni tarimari
beğene riba, au tu ğoi na otuğu-iağomaguto, ema
beğene riba maki, ğoi na ğia oura-vinirini au
oura-viniguni kavana.

24 Tama, au ğegu ura baregona tu, au ainai
batanuni, au oviniguto tarimari maki au ğesi,
be monai bağana tanu, be au mareva baregona
oviniguto marevana beğene ğitaia. Mo mareva
oviniguto, korana au ğoi na tu tanobara roğosi
roğo boro veia nuğanai veğata oura-viniguto.
25 Tamagu o, ğoi tu vei-iobukaiobuka Baraumu,

tanobara mağurinai ğetanuni tarimari na ğoi asi
ğeribamuto. A au na tu ğoi aribamuto, ema
au ğegu mero maiğeri tu beğe riba, au tu ğoi
na otuğu-mariğoguto. 26 Ğoi aramu ğia akira-
vararito, e roğo bakirağı-foforiani. Korana mo-
nana au oura-viniguni veuravinina ğia nuğari ai
betanuni, ema au maki ğia nuğari ai batanuni."

18

Iesu tuari tarimari na ğeğabiato

1 Iesu na mo ğauğau ekirağı-ğosiato murinai,
ğena mero ğesi ğerakato. Ğeiağoto, Kidron
ğarukana na ğeraka-vanağito, reke ta ğana.
Monai tu vamoka ta, ma ğena mero ğesi mo
vamoka nuğana na ğeraka-toğato. 2 Iudas, Iesu
erevaiato tarimana, maki mo gabu tu ma rib-
ana, korana Iesu ma ğena mero ğesi monai ğaro
vovoka ğetanu-vegogoto-ğoi. 3 Moğesina naima
Iudas na Roma vetari tarimari e Rubu Veağa
ğitağauna tarimari tari eğoririto. Mo Rubu Veağa
ğitağauna tarimari tu Rubu Veağa vereri baregori
e Farisea tarimari na ğetuğurito. Benamo mo va-
moka ğana ğeiağoto, ma tosiri, ma lamefari, ema
ma ğeri vetari farefareri. 4 Iesu tu ribana guine,
ğia ğenai kara beğe ğorani dagarari mabarari,
naima eiağoto seviri ğana, benamo edanağirito,
ekirato, "Ğomi na tu deikara ğovetauani?"

5 Ğia ğevağa-veseto, ğekirato, "Iesu, Nasareta
tarimana." Iesu na ekirarito, ekirato, "Tari-
mana tu au." Ma Iudas, Iesu erevaiato tari-
mana, maki ğia ğesi monai ruğatağo. 6 Iesu na
ekirarito, ekirato, "Tarimana tu au," etato nai,

ḡia mabarari ḡeruḡa-ḡenoḡoito, benamo tano ai
ḡeketo-tarito. 7 Iesu na ma edanaḡi-ḡenoḡoirito,
ekirato, "Ḡomi na tu deikara ḡovetauani?" Be-
namo ḡia ḡekirato, "Iesu, Nasareta Tarimana."
8 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, "Au na bakirami, ta-
rimana tu au. Bema ḡomi tu au moḡo ḡovetauguni
nai, maiḡeri tarima ḡotuḡuri, ḡeraka." 9 Moḡesi
ekirato, korana ḡia ḡena guruḡa tovotovonai eki-
raḡiato guruḡana bene moḡoni ḡana, ekirato, "Au
oviniguto tarimari tu sebona ta maki asi avei-
rekwa-rekwaiato."

10 Ma nuḡanai Simona Petero ḡimanai tu vetari
baḡana ta. Mo vetari baḡana einu-vaḡiato, edav-
eato, benamo Rubu Veaḡa verena baregona ḡena
vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana seḡana aroribana
ebasi-vaḡiato. Mo vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana
arana tu Malko. 11 Benamo Iesu na Petero
ekiraiato, ekirato, "Ḡoi na mani vetari baḡana
faosinai noḡura-toḡaia! Au Tamagu na bevinigu
midigumidigu bedina tu asi bana niua, ei?"

Iesu Anas ḡenai ḡeḡori-iaḡoato

12 Benamo vetari tarimari ma ḡorikauri ta-
rimana ema Iuda tarimari ḡeri Rubu Veaḡa
ḡitaḡauna tarimari na Iesu ḡeḡabiato, benamo
ḡebarubaruato, 13 benamo Anas ḡenai ḡeḡori-iaḡo
guineato, korana Anas tu Kaiafas ḡena taḡama.
Kaiafas na Anas natuna vavinena eḡaraḡoato.
Kaiafas tu Rubu Veaḡa verena baregona mo
laḡani ai. 14 Kaiafas na Iuda tarimari esisiba-
vinirito, ekirato, "Namona tu tarima sebona ta
moḡo tarimarima mabarari urari ai bene mase."

Petero na Iesu ekira-ḡuniḡauato

Mataio 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luka 22:55-57

15 Simona Petero e Iesu ḡena mero ta na tu Iesu
ḡeraka-ḡiuato. Rubu Veaḡa verena baregona tu
ma ribana, mo Iesu ḡena mero moḡa. Moḡesi
nai ḡia maki Iesu ḡesi evaḡa-rakatoḡa sebona-
iato, Rubu Veaḡa verena baregona ḡena numa
maḡuna nuḡanai Kota gabunai. 16 Senaḡi Petero
tu ḡatama-boka murikanai moḡo eruḡato. Ma
mo Iesu ḡena mero, Rubu Veaḡa verena bareg-
ona na eribaiato merona, ma eḡenoḡoito, ben-
amo ḡatama-boka eḡita-ḡauato ḡuiatona ea vaḡa-
guruḡaiato, ma Petero eḡori-toḡaiato. 17 Benamo
ḡatama-boka eḡita-ḡauato ḡuiatona na Petero
ekiraiato, ekirato, "Ḡoi maki mai tarima ḡena
mero ta, ene?" Petero evaḡa-veseto, ekirato,
"Asiḡina, au tu asiḡi." 18 Mo gabu faraka na
eḡabiato, be vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimari ema
Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari na tu karava
ta ḡetutuato. Benamo mo karava ḡeruḡa-
ḡeḡeraḡiato, ḡevetunuto-ḡoi. Petero maki ḡia
seviri ai eruḡato ma evetunuto-ḡoi.

Rubu Veaḡa verena baregona na Iesu edanaḡiato

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luka 22:66-71

19 Mo horai tu Rubu Veaḡa verena baregona na
Iesu edanaḡiato, Iesu ḡena mero e ḡena vevaḡa-
riba evedanaḡi-iaḡirito. 20 Iesu na evaḡa-veseato,
ekirato, "Au tu tarimarima ḡutuma-bara ḡoirari
ai aguruḡa-foforito. Au tu vanaḡivanaḡi Iuda
tarimari ḡeri rubu ai ema Rubu Veaḡa nuḡari ai

avevaḡa-ribato-ḡoi, ma Iuda tarimari ḡema-raka-
vegogoni gaburi ai, au asi aguruḡa-vekuretoḡato.
21 Kara dainai au odanaḡiguni? Mo au aguruḡato
ḡeseḡaḡiguto tarimari noa danaḡiri, ḡia ma ribari
au na kara akiravara-vinirito."

22 Iesu moḡesi eguruḡato nai, Rubu Veaḡa
ḡitaḡauna tarimana ta ḡia sevinai eruḡa-taḡoto-
ḡoi, monana Iesu ḡoirana eforo-bubuḡauato. Ben-
amo Iesu ekiraiato, ekirato, "Ḡoi mai Rubu Veaḡa
verena baregona tu maniḡesi ovaḡa-guruḡaiani?"
23 Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, "Bema au na
guruḡa rakavana ta bakiraḡia nai, nokiraḡia,
kamara guruḡa rakavana! Senaḡi bema au tu
baguruḡa-korikori, kara dainai boforogu."

24 Benamo Anas na Iesu roḡo varo na barubaru
Rubu Veaḡa verena baregona Kaiafas ḡenai
etuḡu-iaḡoato.

Petero na Iesu ma ekira-ḡuniḡau ḡenoḡoiato
Mataio 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luka 22:58-62

25 Simona Petero tu roḡo ruḡataḡo karavai
evetunuto-ḡoi. Benamo karava sevinai ḡeruḡa-
vegogoto tarimari na ḡedanaḡiato, ḡekirato, "Ḡoi
maki ḡia ḡena mero ta, ene?" Petero evekira-
ḡuniḡauto, ekirato, "Asiḡina, au tu asiḡi."

26 Rubu Veaḡa verena baregona ḡena ve-
tuḡunaḡi-iaḡovini tarimana ta tu mo Petero na
seḡana ebasi-vaḡiato tarimana garagarana ta,
ḡia ekirato, "Au atuḡamaḡini tu, ḡoi maki ḡia
ḡesi mo vamoka nuḡanai aḡitamuto banaḡu,
ene?" 27 Petero ma evekira-ḡuniḡau ḡenoḡoito, ma
nuḡanai asikauna tu kokoroku egoḡito.

Iesu Pilato ḡoiranai

Mataio 27:1-2 ema 27:11-14; Mareko 15:1-5; Luka 23:1-5

28 Benamo Iuda tarimari na Iesu Kaiafas sev-
ina na ḡeḡori-iaḡoato Roma ḡeri gavana ḡena
numa barana ḡana. Mo tu varau ekini-mama
mamato-ḡoi. Ma Iuda tarimari tu asi ḡeurato,
Roma ḡeri gavana ḡena numai beḡene raka-toḡa,
korana ḡekirato, veiareva, asi rakavari, beḡene
tanu. Ḡia ḡeri ura tu Pasova o mase aneruna na
Isaraela tarimari evanaḡirito moḡo asi evaḡirito
verekona beḡene ḡania veḡata. 29 Benamo Pi-
lato ḡeri ai eraka-rosito, benamo ekirato, "Mai
tarima boḡo ḡabi-iaḡomaia ḡena kerere korana
tu kara?" 30 Ḡia na ḡevaḡa-veseato, ḡekirato,
"Bema ḡia veiḡa rakavari asi bere vei nai tu, ḡoi
ḡemu ai asi baḡara ḡabi-iaḡomaia." 31 Benamo
Pilato na ekirarito, ekirato, "Ḡoḡabia, ma ḡoḡori-
iaḡoa, benamo ḡemi taravatu ekirani ilailanai ḡoa
vaḡa-kotaia." Moḡesi naima Iuda tarimari na
Pilato ḡekiraiato, ḡekirato, "Ḡai ḡema taravatu
na tu maoro asi evinimani, tarima ta baḡana
vaḡi-masea." 32 Maiḡa eḡorato anina tu, Iesu na
ḡia aiḡesina bemaseni ekiraḡiato guruḡana bene
moḡoni ḡana.

33 Benamo Pilato numa barana ḡana ma
erakatoḡa-ḡenoḡoito, bena Iesu ekeaiato, ma
edanaḡiato, "Ḡoi tu Iuda tarimari ḡeri vere ba?"
34 Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, "Ḡoi maniḡesi
au okiraḡini tu tauḡemu nuḡamu siga moḡo ogu-
ruḡani ba tarima tari na beḡe kira-varamu gu-
ruḡana." 35 Pilato evaḡa-veseto, ekirato, "Be,
au tu Iuda tarimagu, ei? Ḡoi tu ḡemu tanobara

tarimari na ema Rubu Veaḡa vereri na beḡe
ḡabi-iaḡomamu, au beḡema vinigu. Ḡoi tu kara
kererena oveiato?” 36 Iesu na evaḡa-veseato,
ekirato, “Au ḡegu Basileia tu dia mai tanobara
dagarana. Bere au ḡegu Basileia mai tanobara
nuḡanai bere vetore e bere ruḡa nai tu, au ḡegu
vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimari ḡere variḡisi, Iuda
tarimari ḡesi ḡere vevaḡi, ma tarima ta maki asi
bere ilaila, Iuda tarimari ḡimari ai bere toregu.
Senaḡi au ḡegu Basileia tu dia mai tanobara
nuḡanai eruḡani.” 37 Pilato na moḡesina naima
Iesu edanaḡiato, ekirato, “Be ḡoi tu vere ba?”
Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoi okirani au vere
otoni tu moḡoni oguruḡani. Au tanobarai ama
maḡurito tauna korikori, guruḡa moḡonina bana
vaḡa-foforia ḡana. Guruḡa moḡoninai ḡetanuni
tarimari mabarari na au garogu tu ḡeseḡaḡiani.”
38 Pilato ekirato, “Guruḡa moḡonina tu kara?”

Iesu bene mase guruḡana

Mataio 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luka 23:13-25

Moḡesi eguruḡato murinai, ma eraka-rosito
Iuda tarimari ḡeri ai, benamo ekirarito, eki-
rato, “Au na mai tarima ḡenai rakava ta tu asi
badoḡaria. 39 Senaḡi ḡomi ḡemi veiḡa ta tu iniḡesi,
Pasova verekona ḡaronai, dibura tarimana ta
bana tuḡu-vaḡia. Be ḡomi ḡourani tu, ḡemi Iuda
tarimari ḡeri vere natuḡu-vaḡia, ba?” 40 Benamo
ḡia mabarari ḡekoḡoto, ḡekirato, “Asiḡina! Ḡia tu
asiḡi! Senaḡi Barabas.” A Barabas tu elemato-ḡoi
e evevaḡito-ḡoi naima ḡediburaiato.

19

1 Moḡesi naima Pilato na Iesu eḡabiato, vetari
tarimari o soldia evinirito, benamo ḡekwariato.
2 Ema soldia na varovaro ma giniri dagarana
ḡebito-ḡeḡeraḡiato, korona noḡa ḡeveiato, ben-
amo Iesu debanai ḡetore-kauato. Ema dabuḡa
maukana kakakakana na ḡevaḡa-dabuḡaiato.
3 Benamo ḡoirana ḡana ḡeraka-kavito, benamo
ḡekiraiato, ḡekirato, “Iuda tarimari ḡeri Vere, ḡaro
namona!” Benamo ḡoirana ma ḡeforoato.

4 Pilato ma eraka-rosito Iuda tarimari ḡeri
ai, benamo ekirarito, ekirato, “Ḡoḡitaia, au na
ḡia ḡomi ḡoirami ai ama ḡori-rosiani anina tu
nama vaḡa-ribami, au na ḡia ḡenai rakava ta
tu asi badoḡaria.” 5 Benamo Iesu ema raka-
rosito, debana tu ma koronana, ḡau ma giniginina
ḡevatoato dagarana, ema dabuḡa kakakakana
maki roḡo etogi-taḡoato-ḡoi. Benamo Pilato na
Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ḡoḡitaia, tari-
mana tu maiḡa.”

6 Moḡesi Rubu Veaḡa vereri baregori ma
ḡeri vetuḡunaḡi-iaḡovini tauri na ḡeḡitaiato nai,
ḡefararato, ḡekirato, “Ḡovaḡa-satauroa! Ḡovaḡa-
satauroa!” Benamo Pilato na ekirarito, ekirato,
“Ḡomi tauḡemi na ḡoḡabi-iaḡoa, ma ḡoa vaḡa-
satauroa, korana au na ḡia ḡenai kerere ta asi
badoḡaria.” 7 Ma Iuda tarimari na ḡevaḡa-
veseato, ḡekirato, “Ḡai tu ma ḡema taravatu,
ma ḡai ḡema taravatu ekirani, ḡia tu bene mase
veḡata, korana ḡia tu tauḡena moḡo Barau Natu-
nai bevevaḡa-iaḡo.”

8 Pilato na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, egari-
rakava rakavato. 9 Benamo numa baregonai
ma eraka-toḡato, benamo Iesu ekiraiato, eki-
rato, “Ḡoi tu ainana oiaḡomato, ei?” Senaḡi
Iesu na asi evaḡa-veseato. 10 Benamo Pilato na
ekiraiato, ekirato, “Ḡoi tu asi ourani au vaḡa-
vesegu ei? Ḡoi asi ribamu au tu ma ḡegu seḡuka
ḡoi bavaḡa-sataurumuni, e ma ḡegu seḡuka ḡoi
batuḡu-vaḡimuni?” 11 Iesu evaḡa-veseto ekirato,
“Bere Barau na guba na ḡoi seḡuka asi bere
vinimu nai tu, toma au ḡoi ḡemu seḡuka gaburenai
asi bara ritoḡo. Moḡa lorinai, au eḡabiguto ma
ḡoi ḡimamu ai etoreguto tarimana, ḡena rakava
tu barego lelevaḡi”. 12 Pilato na mo guruḡa
eseḡaḡiato, benamo dabara evetauto-ḡoi, ḡena
ura Iesu bene tuḡu-vaḡia. Senaḡi Iuda tarimari
roḡo ḡekoḡoto-ḡoi, ḡekirato-ḡoi, “Bema ḡoi na
mai tarima botuḡu-vaḡiani nai, ḡoi tu dia Kaisara
ḡatana. Kamara tarima tauḡena evekiraḡini vere
etoni, ḡia na tu Kaisara, Roma ḡeri vere, ekira-
fitoḡaiani.”

13 Pilato na mo guruḡa eseḡaḡiato, benamo Iesu
ema ḡori-rosiato, benamo eiaḡoto, Kota eseḡaḡini
tarimana ḡena sea ai ea tanukauto. Mo gabu tu
“Fore Touraḡena” ḡetato-ḡoi. Ma Heberu garonai
tu “Gabata.” 14 Mo ḡaro tu Pasova o Iuda tarimari
mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona
ḡana rovinatore ḡarona, ma horaḡauna 12 koloko
tu varau eḡabiato. Benamo Pilato na Iuda
tarimari ekirarito, ekirato, “Ḡoboḡe, ḡemi vere
iomaiḡa!” 15 Senaḡi ḡia tu ḡefararato, ḡekirato,
“Ḡoḡabi-veḡitaia! Ḡoḡabi-veḡitaia! Ḡoa vaḡa-

satauroa!” Pilato na ma edanağirito, ekirato,
“Ğomi ğemi vere tu navağa-satauroa, ei?” Rubu
Veağa vereri baregori ğevağa-veseto, ğekirato,
“Kaisara ğereğana moğo ğai ğema vere, ma vere
boruna ta tu asiğina.” 16 Benamo Pilato na Iesu
ğia ğimari ai etore-kauato beğene vağa-satauroa
ğana.

Iesu ğevağa-satauroato
Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43

Benamo vetari tarimari o soldia na Iesu
ğeğabiato, ğeğori-iağoato. 17 Ma Iesu na ğena
satauro efağa-vaisiato, eraka-rosito, eiağoto gabu
arana “Deba Ğavana Gabuna” ğana. Heberu
garonai mo gabu arana tu “Golgota”. 18 Mo
gabu ai ğia na Iesu ğevağa-satauroato tarima
ruarua ğesi; ta tavi tai, ta tavi tai, ma Iesu tu
nuğanai. 19 Ma Pilato na guruğa tari ğau lefalefa
tai etorerito, benamo satauro tuğunai ğeikoko-
kafakauato. Etorerito guruğari tu maiğeri, “IESU,
NASARETA TAUNA, IUDA TARIMARI ĞERI VERE.”
20 Mo guruğa tu Heberu garo ai, e Roma garo
ai, ema Grik garo ai etorerito. Iesu ğevağa-
satauroato gabuna tu vanuğa baregona sevinai,
be Iuda tarimari vovoka na mo guruğa debana
ğeiaviato. 21 Benamo Rubu Veağa vereri baregori
na Pilato ğekiraiato, ğekirato, “ ‘Iuda tarimari ğeri
Vere’ tu asi notorea, senağı iniğesi notorea, ‘Ğia
ekirato, au tu Iuda tarimari ğeri Vere.’ ”

22 Ma Pilato na evağa-veserito, ekirato, “Kara
au na batorea guruğana tu batorea veğata.”

23 Vetari tarimari na Iesu ğevağa-satauroato
murinai, ğena dabuğa ğeğabirito, ma karava va-
sivasi ğeveirito, benamo vetari tarimari na ğeri
sebori sebori ğeğabito, ma vei-gabigabi dabuğana
tu ğeiağuiato. Korana vei-gabigabi dabuğana tu
dabuğa sebona na moğo ğeturiato. A ğia tu
dia dabuğa vesavesari vovoka ğeturi-kavikavito
vau ğeveiato dabuğana. 24 Moğesina naima
tauğeri fakari ai ğeguruğa-vegogoto, ğekirato,
"Asi sidarea, senağı laki ğerena ta siveia, bewinini
tarimana na mo dabuğa bene ğabia uranai."
Mai veiğa ğeveiato tauna korikori tu, Buka
Veağai ğetorerito guruğari beğene moğoni ğana,
maiğesi ekirani, "Au ğegu dabuğa ğia fakari ai
ğekaravarito, ema au ğegu dabuğa uranai laki
ğerena ta ğeveiato." Moğesi naima vetari tarimari
na maiğeri veiğa ğeveirito.

25 Iesu ğena satauro koranai tu vavine vasivasi
(4) ğeruğa-tağoto-ğoi: Iesu sinana, e Iesu sinana
tarina vavinena, e Maria, Klopa ğarağona, ema
Maria, Magadala vanuğana vavinena. 26 Iesu na
sinana e Iesu na eura-viniato-ğoi merona monai
ruğatağo eğitarito, benamo Iesu na sinana ekira-
iato, ekirato, "Natumu merona maniğa." 27 Ema
ğena mero ekiraiato, ekirato, "Sinamu maniğa."
Mo ğaro na evesinato, Iesu ğena mai mero na Iesu
sinana ğena numa ğana eğori-iağoato, benamo
enariato-ğoi.

Iesu ğena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49

28 Moḡa murinai Iesu eribato, ḡena ḡauvei
mabarari tu varau bevaḡa-koriri. Ma Buka Veaḡai
ḡetoreato guruḡana bene moḡoni uranai ekirato,
“Au bokagu bekoke.” 29 A gwaḡutu ta nuḡanai tu
vine nanuna mamakina monai toretaḡo. Nanu
erimaiani dagarana mo vine nanuna mamakinai
ḡeduḡi-fereiato. Ma vine nanuna mamakina na
evonuto, benamo isopo legana dudunai ḡetore-
kauato, benamo ḡeduḡi-varaḡeato, Iesu bokanai
ḡetore-kauato. 30 Iesu na mo vine nanuna ma-
makina eniuato, benamo ekirato, “Bema-kori.”
Ma debana eḡero-riḡoto, benamo tauḡanina na
ḡia iaukana eraka-vaḡito, emaseto.

Soldia ta na Iesu sebina egwanuato

31 Mo ḡaro moḡa tu rovinatore ḡarona, ko-
rana beboḡini ma belaḡanini tu Sabadi veaḡana
baregona ta mo Pasova o Iuda tarimari mase
aneruna na evanaḡirito moḡo verekona ḡarori
nuḡari ai. Moḡa lorinai Iuda tarimari asi ḡeurato,
mo Sabadi veaḡana baregonai mase tarimari
tauḡaniri satauro tuḡunai beḡene tanu. Moḡesi
naima Pilato ḡenogiato, Iesu ema mo tarima
ruarua kwakuri beḡene kwari-koruri, benamo sa-
tauro tuḡuna na beḡene ḡabi-riḡori. 32 Moḡa lori-
nai vetari tarimari ḡeiaḡomato, benamo ḡevaḡa-
satauro debaiato tarimana kwakuna ḡekwari-
koruato, ma tarima vaḡa-ruaruana Iesu ḡesi
ḡevaḡa-sataurоato moḡa maki moḡesi ḡeveiato.
33 Senaḡi Iesu ḡenai ḡeiaḡomato nai, Iesu tu va-
rau emaseto ḡeḡitaiato, be kwakuna asi ḡekwari-
koruato. 34 A vetari tarimana ta na moḡo Iesu se-
bina garaḡota na egwanuato. Benamo asikauna

mo egwanuato gabuna na rara e nanu ḡevebuburosito.
35 Maiḡa eḡitaiato tarimana na evari-fiuato, ma ḡia ḡena vevarifiu tu moḡoni. Ḡia ma ribana, ḡia tu eguruḡa-korikorini, ma ḡia na ekiraḡi-foforiani anina tu, ḡomi na maki boḡono vaḡa-moḡonia
ḡana. 36 Maiḡeri veiḡa ḡeveirito korana tu, Buka Veaḡai ḡetorerito guruḡari beḡene moḡoni, ekirani, "Ḡia tu turiḡana sebona ta maki asi beḡe lau-
koruani." 37 Ma Buka Veaḡai etoreato guruḡana ta tu maiḡesi ekirani, "Sebina ḡegwanuato tarimana ḡenai ma beḡe boḡe-raḡeni."

Iesu ḡeguriato
Mataio 27:57-61; Mareko 15; 42-47; Luka 23:50-56

38 Maiḡa murinai Iosefa, Arimatea tarimana, na Pilato enoḡiato, Iesu tauḡanina bene ḡabia ḡana. Pilato na maoro eviniato, benamo eiaḡoto, Iesu tauḡanina ea ḡabiato. Iosefa tu Iesu ḡena mero ta, senaḡi Iuda tarimari gariri eveito-ḡoi, be eraka-vekuretoḡato-ḡoi, ḡena veḡabidadama
asi evaḡa-fofori to-ḡoi. 39 Nikodemo, tovotovonai Iesu ḡenai boḡi eiaḡoto tarimana, maki eiaḡoto. Ḡia na tu muro e aloe ḡegiro-sebonarito muramurana kilogram gabana toitoi (30) maki eḡabikauato. (Mo vedau muramurana bonana tu namo
vedaurea). 40 Benamo Iesu tauḡanina ḡeḡabiato, ma tauri ruarua na dabuḡa kurokurona namona mamuramurana dagarana na ḡekumuato, Iuda seneri na mase tarimari ḡeveirito-ḡoi ilailanai.
41 Iesu ḡevaḡa-satauroato gabuna tu ma vamokana. Mo vamoka nuḡanai tu gara kouḡana ta

fore na ğeveiato, ma nuğanai tarima ta tu roğosi
beğere tore-toğaia. 42 Mo ğaro moğa tu Iuda
tarimari ğeri rovinatore ğarona, ema mo gara
kouğana maki kavinaği, be Iesu ğeğabiato, monai
ğea tore-toğaiato.

20

Gara kouğana tu korina
Luka 24:1-12

1 Sabadi ğarona murinai, Sandei boğiboği
iamoiamo, roğo mukunamukunai, Maria, Ma-
gadala vavinena, gara ğana eiağoto. Ben-
amo eboğeto, gara ğatama bokana ğetabe-ğauato
forena tu ğeğabi-veğitaiato, be irau ai vetore
eğitaiato. 2 Benamo eraga-ğenoğoi-iağomato, Si-
mona Petero e Iesu ğena mero ta, Iesu na eura-
viniato-ğoi merona, ğeri ai, benamo ekirarito,
ekirato, "Vereğauka tu gara na beğe ğabi-rakaia,
ma ğita asi ribara ainai beğe torea."

3 Benamo Petero ema Iesu ğena mo mero ta
moğa ğeraka-rosito, benamo gara ğana ğeiağoto.
4 Ma tauri ruarua ğeraga-vegogo-iağoto, senaği
Iesu ğena mo mero ta na Petero eraga-kwaneato,
ma gara forenai ea rağasi-guineto. 5 Etoğa-
tarito, benamo eboğe-toğato, Iesu ğekumuato
mo dabuğa kurokurona eğitaiato monai tore-
tari. Ğia tu eboğe-toğato moğo, asi eraka-
toğato. 6 Benamo Simona Petero erağasito, be-
namo eraka-toğato gara kouğana nuğanai, ma
Iesu ğekumuato dabuğa kurokurona eğitaiato
monai toretari, 7 ema Iesu debana mabarana
ğebaru-ğauato mukona eğitaiato, Iesu tauğanina

ḡekumu-ḡauato mo dabuḡa kurokurona ḡesi tu
asi tore-sebona. Senaḡi mo muko tu ḡereḡana
iokuioku, be irau ai. 8 Benamo Iesu ḡena mo
mero ema raḡasi-guineto, moḡa maki eraka-
toḡato. Moḡeri dagara eḡitarito, benamo evaḡa-
moḡoniato. 9 Korana ḡia na Buka Veaḡai evetoreto
guruḡana tu roḡosi roḡo beḡene riba-korikoria,
guruḡana tu maiḡa: Iesu tu mase na ma be-
variḡisi-ḡenoḡoini. 10 Benamo Iesu ḡena mero
ruarua ma ḡeḡenoḡoito ḡeri numa ḡana.

Iesu tu Maria, Magadala vavinena, ḡenai efo-forito

11 Senaḡi Maria tu gara kouḡana murikanai
eruḡato vau etaḡito-ḡoi. Ma etaḡito-ḡoi nuḡanai
etoḡa-tarito, benamo eboḡe-toḡato fore kouḡana
nuḡana ḡana. 12 Benamo aneru ruarua eḡitarito,
dabuḡa kurokuro ḡetogito, Iesu ḡevaḡa-genaiato
gabunai tanutaḡo. Ta tu debakanai etanuto, ma
ta tu gabikanai etanuto. 13 Benamo mo aneru
ruarua na ḡekiraiato, ḡekirato, "Vavine, ḡoi tu
karase nai otaḡini?" Maria na evaḡa-veserito,
ekirato, "Korana au ḡegu Vereḡauka tu beḡe ḡabi-
rakaia, ma au asi ribagu ainai ma beḡea torea."
14 Maiḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, eboḡe-
ḡeḡeraḡito tu, Iesu monai ruḡataḡo eḡitaiato.
Senaḡi Maria tu asi eriba-maoroto, mo tu Iesu
eruḡa-taḡoto-ḡoi. 15 Iesu na ekiraiato, ekirato,
"Vavine, ḡoi tu kara dainai otaḡini?" Ḡoi tu
deikara ovetauani?" Maria etuḡamaḡito, Iesu tu
mo vamokai eḡaukarani tarimana, be ekiraiato,
ekirato, "Verebara, bema ḡoi na boḡabi-rakaia
nai tu, ainai botorea gabuna nokira-varagu, be

nağabia.” 16 Iesu na ekiraiato, ekirato, “Maria!”
Maria eruğa-kureto, benamo ekiraiato Heberu
garo ai, ekirato, “Raboni!” Mai guruğa tauna
tu, “Vevağa-riba Tauna.” 17 Iesu na ekiraiato,
ekirato, “Au asi noğabi-tarigu, korana au tu
Tamagu ğenai roğosi roğo bara varağe. Senağı
noiağo au tarikakagu ğeri ai, benamo bono ki-
rari, ‘Au tu au Tamagu e ğomi Tamami, ema au
ğegu Barau e ğomi ğemi Barau ğenai avarağeni.’ ”
18 Maria, Magadala vavinena, Iesu ğena mero
ğeri ai eiağoto, benamo ekirarito, ekirato, “Au
na Vereğauka tu bağitaia.” Benamo Vereğauka
na evağa-guruğaiato guruğari mabarari maki ma
ekira-vararito.

Iesu ğena mero ğeri ai efoforito
Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49

19 Mo Sandei boği ai, mo tu ğaro giniguinena
fura ta nuğanai, Iesu ğena mero tu numa tai
ğevegogoto. Ğia tu Iuda tarimari gariri ai,
be ğeri numa ğatama bokana tu ğebiri-ğauato.
Ma Iesu eiağomato, ğia fakari ai eruğa-tarito,
benamo ekirato, “Asi ğogari, nuğami ai maino
netanu.” 20 Moğesi eguruğa-ğosito murinai,
ğimana ğeikokorito e sebina ğegwanuato moğeri
evağa-ğitarito. Vereğauka ğeğitaiato nai, ğeiaku-
rakavato. 21 Benamo Iesu na ğia ma ekirato,
“Asi ğogari, nuğami ai maino netanu! Tam-
agu na au etuğuguto kavana, au na maki ğomi
atuğumini.” 22 Moğesina evağa-guruğa ğosirito
murinai, iağana efururu-iağoato ğeri ai, benamo
ekirarito, ekirato, “Iauka Veağa ğoğabia. 23 Ğomi

na ḡena rakava boḡo tuḡamaḡi-fitoḡaiani tarimana, ḡena rakava tu Barau na maki betuḡamaḡi-fitoḡaiani. A ḡena rakava asi boḡo tuḡamaḡi-fitoḡaiani tarimana tu, ḡena rakava Barau na maki asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani.”

Iesu Tomasi ḡenai efoforito

24 Senaḡi Tomasi tu Iesu ḡena mero ḡeri ai eiaḡoto ḡaronai ḡia tu asiḡina. Tomasi arana ta tu Didimo o Kafa, ema ḡia maki Iesu ḡena mero ta mo mero gabanana ruarua (12) nuḡanai.
25 Moḡesina nai Iesu ḡena mero na ḡekiravaraiato, ḡekirato, “Vereḡauka tu ḡai na baḡa ḡitaia.” A Tomasi tu ekirato, “Au tu ḡimana ḡeikokorito gaburi baḡitarini, ema didigu ikoko ḡeraka-toḡato gaburi na baduḡi-toḡaiani, e sebina ḡegwanuato, monana didigu baduḡi-toḡaiani vau, bavaḡa-moḡoniani.”

26 Ḡaro imaima toitoi (8) ḡekorito murinai, Iesu ḡena mero tu numa nuḡanai maia, ma mo ḡaro ai tu Tomasi maki ḡia ḡesi. Mo numa ḡatama bokana tu biribiri, senaḡi Iesu tu eiaḡomato, fakari ai eruḡa-tarito, benamo ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu.” 27 Benamo Tomasi ekiraiato
ekirato, “Tomasi, ḡimagu noḡitari, didimu mai ikoko gaburi ai noma duḡi-toḡaia. E ḡimamu notuḡu-iaḡomaia, be didimu au sebigu ḡegwanuato mainai noma duḡi-toḡaia. Ḡemu daradara novaḡa-dokoa, ma novaḡa-moḡonigu.” 28 Benamo
Tomasi na Iesu evaḡa-veseato, ekirato, “Au ḡegu Vereḡauka ema ḡegu Barau.” 29 Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tomasi, ḡoi tu ovaḡa-moḡoniguni,

korana boḡitagu nai. A asi ḡeḡitaguni, senaḡi
ḡevaḡa-moḡoniguni tarimari tu beḡene iaku."

Mai buka Ioane na etoreato anina tu kara

30 Iesu na vetoḡa boruri ḡutuma ḡena mero
ḡoirari ai eveirito. Senaḡi moḡeri mai bukai
tu asi atorerito. 31 A maiḡeri atorerito korana
tu, ḡomi na Iesu boḡono vaḡa-moḡonia, ḡia tu
moḡoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ḡomi na
ḡia boḡo vaḡa-moḡoniani nai, ḡia aranai maḡuri
vanaḡivanaḡi boḡo ḡabiani.

Iesu mero imaima ruarua (7) ḡeri ai efoforito

21

1 Moḡa murinai Tiberia kouna rikinai Iesu ḡena
mero ḡeri ai ma efoforito. Monai tu maiḡesi
efoforito: 2 Simona Petero; Tomasi, arana ta tu
Didimo o Kafa; Natanaela, Kana vanuḡa tari-
mana, Kana tu Galilea tanonai; Sebedaio natuna
ruarua; ema Iesu ḡena mero ruarua; mabarari
monai ḡetanu-vegogoto-ḡoi. 3 Benamo Simona
Petero na ekirarito, ekirato, "Au tu kou ḡana
maina aiaḡoni." Ma mo kotari ḡekirato, "Ḡai maki
ḡoi ḡesi taiaḡoni." Benamo tauri imaima ruarua
(7) ḡeraka-rosito, ḡeiaḡoto, ḡasi ai ḡea raḡekauto,
benamo ḡea mainato. Senaḡi mo boḡi barabara
nuḡanai tu maḡani-kone ta maki asi ḡeḡoitaḡoato.
4 Boḡiboḡi iamoiamo Iesu tu kou rikinai eruḡa-
taḡoto-ḡoi; senaḡi ḡena mo mero tu asi ḡeriba-
maoroto, mo tu Iesu eruḡa-taḡoto-ḡoi. 5 Benamo
Iesu na ekirarito ekirato, "Natugu, ḡomi ḡemi ai
maḡani-kone tari maniḡeri, ba?" Ḡia na ḡevaḡa-
veseato, ḡekirato, "Asiḡina." 6 Benamo Iesu na

ekirarito, ekirato, “Reke ḡasi aroribana rekena na ḡofiu-riḡoa, maninai tu maḡani-kone tari boḡo ḡoitaḡoni.” Reke ḡefiu-riḡoato, benamo ma ḡeinu-raḡea ḡetato nai tu ḡeinu-kavaiato meto fanifani, korana tu maḡani-kone vovoka tabutabu ḡevaḡa-toḡarito bene.

7 Iesu ḡena mero ta tu Iesu na eura-viniato-ḡoi
merona. Mai mero na Petero ekiraiato, ekirato,
“Vereḡauka tu iomoḡa.” Simona Petero na mo
guruḡa eseḡaḡiato, “Vereḡauka tu iomoḡa” nai,
asikauna ḡena dabuḡa eraga-veiato, benamo kou
ai ebaba-reito. Mo dabuḡa tu, eḡauveito-ḡoi be
ekokiato. 8 Senaḡi Iesu ḡena mero kota tu mo
bouti na vau ḡeleva-iaḡoto. Mo reke ma maḡani-konena maki ḡeinukau-iaḡo sebonaiato. Korana ḡia na mo reke ḡefiu-riḡoato gabuna ema fenu fakari tu asi manaḡa, mita sinau sebona (100) kavana moḡo.

9 Fenu ai ḡea darokauto nai, ḡeboḡeto tu kar-
ava vaḡa-ḡara ḡeḡitaiato, e maḡani-kone kar-
ava torekau ḡeḡitarito, ema beredi tari maki
monai toretaḡo. 10 Ma Iesu na ekirarito, ekirato,
“Ḡomi na reke ai boḡo vaḡa-toḡari maḡani-koneri
tari ḡoḡabi-iaḡomari.” 11 Simona Petero ḡasi ai
eraḡekauto, benamo reke fenu ai einu-raḡeato. Mo reke tu maḡani-kone baregori na evonuto, mo maḡani-kone baregori tu mabarari sinau sebona gabana imaima ma toitoi (153), ḡutuma lelevaḡi, senaḡi reke tu asi evedareto.

12 Iesu na ekirarito, ekirato, “Ḡoiaḡoma, ḡoma
ḡaniḡani.” Iesu ḡena mo mero moḡeri ta na Iesu
tu iniḡesi asi ma ḡedanaḡiato, “Ḡoi tu dei, ei?”

Korana ḡia ribari, mo tu Vereḡauka. 13 Iesu
eiaḡomato, beredi eḡabiato, benamo evinirito,
ma maḡani-kone maki moḡesi eveirito.

14 Mai tu nega vaḡa-toitoina ḡena mero ḡeri
ai efoforito, Barau na mase na evaga-variḡisi
ḡenoḡoiato murinai.

Iesu na Petero elaunaḡiato

15 Ḡeḡaniḡani-ḡosito murinai, Iesu na Petero
ekiraiato, ekirato, "Simona, Ioane natuna, ḡoi
na au oura-viniguni veuravinina na maiḡeri ḡeri
veuravini au ḡegu ai ḡetoreani maki evanaḡiani,
ei?" Petero ekirato, "Oi Vereḡauka, ḡoi ma rib-
amu, au na ḡoi tu aura-vinimuni." Iesu na
ekiraiato, ekirato, "Au ḡegu mamoe naturi bono
ḡuburi."

16 Iesu na ma edanaḡi-ḡenoḡoiato, ekirato, "Si-
mona, Ioane natuna, au oura-viniguni, ei?" Pe-
tero evaḡa-veseto, ekirato, "Oi Vereḡauka, ḡoi ma
ribamu, au na ḡoi tu aura-vinimuni." Iesu ekirato,
"Au ḡegu mamoe bono nari-ginikauri."

17 Iesu na Petero vaḡa-toitoina ma edanaḡiato,
ekirato, "Simona, Ioane natuna, ḡoi na au oura-
viniguni, ei?" Petero enuḡa-metoto, korana Iesu
na mo tu vaḡa-toitoina edanaḡiato, "Ḡoi au tu
oura-viniguni, ei?" Petero ekirato, "Vereḡauka,
ḡoi tu dagara mabarari ma ribamu, e ḡoi ma
ribamu, au na ḡoi tu aura-vinimuni." Iesu ekirato,
"Au ḡegu mamoe bono ḡuburi.

18 Akira-korikorimuni, ḡoi variḡumu ai tu,
tauḡemu na gabakamu gabaḡau na obaruato-ḡoi,

benamo oura-vinirito-ḡoi gaburi ḡana oiaḡoto-
ḡoi. Senaḡi ḡoi boḡaukani nai tu, ḡimamu botuḡu-
roroḡotoani, benamo tarima ta na ḡimamu be-
baruani, benamo beḡori-kaumuni, ma asi oura-
viniani gabuna ḡana beḡori-iaḡomuni.” 19 Iesu
na mai guruḡa ekiraḡiato tu, Petero bemaseni
dabarana ema ḡena mase na kamasi Barau be-
vaḡa-raḡe baregoani, etore-rosiato. Benamo Pe-
tero ekiraiato, ekirato, “Au murigu ai noma raka.”

Iesu ma ḡena mero ta

20 Petero eruḡa-kureto tu, Iesu na eura-viniato-
ḡoi merona eḡitaiato, muriri na eraka-iaḡoto-
ḡoi. Mai mero tu, mo Iesu ḡeḡaniḡani-vegogoto
lavilavinai Iesu ḡenai evetabekauto, benamo
edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi bereva-
muni tarimana tu dei, ei?” 21 Petero na mo
mero (o Ioane) eḡitaiato, benamo Iesu ekira-
iato, ekirato, “Senaḡi Vereḡauka, ḡia maḡurina
tu aiḡesi ei?” 22 Iesu na evaḡa-veseato, eki-
rato, “Bema au baurani, ḡia tu maḡuri bene
tanu mo, au ma baḡenoḡoini, ḡoi tu asi ḡemu
ḡauvei ta maniḡa ovedanaḡi-iaḡiani. Ḡoi tu au
murigu ai noma raka.” 23 Mai guruḡa dainai,
tarikaka veḡabidadama nuḡanai fakari guruḡa
leileiri ḡekiraḡirito-ḡoi, ḡekirato, “Iesu ḡena mai
mero maiḡa tu asi bemaseni.” Senaḡi Iesu tu asi
ekirato, mo mero tu asi bemaseni. Iesu maiḡesi
moḡo ekirato, “Bema au baurani, ḡia tu maḡuri
bene tanu mo, au ma baḡenoḡoini, ḡoi tu asi ḡemu
ḡauvei ta maniḡa ovedanaḡi-iaḡiani.”

24 Mo Iesu ḡena mero dagarana tu maiḡa,
maiḡeri guruḡa evari-fiurini ema etorerini maiḡa.

Ḡita ribara, ḡia ḡena vevarifiu guruḡari tu
moḡoni.
25 Iesu na dagara tu vovoka eveirito. Bere
mabarari ḡere toreri nai tu, au atuḡamaḡini,
mai tanobara gabuna mabarana tu bere kei, asi
veḡata bere ilaila, moḡeri buka mabarari ḡetore-
vegogori ḡana uranai tu-na.

GINITAḠO VARIḠUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini

Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019
a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1